

Protokol fra bestyrelsesmøde den 15. november 2024 kl. 12.00 i Svendborg Forsyning A/S, Svendborg Vand A/S, Svendborg Spildevand A/S, Svendborg Affald A/S, Svendborg VE A/S, Svendborg Vejbelysning A/S og Svendborg Forsyningservice A/S, Ryttermarken 21, 5700 Svendborg.

Deltagere:	Bestyrelsesformand:	Karl Magnus Bidstrup
	Bestyrelsesnæstformand:	Arne Knudsen
	Bestyrelsesmedlem:	Torben Frost
	Bestyrelsesmedlem:	Birger Jensen
	Bestyrelsesmedlem:	Henrik Nielsen
	Bestyrelsesmedlem:	Jesper Kiel
	Bestyrelsesmedlem:	Johan Weltzin Kristensen
	Bestyrelsesmedlem:	Åsa Roth
	Bestyrelsesmedlem:	Hans Jordan Kroman
	Direktion:	Ole Steensberg Øgelund
	Økonomichef:	Michael Jørgensen (punkt 5,6 og 7)

Dagsorden:

- 1) Godkendelse af dagsorden
- 2) Meddelelser fra formanden
- 3) Forelæggelse og stillingtagen til revisionsprotokollen
- 4) Beretning fra direktionen om selskabets virksomhed i den forløbne periode
- 5) Budgetopfølgning
- 6) Budget 2025
- 7)
- 8) Status på VE aktiviteter
- 9) Kodeks for god selskabsledelse
- 10) Mødekalender 2025
- 11) Eventuelt

1) Godkendelse af dagsorden

Det indstilles at:
Dagsordenen godkendes.

Beslutning:
Dagsordenen blev godkendt.

2) Meddelelser fra formanden

Ingen meddelelser.

3) Forelæggelse og stillingtagen til

Der foreligger ingen revisionsprotokol til bestyrelsesmødet.

Beslutning:
Ovenstående blev taget til efterretning.

4) Beretning fra direktionen om selskabets virksomhed i den forløbne periode

Beretning fra direktionen er vedlagt som bilag.

Det indstilles at:
Beretningen tages til efterretning.

Beslutning:
Bestyrelserne i Svendborg Forsyning A/S, Svendborg Vand A/S, Svendborg Spildevand A/S, Svendborg Affald A/S, Svendborg VE A/S, Svendborg Vejbelysning A/S og Svendborg Forsyningsservice A/S tog direktionens beretning til efterretning.

5) Budgetopfølgning

Budgetopfølgning for 3. kvartal 2024 for Svendborg Vand A/S, Svendborg Spildevand A/S, Svendborg Affald A/S, Svendborg Vejbelysning A/S og Svendborg Forsyningsservice A/S er vedlagt.

Økonomichef Michael Jørgensen gennemgår budgetopfølgningen på mødet.

Det indstilles at:
Budgetopfølgningen for 3. kvartal 2024 tages til efterretning.

Beslutning:

Bestyrelserne i Svendborg Forsyning A/S, Svendborg Vand A/S, Svendborg Spildevand A/S, Svendborg Affald A/S, Svendborg Vejbelysning A/S og Svendborg Forsyningservice A/S tog budgetopfølgning for 3. kvartal 2024 til efterretning.

6) Budget 2025

Der er udarbejdet forslag til budget 2025 for selskaberne Svendborg Vand A/S, Svendborg Spildevand A/S, Svendborg Affald A/S, Svendborg Vejbelysning A/S og Svendborg Forsyningservice A/S. Budgetforudsætninger, budgetoversigt og udkast til takstblad og til følgebrev til Svendborg Kommune er vedlagt. Der er ikke udarbejdet særskilt budgetmateriale for Svendborg VE A/S.

Økonomichef Michael Jørgensen gennemgår forslag til budget 2025 på mødet.

Det indstilles at:

Budget 2025 for selskaberne Svendborg Vand A/S, Svendborg Spildevand A/S, Svendborg Affald A/S, Svendborg Vejbelysning A/S og Svendborg Forsyningservice A/S godkendes samt at takstblad, følgebrev og budgetmateriale sendes til Svendborg Kommune til godkendelse i form af legalitetskontrol i relation til Svendborg Vand A/S og Svendborg Spildevand A/S. For Svendborg Affald A/S vedkommende videresendes materialet til Svendborg Kommune for fastsættelse af affaldstaksterne.

Beslutning:

Bestyrelsen i Svendborg Vand A/S, Svendborg Spildevand A/S, Svendborg Affald A/S, Svendborg Vejbelysning A/S og Svendborg Forsyningservice A/S godkendte budget 2025 for selskaberne Svendborg Vand A/S, Svendborg Spildevand A/S, Svendborg Affald A/S, Svendborg Vejbelysning A/S og Svendborg Forsyningservice A/S samt at takstblad, følgebrev og budgetmateriale sendes til Svendborg Kommune til godkendelse i form af legalitetskontrol i relation til Svendborg Vand A/S og Svendborg Spildevand A/S. For Svendborg Affald A/S vedkommende videresendes materialet til Svendborg Kommune for fastsættelse af affaldstaksterne.

7)

8) Status på VE aktiviteter

Notat om status på VE aktiviteter er udarbejdet og vedhæftet.

Det indstilles at:

Bestyrelsen i Svendborg VE A/S tages status til efterretning.

Beslutning:

Bestyrelsen i Svendborg VE A/S tog status til efterretning.

9) Kodeks for god selskabsledelse

Danva har i samarbejde med Danske vandværker, Cirkulær, Dansk Fjernvarme og KL udarbejdes version 2 af Kodeks for god selskabsledelse i kommunale forsyningsselskaber. Kodeks er vedhæftet til orientering og overvejelse hvorvidt Svendborg Forsyning A/S bør udfylde redegørelse og offentliggøre dette på hjemmesiden i forbindelse med årsrapportering 2024.

Det indstilles at:

Bestyrelsen i Svendborg Forsyning A/S drøfter kodeks og om der skal udarbejdes forslag til redegørelse.

Beslutning:

Bestyrelsen i Svendborg Forsyning A/S drøftede kodeks og finder stor sammenfald med den måde der arbejdes på i bestyrelsen. For nærværende finder bestyrelsen ikke behov for udarbejdelse af en redegørelse.

10) Mødekalender 2025

Følgende forslag til mødeplan for 2025:

Ultimo februar:	Bestyrelsesmøde: forslag 27., 28. februar, 3., 4. marts kl. 12.00-15.00.
Ultimo april:	Bestyrelsesmøde: forslag 24., 25. eller 28. april kl. 12.00-15.00.
Ultimo maj:	Generalforsamling: forslag 21. maj; datterselskaber kl. 0830-0930, Svendborg Forsyning A/S kl. 0930-10.00.
Maj:	Dialogmøde med TMU om CO2 handlingsplaner mv. jævnfør ejerpolitik, forslag 4. september 2024
Medio september:	Studietur og bestyrelsesmøde: forslag 11. sep. kl. 8.00-12. sept. kl. 15.00.
Oktober:	Dialogmøde mellem formandskab og Økonomiudvalget, 21. oktober kl. ca. 15.30.
Medio november:	Bestyrelsesmøde: forslag 13., 14., 20., 21. nov. kl. 12.00-15.00.

Bestyrelseskursus i Cybersikkerhed kan være enten mandag den 3. februar eller torsdag den 6. marts.

Det indstilles at:

Bestyrelsen beslutter datoer.

Beslutning:

Bestyrelsen besluttede følgende:

Bestyrelsesmøde den 7.marts, 28.april og 21. november kl 1200 – 1500

Studietur og bestyrelsesmøde 11.september kl 0800 – 12. september kl 1500

Generalforsamling 21. maj datterselskaberne 0830-0930, Svendborg Forsyning A/S fra 0930 -1000

Dialogmøde med TMU og formandskab den 4. september 1530 (skal bekræftes)

Dialogmøde med ØK og formandskab den 21. oktober 1530 (skal bekræftes)

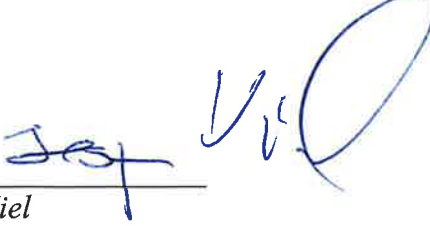
Kursus i Cybersikkerhed ønskes den 3. februar

11) Eventuelt

Bestyrelsen vurderer offentliggørelse af protokol fra dagens møde.

Alle punkter på dagsordenen på nær punkt 7 med tilhørende bilag offentliggøres på www.vandogaffald.dk

Ovenstående vedtaget på bestyrelsesmøde i Svendborg Forsyning A/S, Svendborg Vand A/S, Svendborg Spildevand A/S, Svendborg Affald A/S, Svendborg VE A/S, Svendborg Vejbelysning A/S og Svendborg Forsyningsservice A/S den 15. november 2024.

 Karl Magnus Bidstrup	 Arne Knudsen	 Henrik Nielsen
 Birger Jensen	 Torben Frost	 Jesper Kiel
 Johan Weltzin Kristensen	 Hans Jordan Kroman	 Åsa Roth

**Beretning fra direktionen, Svendborg Vand A/S,
Svendborg Spildevand A/S, Svendborg Affald A/S, Svendborg
Forsyningsservice A/S, Svendborg VE A/S, Svendborg Vejbelysning A/S
og Svendborg Forsyning A/S, den 15. november 2024**

Tværgående udviklingsaktiviteter i den forløbne periode

Arbejdet med at opgradere nuværende ledelsessystem til en mere risikobaseret tilgang mv. er igangværende. Der vil også fortsat blive afrapporteret på driftspræstationer i lighed med tidligere, KPI-bilagene dog halvårligt.

VA er i samarbejde med SamAqua og øvrige ejerforsyninger i gang med implementering af NIS2 (Network and Information Systems Directive 2). Som kritisk infrastruktur skal vi på baggrund af NIS2 direktiv arbejde struktureret med at forbedre cybersikkerheden. Det sker gennem en proces med bl.a. identifikation af sårbarheder og risikohåndtering af vores kritiske systemer. Processen vil være igangværende i 2024 og 2025, hvor vi pt. er i gang med at få afdækket det nuværende sikkerhedsniveau i VA, så vi får et grundlag for at vurdere, hvad der skal implementeres for at sikre efterlevelse af NIS2 kravene. Bestyrelseskursus i cybersikkerhed er planlagt til gennemførsel i Q1 2025.

Vores ERP-løsning, AX2012, har "end of life" i efteråret 2024, hvor der ikke længere sker sikkerhedsopdateringer og opdateringer i almindelighed på systemet. Vi er derfor (før sommeren) gået i dialog med flere leverandører for at vurdere på vores behov til et nyt ERP-system. Vi forventer et mindre SKI-udbud i 4. kvartal 2024. Vi forventer at arbejde med implementering af nyt ERP hen over de kommende 12 mdr., så "go live" bliver aktuelt medio/ultimo 2025.

Vi er pt. i afslutningsfasen med et IT-sikkerhedsprojekt i samarbejde med SamAqua. Vi har igennem de seneste 10 år været i samme "it-hus" med Vandcenter Syd og SamAqua. Det medfører alt andet lige en betydelig større risiko, når vi er mange, som deler data og adgange. Den 9. september flyttede VA ud i eget "hus", hvilket er forløbet tilfredsstillende, dog med enkelte udfordringer undervejs, som nu enten er løst eller i proces for løsning.

Uddrag af artikler og annoncer i perioden er vedhæftet.

Område specifikke aktiviteter i den forløbne periode

Vand

Etablering af fjernaflæste målere

Proces er igangsat og det indledende arbejde pågår mhp. Afklaring og igangsættelse af udbud.

Partnerskab om skovrejsning i oplandet til Skovmølleværket

I forbindelse med jordfordelingen er der samlet set erhvervet 114 hektar jord til skovrejsning. Skovrejsningen vil blive faseopdelt og gennemføres i henholdsvis 2026 og 2029.

Borgerinddragelse i forbindelse med planlægning af den første etablering af skov er igangsat og der afholdes lodsejermøde for naboerne til den nye skov 30.10.2024.

Nyt Skovmølleværk

Fundamentet er nu etableret og der pågår elementmontage fra uge 44. Der afholdes rejsegilde 22.11.2024. Det gamle Skovmølleværk holdes i drift i byggeperioden.

Nye indvindingsboringer på Holmdrup Kildeplads

I efteråret 2023 blev der udført 2 undersøgelsesboringer på arealet, som Naturstyrelsen har erhvervet i forbindelse med skovrejsningsprojektet i oplandet til Skovmølleværket. Der er givet tilladelse til at anvende boringerne som permanente indvindingsboringer, og de forventes færdigetableret i første halvdel af 2025.

Fornyelse af vandindvindingstilladelser

Svendborg Kommune har været i dialog med Miljøstyrelsen om sagen, og Miljøstyrelsen har meldt tilbage at et forsyningsselskab kun kan blive pålagt at kompensere for den påvirkning indvindingen har, og dermed ikke kompensering til målopfyldelse. Desuden vurderer Miljøstyrelsen, at der skal gennemføres en VVM-vurdering (Vurdering af indvirkninger på miljøet) af VA's ansøgning om indvindingstilladelse på Hvidkilde Kildeplads.

Der er derfor nu igangsat en VVM-proces af ansøgningerne om indvindingstilladelser for både Hvidkilde Kildeplads og Kildepladsen i Svendborg By. VVM-processen vurderes at tage ca. 1-1,5 år at gennemføre.

BNBO

Forhandlingerne er ved at blive afsluttet. Ud af det samlede areal på godt 80 ha er der indgået frivillige aftaler om beskyttelse af grundvandet indenfor BNBO på ca. 60 ha. Det svarer til en succesrate på ca. 75%. Der er fornyet dialog om flere frivillige aftaler, og status udarbejdes ultimo 2025.

Boringsrenovering Skovmøllen Kildeplads

Boringsrenovering af den ene del af Skovmølleværkets boringer er gennemført, og nu udestår den anden og sidste del, som forventes gennemført hen over vinteren 2024/2025.

PFAS

Der blev holdt møde med Svendborg Kommune og Region Syddanmark den 6. september 2023 om udfordringerne med PFAS på Hovedværket. Svendborg Kommune vil på baggrund af drøftelserne på mødet lave et udkast til en partnerskabsaftale. Udkast til aftale samt igangsætning af partnerskabet afventer Svendborg Kommune.

Fremtidig vandforsyning på Tåsinge

Overdragelsen af VA's vandforsynings aktiviteter på Tåsinge er sket pr. 1. januar 2024. Ledningsnettene er overdraget, boringerne er sløjfet og vandværkerne er koblet fra. Vandværksmatriklerne forventes sat til salg men afventer afklaring omkring fremtidig procedure for salg af VA's matrikler.

Spildevand

Der arbejdes i fællesskab på en plan for de langsigtede klimarobuste løsninger, Vanddispositionsplan, samt på at styrke samarbejdet om vandhåndtering i alle relevante afdelinger i Svendborg Kommune, både planlægningsmæssigt samt når der er brug for beredskabsindsatser. Der afholdes i efteråret 2024 en række workshops i forbindelse med udarbejdelse af vanddispositionsplanen.

Anlægsarbejdet i forbindelse med etablering af den nye hovedpumpestation i Havneparken på Svendborg Havn forløber som planlagt.

Udnyttelse af varme fra spildevand ved den ny hovedpumpestation er i fortsat drøftelse med Svendborg Fjernvarme såvel i det tekniske som juridiske spor. Der arbejdes på et udkast til aftalegrundlag, som kan fremlægges på bestyrelsesmødet i 1. kvartal 2025.

Dialog om PFAS-koncentrationerne i slammineraliseringsanlægget ved Strandgården Renseanlæg er fortsat igangværende med myndighed i Svendborg Kommune. Der udestår en endelig afklaring af grænseværdier for udledning af PFAS, hvorfor det er svært at indgå i en dialog om, hvad der dels skal med den fremadrettede udledning, og dels i forhold til fordeling af øgede omkostninger til håndtering af det allerede forurenede slam. Kommunerne er på vej til at få mulighed for at stille skærpede krav til spildevandstilladelser.

Projekt på Egsmade Renseanlæg med udskiftning til bundbeluftere er afsluttet og endeligt overdraget til normal drift

Der har i perioden medio august til ultimo september været overskridelse af grænseværdien for PFAS i afvandet bioslam fra Egsmade Renseanlæg. Konsekvensen har været, at slammet er blevet brændt på Sønderborg Kraftvarmeværk fremfor at blive udbragt på landbrugsjord, hvilket i perioden har medført en fordobling i omkostningerne til bortskaffelse.

I forlængelse heraf, men uden sammenhæng med PFAS, er der konstateret overskridelse på miljøfremmede stoffer (PAH), hvorfor slammet p.t. håndteres i en anden og noget mere omkostningsfuld kategori. Begge overskridelser illustrerer en stigende sårbarhed i forhold til at håndtere slammet inden for de fastsatte grænseværdier.

VA er del af et EUDP-projekt sammen to lokale virksomheder, Svendborg Motorværksted og Lakeaid samt Aalborg universitet. Projektet omhandler udvikling af ny nanoboble-teknologi til energioptimering på renseanlæg. VA har en begrænset rolle i projektet, hvor vi stiller plads og spildevand til rådighed for en forsøgsopstilling.

Branden på Ryttermarken er efterhånden afklaret i forhold til forsikringen. Der er udbetalt erstatning for køretøjer og løsøre (ca. 7 mio. i alt). Bygningen er under 50% beskadiget, hvorfor den brændte del af bygningen genopføres, som den var. Forsikringsselskabet står for genopførslen, som forventes påbegyndt ultimo 2024/primo 2025.

Affald

Masterplan for affald status

Særskilt sag om indsamling af dagrenovation er på dagsordenen.

Tekstilaffald

Den oprindelige aftale om behandling af tekstilaffald udløb 31. juni 2024.

I den forbindelse blev der gennemført tilbudsindhentning med udgangspunkt i et forslag til kravspecifikation, som Miljøstyrelsen har udarbejdet. Der indkom kun ét bud med en meget høj pris, hvorefter vi tilpassede kravene specielt til dokumentation og sporbarhed. Dette resulterede igen i ét tilbud med en endnu højere pris fra New retex. Vi vurderer, at smertegrænsen er nået for hvor høj en pris, vi kan forsvare at betale for genanvendelse på et højt niveau. Derfor ophører aftalen med New Retex pr. 1. november.

Vi har indgået en midlertidig aftale med Marius Pedersen, som arbejder på at etablere samarbejde med store sorteringsanlæg i EU, og med afsætning af dele af materialet udenfor EU.

Vi vil få en begrænset dokumentation, men de arbejder på at udvikle dette. Vi har en forventning om at gennemføre en ny tilbudsindhentning, når markedet bliver mere stabilt - forhåbentligt i løbet af 2025.

Affaldsmængder

Vi oplever en stor stigning i den samlede affaldsmængde i sammenligning med tidligere år.

2020	49.974 tons
2021	54.114 tons
2022	48.119 tons
2023	46.996 tons
2024 jan.-okt.	47.609 tons (Forventet årstotal 55-60.000 tons)

Det er specielt følgende fraktioner, som allerede nu ligger over sidste års mængder:

Have-parkaffald	+1.000 tons (kan skyldes ekstraordinær vækst i haverne ?)
Genbrugstræ	+1.600 tons (kan hænge sammen med den øgede mængde asbest)
Jord	+1.200 tons
Stort restaffald	+ 900 tons
Asbest	+ 300 tons (ny lovgivning om håndtering af asbestholdige byggematerialer)

Vi kan ikke direkte påvirke affaldsmængden, men arbejder løbende på, at nedbringe mængden af affald til deponi og forbrænding samt øge mængden og kvaliteten af genbrug og genanvendelse. I den forbindelse er der igangsat følgende tiltag:

- Eftersortering af stort restaffald – her er det forhåbentligt muligt for en mindre merpris pr. tons at udsortere 30-40% til genanvendelse – særligt træ. Vi håber at finde en løsning med den nuværende leverandør af neddeling af haveaffald og stort restaffald.
- Fokus på bedre sortering af stort og småt restaffald på genbrugsstationerne. Planen er at bemande de to containere i nogle tidsrum, hvor genbrugsvejlederne har mulighed for dette. Samtidig henledes opmærksomheden på forsøget med skiltning og andre tiltag på pladsen.
- Opdeling af tegl og beton i to fraktioner – ren beton og en blandet fraktion. Den rene beton har en større værdien i genanvendelse og kan på den måde både spare penge og fortrænge jomfrueligt materiale i f.eks. veje.
- Vi opfordrer kunderne til at beholde haveaffaldet på egen grund, og har medvirket til etablering af et kvashegn på Thurø.

Der mangler stadig en del afklaring af de detaljerede rammer for forsyningsselskaberne, når konsekvenserne det udvidede producentansvar træder i kraft 1. oktober 2025.

Vi ved følgende:

- VA skal fortsat indsamle emballagefraktionerne på samme måde, som i dag. Det drejer sig om husstandsindsamlet pap/papir, glas/metal, plast, mad- og drikkekartoner og de tilsvarende fraktioner fra Genbrugsstationerne.
- Vi skal kunne aflevere fraktionerne indenfor kommunegrænserne, men vi skal muligvis etablere omlastning af plast, mad- og drikkekartoner og pap/papir, som vi ikke omlaster i dag.
- Vi får betaling fra de kollektive ordninger for omkostninger til indsamling og omlastning af fraktionerne, og skal samtidig betale for behandling for den andel af affaldet, som ikke er emballage - baseret på nøgletal.

Den endelige afregningsmodel forventes på plads i foråret 2025.

Eftersorteringsanlæg versus forsorteringsanlæg

Projekt om eftersorteringsanlæg ProcesFyn vil ultimo 2025 formelt blive afsluttet, da Miljøstyrelsen afviste anmodningen om undtagelse for kildesortering.

Forsøg med sortering af erhvervsaffald fra Fynsværket i foråret viste at ca. halvdelen kunne genanvendes. Fyn 2030 målene kan ikke nås uden sortering på de samlede affaldsmængder. Den samlede andel af genanvendeligt materiale der i dag forbrændes på Fynsværket vurderes at være over 40%, og potentialet for CO2 reduktion over 140.000 tons årligt. Hvorvidt der skal arbejdes videre med et forsorteringsanlæg og i hvilket omfang skal afklares via Borgmesterforum Fyn i 1. kvartal 2025.

Vedvarende Energi (VE)

Status er udarbejdet og vedhæftet som særskilt punkt på dagsordenen.

Vejbelysning

Team Vejbelysning har fortsat travlt med opgradering og servicering af master, armaturer og eftersyn af tændskabe efter hjemtagelsen fra SEF. Der er i 2024 pt. udskiftet 931 armaturer til LED, vi har ombygget mere end 120 armaturer til LED (fra lysstofrør) til genanvendelse. Der er startet op på hovedeftersyn af alle tændskabe og samleskabe i SVK, svarende til ca. 400 stk. Kort før sommeren blev der indkøbt fuldt ud eldrevet liftbil, som har medført et markant løft i arbejdsmiljøet samt reduktion i CO2 belastning.

Realiserede præstationer per 30. september 2024

Realiserede præstationer pr. 30. juni 2024 er opgjort. Grafisk oversigt over KPI'er med bemærkninger vedhæftes fremover halvårligt.

Kvalitet, Miljø, Arbejdsmiljø- og energimålsætninger og mål for Vand og Affald - 2024								
Opgjort ultimo: september								
Fokus	Nr.	Påvirkninger	Afdeling	Sidste år (samme periode)	Periode	Målsætninger	Mål	Realiseret
	1	Rensekvalitet	Spildevand	-	september	Vi vil maksimalt belaste vores renseanlæg med 90% af udløbskrav.	Rensekvalitet	
	2	AKK. analyse-overskridelse [stk]	Vand	5	september	Ingen verificerede akkrediterede analyser må overskride grænseværdier.	0	0 ✓
	3	CO ₂ [ton]	Alle	114	2023	I 2025 skal 75% af energiforbrug være CO ₂ -neutral. Resultat opgøres i Q2	100	959 ✗
	4	Elforbrug [MWh]	Alle	5.369	september	I 2025 vil vi have reduceret elforbruget med 10% i forhold til 2019. Reduktionen på 10% vil gælde for alle selskaber. Elforbrug opgøres som absolut forbrug.	4.622	6.565 ✗
	6	Genanvendelses %	Affald	72,8%	september	I takt med at fokusfraktionerne i højere grad sendes til genanvendelse vil den generelle genanvendelsesprocent øges tilsvarende.	70,0%	72,5% ✓
	7	Genanvendelses % efter Bilag 5	Affald	62,4%	september	Min. 55 % af det samlede husholdningsaffald genanvendes i 2022.	55,0%	61,0% ✓
	8	Vandtabs %	Vand	2,7%	2023	Vi vil reducere spildet af vand. Resultat opgøres i Q2	4,0%	3,8% ✓
	9	Driftsstop [stk]	Spildevand	5,0	september	Vi vil opretholde en høj aftagesikkerhed målt som driftsstop i hoved- og stikledning pr. år, oplevet hos kunden.	9	13 ✗
	10	Ledningsbrud [brud pr. 100 km.]	Vand	1,9	september	Vi vil opretholde en høj forsyningsikkerhed. Ledningsbrud ÅTD skal være færre end gennemsnit for forgangne 5 år. Mål revideres årligt.	2,3	3,5 ✗
	11	Driftsfejl [stk]	Vejbelysning	279	september	Vi vil opretholde en høj driftssikkerhed. Antal driftsfejl må ikke overstige forgående år.	181	163 ✓
	12	Husstandsindsamling [°/∞]	Affald	4,07	september	Vi vil reducere mængden af afvigelser. Andelen af afvigelser må maksimalt udgøre 4,0 °/∞. Målopfyltelse anses for indikator for kundetilfredshed i Affald.	4,00	5,75 ✗
	13	Kundetilfredshed [%]	Vand			Vi vil sikre en høj kundetilfredshed. Minimum 95 % af de kunder, der har henvendt sig vedrørende en afvigelse, skal opleve vores behandling af afvigelsen som positiv.	95%	
	14	Kundetilfredshed [%]	Spildevand			Vi vil sikre en høj kundetilfredshed. Minimum 95 % af de kunder, der har henvendt sig vedrørende en afvigelse, skal opleve vores behandling af afvigelsen som positiv.	95%	
	15	Elever [stk]	Alle	6	2023	Vi vil efterleve vores sociale ansvar om at uddanne elever. Vi vil kontinuerligt uddanne min. 3 elever.	4	5 ✓
	16	Antal praktikanter og arbejdsprøvninger [stk]	Alle	11	2023	Antal praktikanter og arbejdsprøvninger skal svare til min. 10% af antal heltidsansatte. Mål fastsættes årligt.	10	16 ✓
	17	Sygefravær [%]	Alle	1,96%	Q3	Sygefraværet måles uden langtidssygemeldinger.	3,00%	2,04% ✓
	18	Arbejdsulykker [stk]	Alle	0,0	Q2	Arbejdsulykker opgøres kvartalsvis. Antal arbejdsulykker må ikke overstige antal forgående år opgjort kvartalsvis.	0,0	0,0 ✓

 Se i fuld størrelse

Kaj Stilling overrækker Ugens buket til medarbejderne hos Hesselager Genbrugsstation. Erik Henriksen og Poul Madsen tog glædeligt imod den. Foto: Karen Mathilde Møller Jørgensen

SVENDBORG

Tidligere folketingsmedlem takkede to mænd fra Hesselager

Mange kommer flere gange om dagen. Også uden affald. Hos Hesselager Genbrugsstation kan man nemlig også bare få en sludder for en sladder - og god hjælp til affaldssorteringen.

16 okt. 2024 kl. 11:00

Karen Mathilde Møller Jørgensen kamjo@faa.dk

Lyt til denne artikel

4 min

Hesselager: To mænd i neongrønne dragter og mørkeblå kasketter kører rundt i hver sin gaffeltruck. Det er en formiddag midt i arbejdsugen, men alligevel er der samtlige mennesker på genbrugspladsen, der skal af med affald.

- Hvor skal den her hen, råber en kvinde og vifter med en uigenkendelig genstand.

Den ene mand peger over mod en stor, blå container.

Kaj Stillinger kører tit af sted til Hesselager Genbrugsstation. Faktisk glæder han sig hver gang, han skal derud med noget affald.

- Det er altid en oplevelse at besøge genbrugscenteret. Medarbejderne er utrolig hjælpsomme, og de er ikke bange for at hjælpe med at læsse af, siger Kaj Stillinger, der står ved indgangen til pladsen.

Han har ikke noget affald med. I stedet har han Ugens buket i hånden.

- Halløj, råber Kaj Stillinger og vinker med hånden til de to neongrønne mænd.

De standser deres maskiner og træder ud.

 Se i fuld størrelse

Der står en tinsoldat ved indgangen. Den har Poul Madsen (til højre) sponsoreret. Den stod her, da han kom for fire år siden, og den skulle have været smidt ud. Men han fik en ven til at male den og gøre den fin. Så kommer folk ind og ud med et smil. Foto: Karen Mathilde Møller Jørgensen

Gammelt gensyn

- Jeg vil gerne overrække Ugens buket til jer af tre årsager: I er så smadder hjælpsomme. I er tålmodige og venlige for os, der kommer og ikke kan finde ud af at sortere. Derudover er i fyldt med humor hver gang, man kommer, siger Kaj Stillingen.

Man kan tydeligt høre, at han er vant til at tale og sætte ord på sine tanker. Kaj Stillingen er også tidligere medlem af Folketinget for Socialistisk Folkeparti, medlem af kommunalbestyrelsen i Svendborg Kommune, amtsrådsmedlem og viceformand på Skolehjemmet Vejstrup samt erhvervsvejleder i Arbejdsformidlingen i Svendborg Kommune. Nu er han pensioneret.

- Jeg er meget glad og tryk ved at være her. Jeg føler mig helt hjemme, når jeg kommer, siger Kaj Stillingen glad og slår ud med armene.

De neongrønne mænd havde ikke set den komme.

- Det er godt nok flot, at du kommer med blomster. Det viser, at vi gør det rigtigt herude, siger Poul Madsen, der har været ansat på genbrugspladsen i fire år.

Hans kollega, Erik Henriksen, har været ansat i 12 år.

- Jeg har jo kendt dig, Kaj, i... starter Erik Henriksen.

- 200 år, griner Kaj Stillingen.

- Ja, det er tæt på. Jeg havde dig som idrætslærer i folkeskolen. Men du er stadig en ung, flot mand, siger Erik Henriksen, hvortil alle griner.

- I er så sjove herude. Man får tit en smart og kvik bemærkning med hjem, siger Kaj Stillingen.

- Vi ved, hvem der kan tåle en smart bemærkning. Så vi fyrer ikke bare noget af, forsikrer Poul Madsen.

3/5

 Se i fuld størrelse

Der hænger klovne ned fra loftet og under træbjælkerne. Det skal ikke være kedeligt at gå på arbejde. Foto: Karen Mathilde Møller Jørgensen

4/5

 Se i fuld størrelse

Medarbejderne samler på nisser, som folk har afleveret på genbrugsstationen. De beholder dem, så børnene kan vælge en og tage med hjem. Foto: Karen Mathilde Møller Jørgensen

Danne cirkler

Der er mange, der kommer flere gange om dagen. Det er ikke meget affald, de har med, de vil bare snakke.

- Vi snakker om, at vi skal lave nogle "cirkler", hvor man kan sidde og sludre, siger Poul Madsen.

- Man kan mærke, at I godt kan lide at arbejde her. Det smitter på os, der kommer, siger Kaj Stilling.

Erik Henriksen peger op i loftet i den bygning, de står under. Der er helt nye tagplader.

- Der var en af medarbejderne, der havde lidt travlt, og han havde glemt tårnet oppe på trucken, så han blæste lige ind i bygningen, fortæller Erik Henriksen.

De driller tit hinanden, hvis de kan komme til det og forsøger at gøre arbejdsdagen bedst mulig. De har også hængt et skilt op, hvor der står "Nillers parkeringsplads". Da medarbejderen blev pensioneret, lavede de et særligt skilt til ham, da han altid plejede at parkere der. Og det skulle han blive ved med.

- Vi har vores rum hernede, hvor vi har alle vores klovne, siger Erik Henriksen.

- Nå, hvorfor står I så ikke derinde? siger Kaj Stilling.

- Kaj, nu skal du være ordentlig, siger Erik Henriksen, hvorefter alle griner igen.

Klovnene hænger ned fra loftet. Det skal nemlig ikke være kedeligt at gå på arbejde.

Blomsterne kommer ikke i nogen af containerne, men skal stå ved indgangen, så alle kan se den.

 Se i fuld størrelse

Kaj Stillinger behøver ikke at gå på biblioteket. Der er en kasse med aflagte bøger, han kan tage med hjem - og det gør han næsten hver gang. Foto: Karen Mathilde Møller Jørgensen

Ugens buket i Ugeavisen Svendborg

Ønsker du at indstille nogen til Ugens Buket? Én, som gør en forskel i din eller andres hverdag? Én, der går den ekstra mil for andre, eller bare fortjener

Hurtig udrykning og så var der atter vand i hanerne, da Vand & Affald tirsdag aften skiftede en defekt ventil på en vandledning i Vestergade. Foto: Anna Mosbjerg Madsen

Entreprenør opdagede læk på vandledning: Derfor var der ikke vand i hanerne

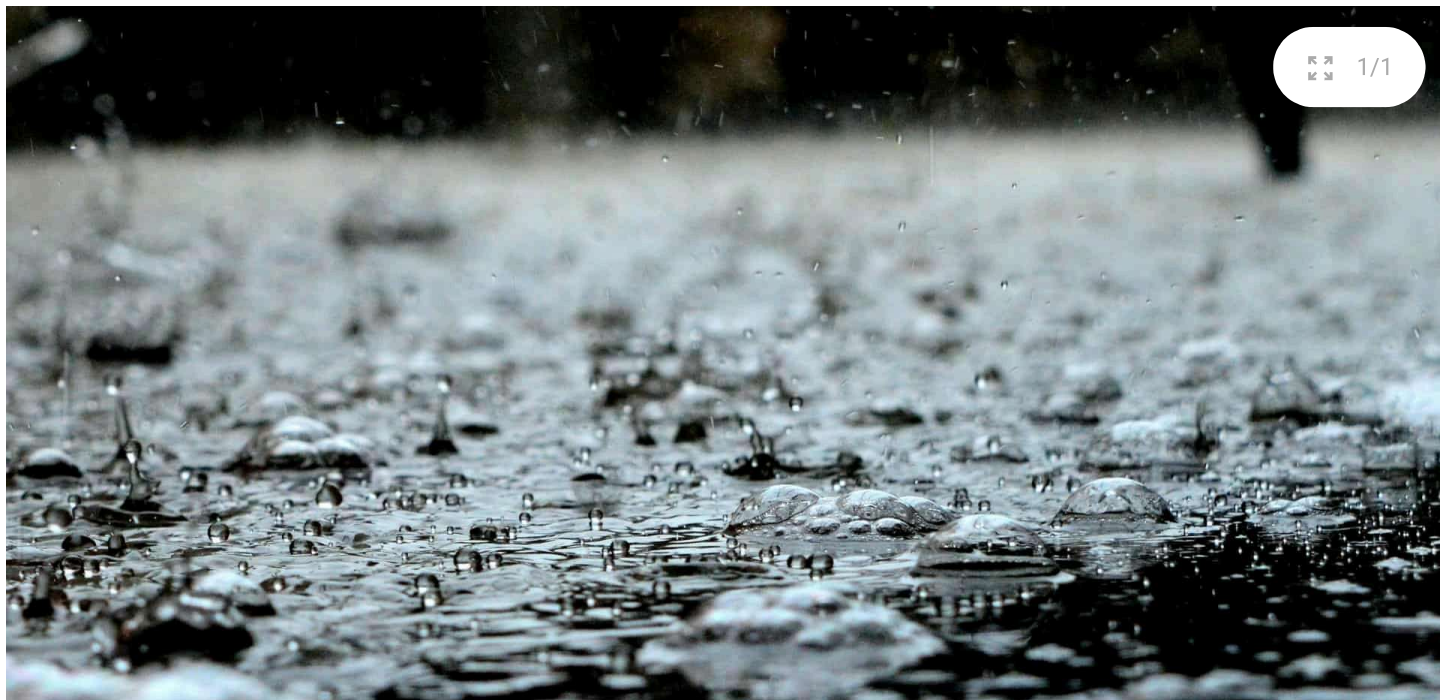
SVENDBORG: Som de tørstige eller badtrængende i dele af Vestergade og på Eggertsvej tirsdag aften omkring klokken 18-20 stykker nok opdagede, var der ikke mange dråber vand at hente i hanerne de par timer.

Vand & Affald måtte nemlig rykke hurtigt ud for at skifte en defekt ventil på en nedgravet hovedvandledning.

Det forklarer anlægschef ved Vand & Affald Gry Tully Robsahm

- Defekten blev opdaget af en entreprenør, der var ved at nedgrave fiberkabler i Vestergade. De kunne konstatere, at jorden var våd og kontaktede så os, fortæller anlægschefen.

Lækket var lukket og vandforsyningen genetableret senere tirsdag aften. (pebp)

 Se i fuld størrelse

Det regnede rekord meget i 2024, så det er nok fornuftigt at gardere sig til yderligere regn. Foto: Svendborg Kommune

SVENDBORG

Er dit hus klar til flere regnskyl?

29 okt. 2024 kl. 16:41

Hans-Henrik Dyssel hahd@faa.dk

Lyt til denne artikel
1 min

Svendborg: Med flere regnskyl end nogensinde før opfordrer Svendborg Kommune og Vand og Affald husejere til at forberede sig på mere regn. 2023 blev det vådeste år målt i Danmark ifølge DMI, hvilket betyder større risiko for oversvømmelser, der kan føre til store skader.

Marianne Wedderkopp, chef for klima, natur og miljø i Svendborg Kommune, siger i en pressemeddelelse:

- Mange borgere har allerede oplevet de alvorlige konsekvenser af ekstremregn, og vi vil gerne sikre, at flere er forberedte, inden de næste store regnskyl rammer.

Forebyggelse er ifølge hende essentiel for at undgå dyre skader.

Gry Tully Robsahm, anlægschef i Vand og Affald, tilføjer i samme pressemeddelelse:

- I Vand og Affald investerer vi løbende i at udbygge afløbssystemet.

Borgerne opfordres også til at tage egne forholdsregler som højvandslukker og adskillelse af regn- og spildevand.

Svendborg Kommune har fremstillet et nyt informationsmateriale med konkrete vejledninger, som er tilgængeligt online. Du kan finde mere information på kommunens og Vand og Affalds hjemmesider.

Er dit hus klar til mere regn?

Oversvømmelser er ubehagelige, og det kan være dyrt at udbedre skaderne. Ofte er det billigere at forebygge – og jo flere, der sikrer deres egen grund og ejendom, desto større er effekten for et område som helhed. Derfor opfordrer Svendborg Kommune og Vand og Affald husejerne til at forberede sig på mere regn.

Vi får hyppigere, længerevarende og kraftigere regn end tidligere. 2023 blev ifølge DMI det vådeste år nogensinde målt i Danmark. I Svendborg Kommune faldt der over 100 mm regn alene i april måned.

Det vådere vejr kan betyde flere oversvømmelser, ofte med betydelige skader til følge. Skybrud går særligt ud over Svendborg by, hvor store regnmængder på kort tid fylder kloaksystemet. I mindre byer og i det åbne land skaber længerevarende regnperioder problemer med oversvømmede marker, haver og veje.

Men hvem har egentlig ansvaret for hvad, og hvad kan man som husejer selv gøre?

Det er der mange, som er i tvivl om, og derfor har Svendborg Kommune og Vand og Affald udarbejdet et nyt informationsmateriale, der skal hjælpe borgerne med konkrete råd og vejledning.

Grundejerens ansvar

”Mange borgere har allerede oplevet de alvorlige konsekvenser af ekstremregn, og vi vil gerne sikre, at flere er forberedte, inden de næste store regnskyl rammer. Det kan være forfærdeligt dyrt at udbedre skaderne, når først de er sket, og derfor er det så vigtigt, at husejerne forebygger i god tid,” siger Marianne Wedderkopp, chef for Klima, Natur og Miljø i Svendborg Kommune.

Som grundejer har man netop selv ansvaret for vandet og afløbet på egen grund, og derfor er man også selv ansvarlig for at forebygge skader fra oversvømmelser – både i byen og på landet.

”I Vand og Affald investerer vi løbende i at udbygge afløbssystemet med større rør og bedre styring, ligesom vi arbejder på at adskille regnvand og spildevand og etablere bassiner, som vandet kan løbe til uden at gøre skade. På samme måde er der også meget, borgerne selv kan og bør gøre, hvis deres grund ligger udsat. Det kan være alt fra at installere et højvandslukke til at adskille regn- og spildevand på egen grund,” siger Gry Tully Robsahm, anlægschef i Vand og Affald.

Interaktiv guide

Det nye informationsmateriale består bl.a. af to interaktive illustrationer, hvor man kan finde konkrete råd og vejledning, som spænder fra simple handlinger som at tjekke tagrender og afløb til større projekter.

De ligger på Svendborg Kommunes og Vand og Affalds hjemmesider, hvor man også kan finde svar på ofte stillede spørgsmål og information om varslinger.

Find det på www.svendborg.dk/ekstremregn eller <https://www.vandogaffald.dk/spildevand/ekstremregn/>

Derudover følges der op med en indsats på sociale medier.

Kontakt

- Marianne Wedderkopp, chef for Klima, Natur og Miljø i Svendborg Kommune: marianne.wedderkopp@svendborg.dk; tlf. 30175650
- Gry Tully Robsahm, anlægschef i Vand og Affald: gtu@vandogaffald.dk; 63215515

Budgetopfølgning for

**Svendborg Vand A/S
Svendborg Spildevand A/S
Svendborg Affald A/S
Svendborg Vejbelysning A/S
Svendborg Forsyningservice A/S**

sep-24

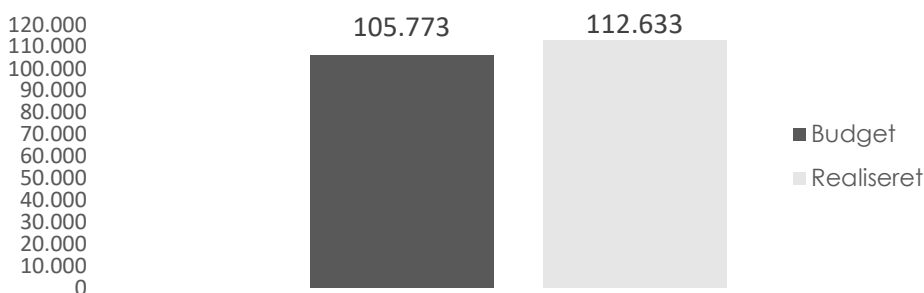
Budgetopfølgning - Koncern sammendrag

Resultatopgørelse 30. september 2024

i 1.000 kr.	Prod. & dist. omk.*		Administrationsomk.		Omsætning	
	Budget	Realiseret	Budget	realiseret	Budget	realiseret
Svendborg Vand A/S	7.598	7.488	2.625	2.726	22.970	21.919
Svendborg Spildevand A/S	32.725	38.037	3.100	3.137	77.974	77.946
Svendborg Affald A/S	53.738	56.865	2.730	2.802	58.312	58.488
Svendborg Vejbelysning A/S	2.838	2.511	420	400	7.856	7.856
Svendborg Forsyningservice A/S	39.800	41.613	9.225	9.683	50.430	53.286
I alt	136.698	146.514	18.100	18.748	217.541	219.495

* FADO er anvendt (FADO = Faktiske driftsomkostninger, dvs. uden afskrivninger)

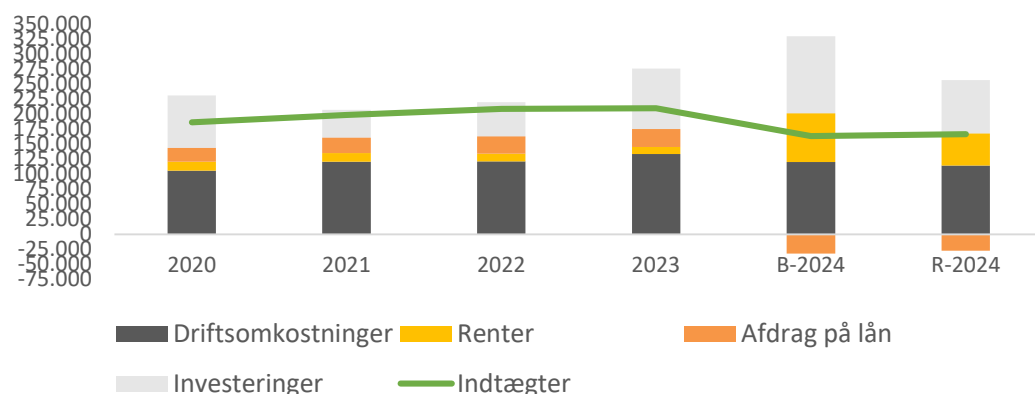
Koncerneliminering, realiserede FADO ift. budget (i 1.000 kr.)

Projektinvesteringer i perioden i 1.000 kr.

	Budget for 2024	ÅTD	Forbrug i %
Svendborg Vand A/S	40.100	32.078	80%
Svendborg Spildevand A/S	76.200	51.170	67%
Svendborg Affald A/S	5.400	965	18%
Svendborg Vejbelysning A/S	4.270	3.116	73%
Svendborg Forsyningservice A/S	2.500	1.300	52%
Investeringsbudget, total	128.470	88.630	69%

Koncernlikviditet (i 1.000 kr.)

Langfristet koncerngæld kontra Investeringer i 1.000 kr.

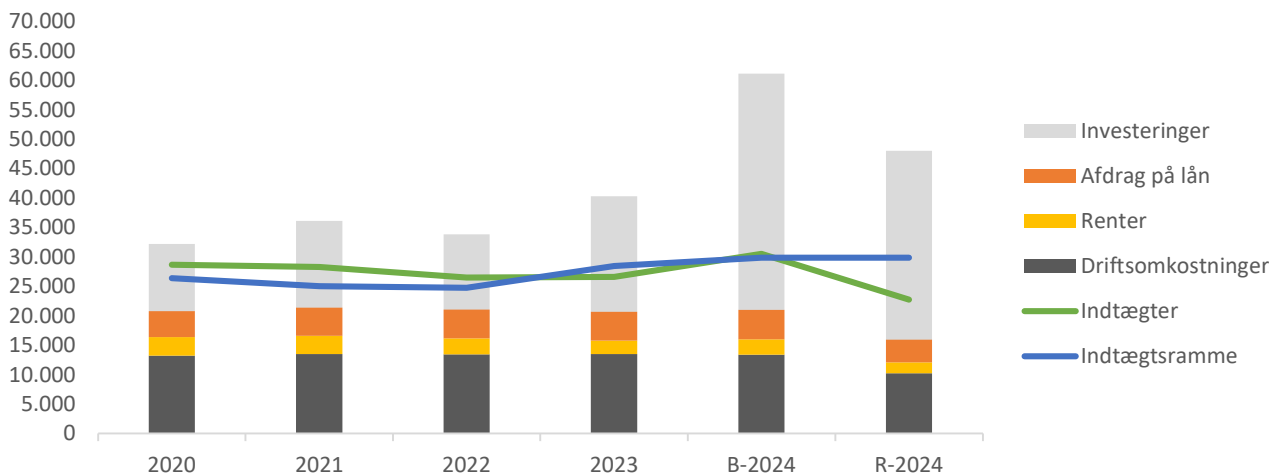
	2020	2021	2022	2023	2024
Rentebærende gæld (KK + SVK)	540.891	513.174	484.855	454.915	430.201
Anlægsinvesteringer pr. år	87.205	48.562	60.503	107.504	88.630

Budgetopfølgning - Svendborg Vand A/S

Resultatopgørelse 30. september 2024

i 1.000 kr.	Budget	Resultat	Afvigelse	Afv. i %	
Omsætning					
Vandbidrag - variabel	13.015	12.115	-899	-7%	
Vandbidrag - fast	9.121	8.944	-176	-2%	
Tilslutningsbidrag	284	269	-15	-5%	
Andre indtægter	550	591	41	7%	
Omsætning i alt	22.970	21.919	-1.050	-5%	
Produktionsomkostninger					
Boringer	-373	-328	45	-12%	
Vandværker	-3.063	-3.275	-213	7%	
Afskrivninger produktion	-1.575	-1.469	106	-7%	
Produktionsomkostninger i alt	-5.010	-5.072	-62	1%	
Distributionsomkostninger					
Ledningsnet, trykf. og stik	-4.163	-3.885	277	-7%	
Afskrivninger distribution	-3.900	-3.956	-56	1%	
Distributionsomkostninger i alt	-8.063	-7.841	222	-3%	
Resultat af primær drift	9.897	9.007	-890		
Administrationsomkostninger	-2.625	-2.726	-101	4%	
Finansielle poster, netto	-1.967	-1.842	124	-6%	
Periodens resultat før skat og regulering	5.306	4.439	-867		

Likviditet og indtægtsramme (i 1.000 kr.)

Projektinvesteringer i perioden

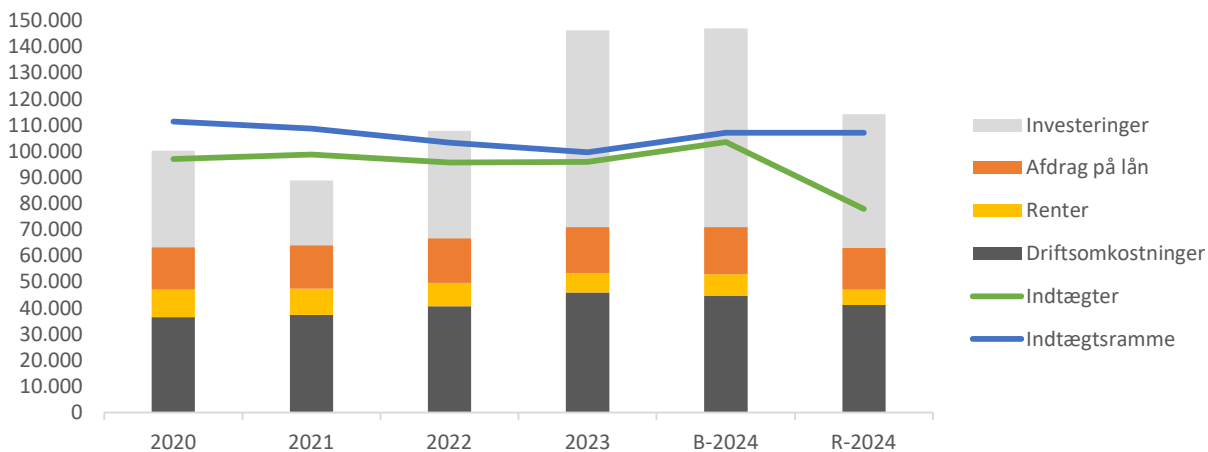
i 1.000 kr.	Budget for 2024	ÅTD	Forbrug i %
Projektinvesteringer	40.100	32.078	80%

Budgetopfølgning - Svendborg Spildevand A/S

Resultatopgørelse 30. september 2024

i 1.000 kr.	Budget	Resultat	Afvigelse	Afv. i %	
Omsætning					
Vandafledning - variabel	68.513	67.829	-684	-1%	
Vandafledning - fast	5.504	5.503	-1	0%	
Vejafvandingsbidrag	1.467	1.467	0	0%	
Tilsl., filterskv. og særbidrag	1.814	2.197	382	21%	
Andre indtægter	675	949	274	41%	
Omsætning i alt	77.974	77.946	-28	0%	
Produktionsomkostninger					
Rens- og slambehandling	-18.925	-20.805	-1.880	10%	
Afskrivninger produktion	-3.050	-3.134	-84	3%	
Produktionsomkostninger i alt	-21.975	-23.939	-1.964	9%	
Distributionsomkostninger					
Ledningsnet og stik	-4.250	-5.489	-1.239	29%	
Pumpestationer og bassiner	-9.550	-11.743	-2.193	23%	
Afskrivninger distribution	-21.113	-20.980	133	-1%	
Distributionsomkostninger i alt	-34.913	-38.212	-3.300	9%	
Resultat af primær drift	21.086	15.794	-5.292		
Administrationsomkostninger	-3.100	-3.137	-37	1%	
Finansielle poster, netto	-6.156	-5.891	265	-4%	
Periodens resultat før skat og regulering	11.830	6.767	-5.063		

Likviditet og indtægtsramme (i 1.000 kr.)

Projektinvesteringer i perioden

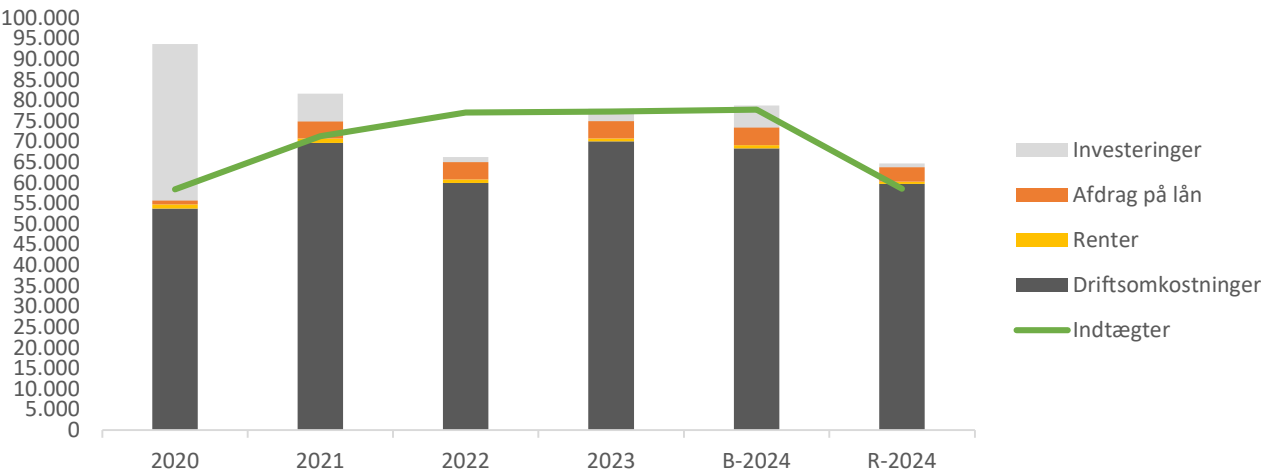
i 1.000 kr.	Budget for 2024	ÅTD	Forbrug i %
Projektinvesteringer	76.200	51.170	67%

Budgetopfølgning - Svendborg Affald A/S

Resultatopgørelse 30. september 2024

i 1.000 kr.	Budget	Resultat	Afvigelse	Afv. i %	
Omsætning					
Restaffald	19.000	18.884	-116	-1%	
Boligbidrag	38.343	38.504	161	0%	
Erhvervsordninger	594	714	120	20%	
Andre driftsindtægter fra affaldsordninger	375	386	11	3%	
Omsætning i alt	58.312	58.488	176	0%	
Produktionsomkostninger					
Tømning af restaffaldsbeholdere	-14.236	-14.561	-325	2%	
Tømning af ressourcebeholdere	-3.893	-3.958	-66	2%	
Genbrugsstationer	-27.347	-29.483	-2.136	8%	
Genbrugsbilen	-8.263	-8.863	-600	7%	
Afskrivninger produktion	-4.500	-4.560	-60	1%	
Produktionsomkostninger i alt	-58.238	-61.424	-3.186	5%	
Resultat af primær drift	74	-2.936	-3.010		
Administrationsomkostninger	-2.730	-2.802	-72	3%	
Finansielle poster, netto	-586	-567	18	-3%	
Periodens resultat før skat og regulering	-3.242	-6.305	-3.063		

Likviditet (i 1.000 kr.)

Projektinvesteringer i perioden

i 1.000 kr.	Budget for 2024	ÅTD	Forbrug i %
Projektinvesteringer	5.400	965	18%

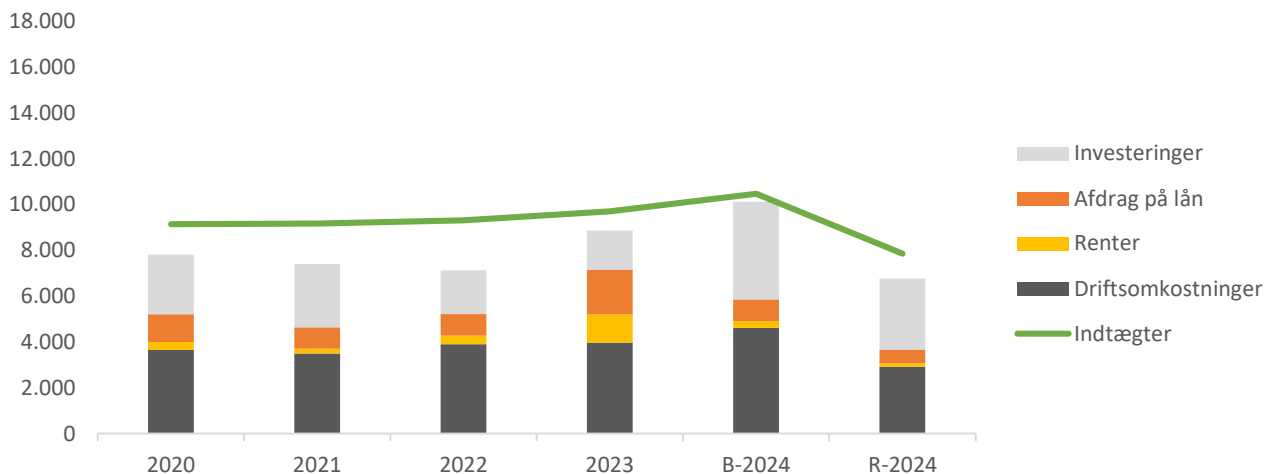
Budgetopfølgning - Svendborg Vejbelysning A/S

Resultatopgørelse 30. september 2024

i 1.000 kr.	Budget	Resultat	Afvigelse	Afv. i %	
Omsætning					
Indtægter fra Svendborg Kommune	7.856	7.856	0	0%	●
Omsætning i alt	7.856	7.856	0	0%	●
Distributionsomkostninger					
El køb	-1.750	-1.490	260	-15%	●
Drift af vejbelysningsnettet	-1.088	-1.021	67	-6%	●
Afskrivninger distribution	-3.025	-3.122	-97	3%	●
Distributionsomkostninger i alt	-5.863	-5.633	229	-4%	●
Resultat af primær drift	1.993	2.223	230	12%	
Administrationsomkostninger	-420	-400	20	-5%	●
Finansielle poster, netto	-214	-164	50	-23%	●
Periodens resultat før skat og regulering	1.359	1.659	300	22%	

Likviditet (1.000 kr.)

Projektinvesteringer i perioden

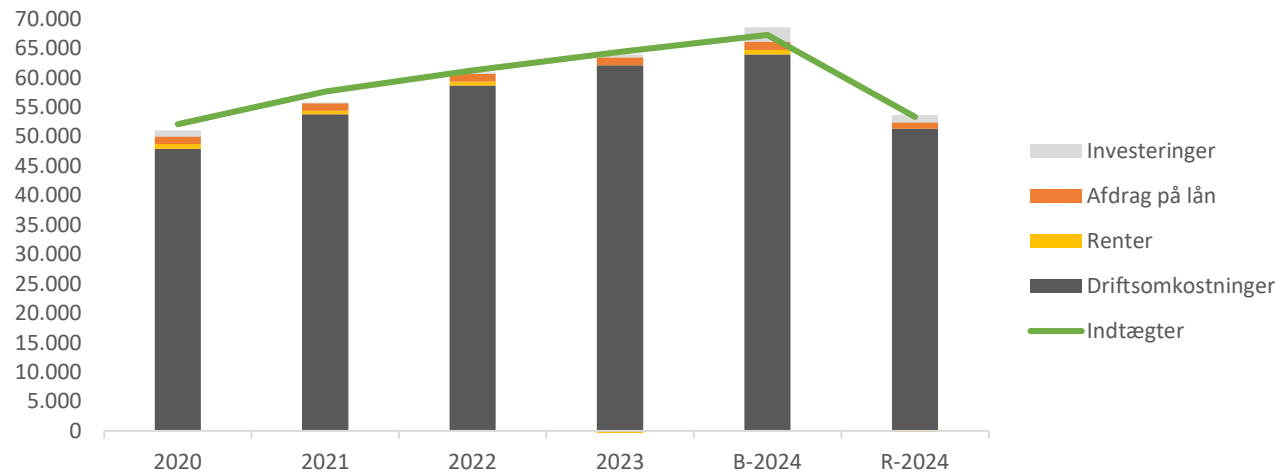
i 1.000 kr.	Budget for 2024	ÅTD	Forbrug i %
Projektinvesteringer	4.270	3.116	73%

Budgetopfølgning - Svendborg Forsyningservice A/S

Resultatopgørelse 30. september 2024

i 1.000 kr.	Budget	Resultat	Afvigelse	Afv. i %	
Omsætning					
Svendborg Spildevand A/S	18.150	19.631	1.481	8%	●
Svendborg Vand A/S	7.500	7.614	114	2%	●
Svendborg Affald A/S	23.100	24.410	1.310	6%	●
Svendborg Vejbelysning A/S	1.575	1.528	-47	-3%	●
Svendborg VE A/S	105	103	0	0%	●
Omsætning i alt	50.430	53.286	2.856	6%	
Produktionsomkostninger					
Løn og personaleomkostninger	-38.750	-40.367	-1.617	4%	●
Ejendomsomkostninger	-975	-1.144	-169	17%	●
Autodrift	-75	-102	-27	36%	●
Afskrivninger produktion	-675	-679	-4	1%	●
Produktionsomkostninger i alt	-40.475	-42.292	-1.817	4%	
Resultat af primær drift	9.955	10.994	1.039		
Administrationsomkostninger	-9.225	-9.683	-458	5%	●
Afskrivninger administration	-375	-166	209	-56%	●
Finansielle poster, netto	-582	187	769	-132%	●
Periodens resultat før skat og regulering	-227	1.332	1.559		

Likviditet (i 1.000 kr.)

Projektinvesteringer i perioden

i 1.000 kr.	Budget for 2024	ÅTD	Forbrug i %
Projektinvesteringer	2.500	1.300	52%

Anlægsinvesteringer Svendborg Vand A/S 3. kvartal 2024

Budget 2024 for investeringer Svendborg Vand A/S er 40.100.000 kr. Samlet forbrug i 3. kvartal 2024 er 32.077.759 kr.

Investeringerne er fordelt således:

Projektgruppe	Projekt-kategori	Budget 2024	Forbrug 2024
Grundvand og Boringer	A	5.400.000 kr.	7.477.602 kr.
Vandværker og højdebeholdere	A	26.200.000 kr.	19.205.905 kr.
Investeringer i eksisterende ledningsanlæg		5.000.000 kr.	2.847.567 kr.
Ledningsnet - nyanlæg	A	3.500.000 kr.	2.451.302 kr.
I alt		40.100.000 kr.	32.077.759 kr.

Status på væsentlige projekter (i kr.)

P-nr.	Projekt navn	Projektgruppe	Projekt-kategori	Godkendt budget	Budget 2024	Samlet forbrug pr. 31.12.23	Samlet forbrug pr. 30.09.24	Forbrug 2024	Status	
									Tid	Øko.
P00350	Boringsrenovering ved kildepladser til Skovmølleværket	Grundvand og Boringer	A	6.800.000	4.000.000	843.736	5.792.585	4.948.849		
P00044	Dyrkningsaftaler indenfor BNBO	Grundvand og Boringer	A	6.800.000	500.000	1.202.248	1.439.888	237.640		
P00162	Nyt Skovmølleværk	Vandværker og Højdebeholdere	A	85.720.000	25.000.000	10.757.107	29.538.812	18.781.705		
P00191	Fremtidens forsyningsstruktur på Tåsinge	Ledningsnet - nyanlæg	A	1.000.000	300.000	667.829	705.795	37.967		
P00044-004	Skovrejsning i oplandet	Drift	A	50.000.000	4.000.000	12.000.000	12.000.000	0		

Dyrkningsaftaler indenfor BNBO

Uændret.

Boringsrenovering ved kildepladser til Skovmølleværket

Status

Renovering af indvindingsboringerne tilkoblet Skovmølleværket pågår.

Tidsplan

Projektet fortsætter ind i 2025 (renovering af boring B1 og B2) og forventes afsluttet medio 2025.

Økonomi

På bestyrelsesmøde den 13. september 2024 blev det oprindelige budget revideret og et nyt budget på 6,8 mio. kr. godkendt.

Oprindelig budget	Revideret budget
4.700.0000 kr.	6.800.000

Nyt Skovmølleværk

Status

Skylletank er færdig. Fundamenter og dæk er støbt på Nyt Skovmølleværk. Rejsegilde afholdes 22. november 2024.

Tidsplan

Fase 2 – detailprojektering og Udførsel	Marts 2024 – Q1 2026
Rejsegilde	November 2024
Indkøring af nyt Skovmølleværk	Q2 2026
1.års drift og mulig nedrivning af eksisterende vandværk	Q2 2026 – Q2 2027

Økonomi

På bestyrelsesmøde den 1. marts 2024 blev Targetpris godkendt og det oprindelige budget fra 21. april 2021 revideret, og et nyt budget blev godkendt af bestyrelsen, jf. nedenfor

Oprindelig budget	Revideret budget
53.000.0000 kr.	85.720.000

Fremtidens forsyningsstruktur på Tåsinge

Vindeby Vand og Bjerreby Vandværk overtog pr. 01.01.2024 forsyningen af hhv. Landet Vandværk og Stenodden Vandværk på Tåsinge.

Vandværkerne er koblet fra og indvindingsboringerne er sløjfet. Salg af vandværksmatriklerne afventer afklaring om fremtidig metode for salg af VA's matrikler.

Skovrejsning i oplandet til Skovmølleværket

Naturstyrelsen købte i 2023 114 ha landbrugsjord til skovrejsning i samarbejde med Svendborg Kommune og Vand og Affald. Skovene vil blive etableret i 2026 og 2029. Arbejdet med at udarbejde planer for forvandlingen af landbrugsjorderne til skov er igangsat, og der afholdes nabodialogmøde ultimo oktober.

Miljøstyrelsen har i øvrigt gennemført et pilotprojekt på Fyn vedr. sårbare grundvandsforekomster. Skovrejsningsområdet i oplandet til Skovmølleværket er her udpeget som sårbart område.

Anlægsinvesteringer Svendborg Spildevand A/S 3. kvartal 2024

Budget 2024 for investeringer Svendborg Spildevand A/S er 76.200.000 kr. Samlet forbrug i 2024 er 51.169.780 kr.

Investeringerne er fordelt således:

Projektgruppe	Projekt-kategori	Budget 2024	Forbrug 2024
Ledningsnet ny investering		500.000 kr.	92.504 kr.
Eksisterende ledningsnet, pumpestationer og klimatilpasning	A	46.500.000 kr.	41.584.061kr.
Bassiner		2.000.000 kr.	0 kr.
Byggemodninger		7.000.000 kr.	496.101 kr.
Renseanlæg	A	20.200.000 kr.	8.997.114 kr.
I alt		76.200.000 kr.	51.169.780 kr.

Status på væsentlige projekter (i kr.)

P-nr.	Projekt navn	Projektgruppe	Projekt-kategori	Godkendt budget	Budget 2024	Samlet forbrug pr. 31.12.23	Samlet forbrug pr. 30.09.24	Forbrug 2024	Status	
									Tid	Øko.
P00143	Ny hovedpumpestation ved Svendborg Havn	Eksisterende ledningsnet, pumpestationer og klimatilpasning	A	101.062.000	24.800.000	65.555.334	92.907.562	27.352.228		
P00404	Bundbeluftning af procestankene, Egsmade Renseanlæg	Renseanlæg	A	19.000.000	3.000.000	13.603.903	19.972.218	6.368.315		
P00438	Trykledning Abildvej til Linkenkærvej	Eksisterende ledningsnet, pumpestationer og klimatilpasning	A	11.500.000	3.000.000	104.696	4.313.313	4.208.617		

Ny hovedpumpestation ved Svendborg Havn
Status

Pumpesumpene er coatede og sugerør til pumperne er ved at blive monteret. Alle lofter er sat op. Gulve og vægge i tavlerum og ventilationsrum er malet. Eltavler er monteret i tavlerum 1 og 2, og kabeltrækningen er i gang. Tavler og ventilationskabinetter er ved at blive opstillet.

Transformeren og nødgeneratoren er monteret og klar. De står afdækket med presenninger indtil facaderne er færdigmonteret.

Udvendigt er monteringen af beslag og søjler til montering af stålfacaderne i gang, og halvdelen af trinene til den udvendige trappe er monteret.

I der offentlige toiletter er der opstillet indvendige gipsvæge. Hydroforbeholderne er tilsluttet trykledningen.

Tidsplan

Udførelse	Sep. 2022 – Feb. 2025
Forventet aflevering	Feb. 2025
Afslutning på 1. års drift	Ultimo 2025

Tidsplanen forventes ca. 2 måneder forsinket.

Økonomi

På bestyrelsesmødet den 29. april 2022 blev det oprindelige budget revideret og et nyt budget blev godkendt af bestyrelsen, jf. nedenfor

Oprindelig budget	Nyt godkendt budget
93.000.000 kr.	101.062.000 kr.

På nuværende stadie i projektet vurderes det, at de samlede omkostningerne til projektet bliver mellem 108-110 mio. kr.

De øgede omkostninger skyldes nødvendige og forbedrende tilkøb til projektet samt omkostninger til indeksering af de oprindelige beregnede priser jf. partneringsaftalen.

Bundbeluftning af procestankene, Egsmade Renseanlæg

Status

Projekt er færdiggjort i driftssat i juli. Der er gennemført formelt overdragelse med underleverandørerne.

Økonomi

På bestyrelsesmøde den 28. april 2023 blev det oprindelige budget revideret og et nyt budget blev godkendt af bestyrelsen, jf. nedenfor

Oprindelig budget	Godkendt budget	Revideret budget
12.880.0000 kr.	16.000.000 kr.	19.000.000 kr.

Ny trykledning Abildvej til Linkenkærvej

Status

Entreprenøren mangler at etablere ca. 500 m. af trykledningen mod Nyborgvej. Arbejderne med de fire højspændingsledninger for FLOW er afsluttet.

Tidsplan

Opstart 1. etape:	April 2024
Forventet aflevering af 1. etape:	Ultimo 2024

Økonomi

Prisen for 1. etape, som udføres i 2024, bliver på ca. 5 mio. kr., hvilket er noget mere end det afsatte budget til 2024. Budgettallet for det samlede projekt revideres senere, når vi har grundlag for et bedre estimat af prisen.

Separatkloakering

Vindeby og Gambøtvej

Tillægget til spildevandsplanen i forbindelse med separatkloakering af Bregningevej, Syrenvej, Vindeby Lærkevej og Vindeby Pilevej samt 3 ejendomme på Gambøtvej er godkendt i kommunalbestyrelsen den 28. maj 2024.

Anlægsarbejdet i forbindelse med separatkloakering af Vindeby Lærkevej, Syrenvej 1-8 og Bregningevej 35-54 er opstartet den 12. august og forventes afsluttet den 6. december 2024.

Fasanvej, Abildgårdsvej, Bjerreby Møllevej og Parcelvej

Tillægget til spildevandsplanen i forbindelse med separatkloakering af områderne ved Fasanvej, Abildgårdsvej, Bjerreby Møllevej og Parcelvej er godkendt i kommunalbestyrelsen den 17. september 2024. Separatkloakeringen vil bl.a. klimatilpasse kloaksystemet og mindske antallet af overløb med opspædet spildevand til det sydfynske øhav.

Svendborg Kommune
Att.: Jens Otto Kromann
Ramsherred 5
5700 Svendborg

Svendborg
5. november 2024

Svendborg Affald A/S
Svendborg Vand A/S
Svendborg Spildevand A/S

Godkendelse og fastsættelse af takster for 2025, samt garantistillelse for lånoptagelse for 2025

Med fremsendelse af budget 2025 for Vand og Affald, anmodes Svendborg Kommune om at fastsætte takster for Svendborg Affald A/S for 2025.

For Svendborg Vand A/S og Svendborg Spildevand A/S anmoder selskabernes bestyrelser Svendborg Kommune, i egenskab af myndighed, om at godkende de takster, der er en konsekvens af budget 2025.

Generel takstkonsekvens

For en husstand med 2 voksne og 2 børn, der forbruger 130 m³ vand og afleder 130 m³ pr. år og har en 240 l affaldsbeholder, vil de foreslåede takster betyde en samlet prisstigning på ca. 4,9% fra 2024 til 2025, svarende til 640,00 kr. Prisudviklingen er primært fremkommet pga. de store anlægsinvesteringer som er gældende i 2025, samt en fortsat stigende prisudvikling i markedet, eksterne faktorer (affaldsmængder, regnmængder etc.), som udfordrer likviditeten.

Taksterne er de seneste 3 år samlet steget med ca. 10,0%, hvilket er under forbrugerprisindekset, som de seneste 3 år er steget med ca. 12,4%.

Takstgodkendelse i Svendborg Vand A/S

Taksterne fremgår af vedlagte takstblad 2025.

Taksten på det faste bidrag reguleres årligt efter et af Danmarks Statistik udarbejdet reguleringstal baseret på bygge- og anlægsomkostninger. Det faste bidrag stiger i 2025 ift. 2024 fra 808,00 kr. til 840,00 kr. (excl. moms).

Det variable bidrag stiger i 2025 ift. 2024 fra 8,80 kr. til 10,00 kr. (excl. moms og afgifter til staten. Afgifter er uændrede og andrager 6,37 kr./m³ i 2025).

Ovenstående medfører en stigning i taksten for en husstand med et forbrug på ca. 130 m³ vand med ca. 6,8%.

Tilslutningsbidrag

Takster for tilslutning er tillige reguleret efter indeks for bygge- og anlægsomkostninger. Dette medfører at en tilslutning (hoved-, forsyningslednings- og stikledningsbidrag) stiger fra 32.930,00 kr. til 34.110,00 kr. (excl. moms).

Takstgodkendelse i Svendborg Spildevand A/S

Taksterne fremgår af vedlagte takstblad 2025.

Taksten på det faste bidrag reguleres årligt efter et af Danmarks Statistik udarbejdet reguleringstal baseret på bygge- og anlægsomkostninger.

Det faste bidrag kan jf. lovgivning maksimalt udgøre 784,00 kr. (excl. moms). For 2025 har bestyrelsen i Svendborg Spildevand A/S valgt, at det faste bidrag skal udgøre 50% af det maksimale bidrag, hvilket er 392,00 kr. (excl. moms). Det faste bidrag er dermed steget fra 380,00 kr. i 2024 til 392,00 kr. i 2025.

Det variable bidrag stiger i 2025 ift. 2024 fra 36,00 kr./m³ til 37,60 kr./ m³ (excl. moms)

Ovenstående medfører en stigning i taksten for en husstand med et forbrug på ca. 130 m³ vand på ca. 4,4%.

Tilslutningsbidrag

Takst for tilslutning er reguleret efter bestemmelse i betalingsvedtægt med indeks for jordarbejder. Takst for tilslutning af regn- og spildevand stiger fra 62.716,00 kr. til 64.896,00 kr. (excl. moms)

Vejbidrag

Kommunalt vejbidrag er indregnet med 1.646 tkr. Der er på landsplan tvivl om hvilken beregningsmodel, der skal anvendes, hvorfor der kan komme ændringer til det indregnede beløb for 2025 og tidligere.

Særbidrag

Indtægten fra særbidrag er indregnet efter en kostægte opgørelse for de berørte virksomheder.

Takstfastsættelse i Svendborg Affald A/S

Taksterne fremgår af vedlagte takstblad 2025.

Privat

Affaldstaksterne for en alm. husstand med 2 x 240 liter affaldsbeholdere stiger i 2025 fra 3.355,00 kr. til 3.490 kr. (excl. moms). Prisudviklingen skyldes primært en stigning i afsætningspriser samt øgede mængder indsamlet til genanvendelse.

Ovenstående medfører en stigning i taksten for en alm. husstand med ca. 4,0%.

Erhverv

For erhvervets adgang til genbrugsstationer er taksten uændret i 2025 ift. 2024 og andrager fortsat 132,00 kr. (excl. moms).

Godkendelse af lånoptagelse

Svendborg Vand A/S og Svendborg Spildevand A/S anmoder jf. forretningsordenens afsnit 13.1 om, at Svendborg Kommunalbestyrelse – i egenskab af ejer – godkender garanti for lånoptagelse i 2025 i Svendborg Vand A/S på 75.000 tkr. og i Svendborg Spildevand A/S på 32.000 tkr.

Det forventes ikke at være nødvendigt med lånoptag i Svendborg Affald A/S.

Med Venlig hilsen

Karl Magnus Bidstrup
Bestyrelsesformand
Svendborg Affald A/S, Svendborg Vand A/S,
Svendborg Spildevand A/S

Ole Steensberg Øgelund
Adm. direktør
Svendborg Affald A/S, Svendborg Vand A/S,
Svendborg Spildevand A/S

Budget 2025

Indholdsfortegnelse:	Sidetal
Budgetberetning	2 - 5
Budget 2025 - Vand og affald	6 - 14
Budgetforudsætninger	15 - 19
10 års budget	20 - 29

Budget 2025 - Vand og affald

Budgetberetning

Budgettet omfatter regnskabsåret 2025 og er udarbejdet som en del af den løbende planlægning og styring af virksomheden i overensstemmelse med virksomhedens budgetprocedurer.

Budgettet er opstillet efter samme regnskabspraksis, som er anvendt i årsregnskabet for 2023.

I nærværende budget, er indeholdt de selskaber i VA-koncernen hvor der fastsættes takster og hvor der er reel driftsaktivitet, som bl.a. understøtter takstfastsættelsen, herunder:

-Svendborg Vand A/S, -Svendborg Spildevand A/S, -Svendborg Affald A/S, -Svendborg Vejbelysning A/S, Svendborg Forsyningsservice A/S (VA).

Svendborg Forsyning A/S og Svendborg VE A/S er ikke medtaget i nærværende budget.

Målet med budgetlægningen i VA er at sikre, at selskaberne ikke generer overskud, men skal "hvile i sig selv". VA arbejder konstant på at tilpasse de økonomiske udfordringer og optimerer forretningen.

Implementering af intentionerne i ejerstrategien

I budgetlægningen har der været stor fokus på, at understøtte Svendborg Kommunes vision og værdier, udtrykt gennem ejerpolitikken, hvor det forventes at selskaberne præsterer ansvarligt på såvel den økonomiske, miljømæssige og sociale bundlinje.

Takster

Svendborg Vand A/S og Svendborg Spildevand A/S er begge underlagt vandsektorloven og hermed lov om økonomiske rammer for vandselskaber, bekendtgørelse nr. 2291 af 30/12/2020, hvilket medfører, at Forsyningssekretariatet fastlægger en øvre grænse for selskabernes indtægter (indtægtsrammen) og hermed en øvre grænse for selskabernes takstfastsættelse.

Svendborg Affald A/S er ikke underlagt en økonomisk ramme for takstfastsættelsen, men skal iht. Affaldsbekendtgørelsen, "hvile i sig selv", hvilket betyder, at affaldsordningerne ikke må generere overskud.

I de seneste år har prisen (inkl. moms) på vand, kloak og affald udviklet sig som nedenfor:

Prisudvikling inkl. moms		2022	2023	2024	Budget 2025
Sv. Vand A/S	Vandbidrag	10,00	10,00	11,00	12,50
	Grøn afgift & vandbidrag	7,96	7,96	7,96	7,96
	Fast bidrag vand	865,00	925,00	1.010,00	1.050,00
Sv. SpildeV. A/S	Vandafl. bidrag	43,00	43,00	45,00	47,00
	Fast bidrag vandafl.	405,00	450,00	475,00	490,00
Sv. Affald A/S	Tømningsbidrag (240 l)	1.040,00	1.040,00	1.040,00	1.050,00
	Boligbidrag (parcelhus)	2.315,00	2.315,00	2.315,00	2.440,00
				2.684,00	2.792,00

For en familie der forbruger 130 m³/år og har en 240 liter restaffaldsbeholder, er udviklingen i kr. og %, som nedenfor:

Prisudvikling inkl. moms	2022	2023	2024	Budget 2025
Omkostninger for en familie	12.550	12.655	13.155	13.800
Prisudvikling ift. tidl. år i %	2,24%	0,84%	3,95%	4,90%

Budgetberetning

Ovenstående udvikling fra 2024 til 2025 er primært afledt af fortsat store investeringer i Vand- og Spildevands-selskaberne, hvilket er uddybet under de enkelte selskabers investeringsbudgetter på side 7, 8 og 10, 11. Endvidere har driften været udfordret af de store mængder nedbør, som er konstateret ultimo 2023 og primo 2024, hvilket er forudsat også bliver gældende for 2025 (tilnærmelsesvis). Svendborg Affald A/S har i 2024 betalt en ekstraordinær forbrændingsafgift vedr. tidligere år, som har medført et ikke uvæsentligt likviditetstræk, som delvis er indeholdt i 2025 taksten, tillige med fortsat stigende mængder affald, og ressourcer afleveret og indhentet i Svendborg Kommune.

Investeringsprojekter

Investeringsprojekter i Vand og Affald har følgende effekter på selskabets bundlinjer for økonomi, miljø, klima og sociale aktiviteter. Med disse bundlinjer mener vi:

- **Økonomi:** Driftsforbedringer, effektiviseringer, omkostningsreduktion, reinvestering i anlæg mv.
- **Miljø:** Vandforsyningsplan, Spildevandsplan, Kommuneplan/Lokalplan + senere de nationale Vandplaner (vandløb og kystvande)
- **Klima:** Klimasikring og reduktion af klimamæssige påvirkninger
- **Social:** Arbejdsmiljø, trivsel, undervisning m.v.

Økonomi

For at opnå langsigtede forbedringer af driften i alle selskaber - både henset til omkostningsreduktion, miljø-, og energioptimering samt risikominimering - er der indarbejdet øgede investeringer til strukturelle ændringer, som finansieres via effektiviseringer i driften samt låneoptag hos KommuneKredit.

Der investeres løbende i de eksisterende anlæg med henblik på at sikre en forsvarlig renoveringstakt og dermed værdifastholdelse af selskabets aktiver.

For investeringsprojekter udarbejdes årligt et budget for det kommende år, samt for en ti-årig periode. Budgettet anvendes som styringsparametre for anlægsafdelingens aktiviteter og som bl.a. er med i grundlaget for beregning af taksterne.

Miljø

Investeringsprojekterne medvirker til forbedring af miljøtilstanden i vandløb og kystvande.

Planer vedtaget af stat og kommune, foreskriver hvilke miljøforbedringer, selskabet skal iværksætte.

Desuden stiller certificeringerne inden for miljø ISO 14.001 samt fødevarer sikkerhed ISO 22.000 skærpede krav til standarden af selskabernes anlæg.

Dette kan for Svendborg Vand A/S omhandle øgede aktiviteter indenfor grundvandsbeskyttelse, nyanlæg eller øgede krav til vandkvalitet som fødevarerproducerende virksomhed. For Svendborg Spildevand A/S er miljøforbedringer nye kloakeringer, pumpestationer, bassiner samt anlæg på renseanlæg eller renovering af eksisterende.

Klima

Vand og Affald har i samarbejde med kommunen vedtaget strategier for hvorledes selskabet skal forholde sig til klimaforandringer, jf. Klimatilpasningsplanen samt Masterplan for regn- og spildevand.

Vand og Affalds imødegåelse af klimaforandringer omhandler reduktion af drivhusgasser fra egne aktiviteter, klima- og energikrav til nyanlæg, samt klimatilpasning af ledningsnet, pumpestationer og bassiner så systemet og Svendborg kan håndtere mere regnvand i fremtiden.

Endvidere arbejdes der med forskellige forretningsmetoder for etablering af vedvarende energianlæg, herunder solcelleanlæg, vindmøller mv.

Budgetberetning

Social

Vand og Affald indbygger en række arbejdsmiljøkrav til såvel investeringsprojekters endelige funktioner, til udførelse af anlægsarbejder, samt til forbedringer af eksisterende arbejdsforhold for driften. Disse omhandler et sikkert arbejdsmiljø i alle faser af ethvert anlæg, som knytter sig til Vand og Affalds aktiviteter.

Selskabet har desuden en særlig samfundsmæssig forpligtigelse til, at forholde sig til social ansvarlighed. Sociale klausuler samt miljømæssige krav anvendes som udgangspunkt ved alle investeringsprojekter, hvor det sikres at sociale klausuler indenfor uddannelses- og praktikaftaler ved udbud af bygge- og anlægsopgaver samt tjenesteydelser følges.

Ledelsessystem

I budgettet for 2025 er endvidere finansieret drift og revision af et certificeret ledelsessystem, som er certificeret iht. standarderne for:

- Kvalitetsledelse (ISO 9001)
- Miljøledelse (ISO 14001)
- Arbejdsmiljøledelse (ISO45001)
- Fødevarer sikkerhed (ISO 22000)

VE aktivitet i selskabet Svendborg VE A/S

Svendborg VE A/S er som ovenfor beskrevet, udeholdt af nærværende budget, da aktiviteten i selskabet er meget begrænset. Dog har selskabet i foråret 2024 fået overdraget administrationen af 77 varmepumper fra Svendborg Kommune (SVK), hvilket medfører en afgiftsbesparelse, som kommer SVK til gode. Daglig drift, opsyn og adm. af varmepumperne forventes 100% overdraget til VA fra den 1. januar 2025.

Herudover arbejder selskabet med projektudvikling af mindre og større solcellemarker, solceller på Kommunale tage mv.

Budget 2025 - Vand og affald

Budgetberetning

"Hvile i sig selv princippet"/indtægtsramme/takster

Svendborg Vand A/S

Forsyningssekretariatet har udsendt endelig afgørelse til indtægtsramme for Svendborg Vand A/S for 2025.

i 1.000 kr.	Indtægtsramme 2024	Budget 2024	Indtægtsramme 2025	Budget 2025
Indtægtsramme (ekskl. afgift på vand)	29.828		33.684	
Indtægt i Budget		30.493		32.584
Total	29.828	30.493	33.684 *	32.584

* Udmeldt indtægtsrammer for reguleringsperioden (4 årig) vurderes overholdt i perioden.

Svendborg Spildevand A/S

Forsyningssekretariatet har udsendt endelig afgørelse til indtægtsramme for Svendborg Spildevand A/S for 2024.

i 1.000 kr.	Indtægtsramme 2024	Budget 2024	Indtægtsramme 2025	Budget 2025
Indtægtsramme	106.991		115.973	
Indtægt i Budget		103.565		105.952
Total	106.991	103.565	115.973 *	105.952

* Udmeldt indtægtsrammer for reguleringsperioden (4 årig) vurderes overholdt i perioden.

Som det ses af ovenstående, så er der stadig luft i indtægtsrammen til at hæve taksterne i spildevandsselskabet, med ca. 10.021 tkr. i 2025, hvilket vil svare til en mulig stigning i taksten på ca. 3,87 kr. pr. m3.

Svendborg Affald A/S

Ordningerne i Svendborg Affald er budgetteret, så de i videst muligt omfang "hviler i sig selv" over en kort periode.

"Hvile i sig selv"-princippet vurderes overholdt i budget 2025 og perioderne frem.

For 2025 resulterer ordningerne som nedenfor:

Affaldsordninger		Indtægter	Udgifter
Restaffaldsgebyr	- <i>Energispanden</i>	26.549	-25.754
Boligbidragsgebyr	- <i>Genbrugsstationer</i>	54.955	-55.174
	- <i>Genbrugsbilen inkl. farligt affald</i>		
	- <i>Ressourcespanden</i>		

Budget 2025 - Vand og affald

Budget 2025 - Svendborg Vand A/S

Resultatopgørelse

i 1.000 kr.	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2025
Omsætning			
Vandbidrag - variabel andel	14.421	17.353	18.959
Vandbidrag - fast andel	11.061	12.161	12.656
Tilslutningsbidrag	343	379	369
Andre driftsindtægter	756	600	600
Omsætning i alt	26.581	30.493	32.584
Produktionsomkostninger			
Boringer	-378	-350	-380
Vandværker	-4.146	-3.950	-4.150
Afskrivninger produktion	-1.973	-2.100	-2.200
Produktionsomkostninger i alt	-6.497	-6.400	-6.730
Distributionsomkostninger			
Ledningsnet, trykf. og stik	-5.784	-5.550	-5.700
Afskrivninger distribution	-4.987	-5.200	-5.500
Distributionsomkostninger i alt	-10.771	-10.750	-11.200
Resultat af primær drift	9.313	13.343	14.654
Administrationsomkostninger	-3.518	-3.200	-3.200
Afskrivninger administration	-233	-300	0
Finansielle poster	-2.266	-2.622	-3.468
Årets resultat før skat og regulering	3.296	7.221	7.986

Balance

i 1.000 kr.	Regnskab 2023	Forventet 2024	Budget 2025
Anlægsaktiver	367.318	403.283	472.533
Lager	1.137	1.100	1.000
Tilgodehavender	3.986	4.000	3.920
Likvider	3.194	0	1.164
Aktiver	375.635	408.383	478.617
Egenkapital	220.091	225.723	231.952
Gæld til kommunekredit	113.060	138.152	132.094
Anden lang gæld	29.259	30.260	31.597
Kortfristede gældsforpligtelser	13.225	14.248	82.974
Passiver	375.635	408.383	478.617

Budget 2025 - Svendborg Vand A/S

Investeringer

Investeringerne sikrer, at de store værdier bevares og udbygges i takt med samfundets udvikling. Investeringerne er ligeledes med til at sikre et service- og sikkerhedsniveau for vandkvalitet og forsyning mv. Ligeledes er investeringerne medvirkende til nedbringelse af de fremtidige drifts- og vedligeholdelsesudgifter.

Anlægsinvesteringer, i 1.000 kr. *	Budget 2025
Grundvand og borer	
- Grundvandsbeskyttelse / Grundvandskortlægning	800
- Skovrejsning i oplandet til Skovmølleværket*	4.000
- Dyrkningsaftaler indenfor BNBO	1.500
- Vandindvindingstilladelser	2.400
- Ny Kildeplads Holmdrup	1.000
- Renovering af indvindingsboringer	2.000
I alt Grundvand og borer	11.700
Vandværker og beholdere	
- Skovmølleværket - projektering og opstart	47.000
I alt Vandværker og beholdere	47.000
Investering i eksisterende ledningsanlæg	
- Investering i eksisterende ledningsnet	6.000
I alt investeringer i eksisterende ledningsanlæg	6.000
Ledningsnet - nyanlæg	
- Råvandsledninger til Ny kildeplads i Holmdrup	1.500
- Byggemodninger og nye enkelttilslutninger	800
- Trykholdeventil/Styringsventil	300
- Udskiftning til fjernaflæste målere	10.000
I alt ledningsnet - nyanlæg	12.600
Samlede investeringer i Svendborg Vand A/S i budgetåret *	77.300

Note

- * Enkelte investeringer er delvis medtaget fra budget 2024, hvorfor finansiering er garanteret og godkendt. I budgetåret 2025 er der tillige budgetteret med indbetalinger fra vandtilslutninger fra tidl. år samt i budgetåret. Det er vurderet, at der er brug for låneoptag i Svendborg Vand i budgetåret 2025 med 75 mill. kr.
- ** Skovrejsningsprojektet er medtaget under investeringer. I årene 2021 til 2032 vil VA indbetale 4.000 tkr. om året på en projektkonto hos Naturstyrelsen. I takt med at Svendborg Vand skal medfinansiere arealopkøb inden for skovrejsningsaftalens område, trækkes medfinansieringen fra projektkontoen. Samarbejdsaftalen er indgået ultimo 2021.

Budget 2025 - Svendborg Vand A/S

Grundvand og borer

I 2025 fortsættes arbejdet omkring grundvandsbeskyttelse for at beskytte ressourcen nu og i fremtiden. Vand og Affald har indgået en aftale med Svendborg Kommune og Naturstyrelsen om Skovrejsningsprojektet i oplandet til Skovmølleværket. Arealerhvervelser blev opstartet i 2022 og den første skov forventes plantet i 2026. Desuden skal der i 2025 fortsat indgås dyrkningsaftaler indenfor de Boringsnære beskyttelsesområder på Skovmølleværkets kildeplads. Arbejdet omkring fornyelse af vandindvindingstilladelserne fortsætter med VVM vurdering i 2025. Ny kildeplads ved Holmdrup færdiggøres i 2025. Som en del af plan for renovering af indvindingsboringerne, renoveres de sidste borer tilknyttet Skovmølleværket i 2025.

Vandværker og Højdebeholdere

Jf. masterplan for Fremtidens Vand, som fremtidssikrer produktionsanlæggene, skal Skovmølleværket opgraderes. Opførelse af nyt Skovmølleværk er påbegyndt i foråret 2024 og forventes afsluttet primo 2026.

Investering i eksisterende ledningsanlæg

Der udføres investeringer i eksisterende ledningsanlæg jf. udbygnings- og renoveringsplanen, grundet ledningernes tilstand samt koordinering med øvrige ledningsejere. Vandledningerne i A.P. Møllers Vej, Ørbækvej, Abildgårdsvej, Thoresvej, Helgevænget og Hroarsvænget udskiftes i 2025.

Nyanlæg (Nyanlæg ledningsnet)

Der etableres råvandsledninger til den nye kildeplads ved Holmdrup. Der forventes enkelte nye byggemodninger i 2025 med udvidelse af hovedledningsnettet. Alle vandmålere udskiftes til fjernaflæste målere i årene 2025-2026

Budget 2025 - Vand og affald

Budget 2025 - Svendborg Spildevand A/S

Resultatopgørelse

i 1.000 kr.	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2025
Omsætning			
Vandaflædningsbidrag - variabel andel	84.753	91.351	92.982
Vandaflædningsbidrag - fast andel	6.924	7.339	7.590
Vejafvandingsbidrag	2.357	1.956	2.004
Tilslutningsbidrag og særbidrag	1.941	2.019	2.225
Andre driftsindtægter	449	900	650
Omsætning i alt	96.424	103.565	105.452
Produktionsomkostninger			
Rens og slambehandling	-26.288	-24.700	-26.000
Afskrivninger produktion	-4.106	-3.800	-4.300
Produktionsomkostninger i alt	-30.394	-28.500	-30.300
Distributionsomkostninger			
Ledningsnet og stik	-5.293	-5.000	-5.000
Pumpestationer og bassiner mv.	-10.896	-11.400	-14.000
Afskrivninger distribution	-27.194	-30.150	-29.000
Distributionsomkostninger i alt	-43.383	-46.550	-48.000
Resultat af primær drift	22.647	28.515	27.152
Administrationsomkostninger	-3.899	-3.600	-3.500
Finansielle poster	-7.063	-8.208	-8.848
Årets resultat før skat og regulering	11.685	16.707	14.804

Balance

i 1.000 kr.	Regnskab 2023	Forventet 2024	Budget 2025
Anlægsaktiver	1.563.092	1.604.326	1.620.820
Lager	2.279	2.165	2.057
Tilgodehavender	27.792	28.000	20.000
Likvider	18.865	0	11.551
Aktiver	1.612.028	1.634.491	1.654.427
Egenkapital	1.275.673	1.288.704	1.300.252
Gæld til kommunekredit	237.506	254.485	234.770
Anden lang gæld	82.953	84.859	85.831
Kortfristede gældsforpligtelser	15.896	6.442	33.575
Passiver	1.612.028	1.634.491	1.654.427

Budget 2025 - Vand og affald

Budget 2025 - Svendborg Spildevand A/S

Investeringer

Investeringerne sikrer, at de store værdier bevares og udbygges i takt med samfundets udvikling.

Investeringerne er ligeledes med til at sikre et serviceniveau og håndtering af klimatilpasninger mv.

Ligeledes er investeringerne medvirkende til nedbringelse af de fremtidige drifts- og vedligeholdelsesudgifter.

	Budget 2025
Anlægsinvesteringer, i 1.000 kr. *	
Ledningsnet ny investering	
- Kloakeringsprojekter jf. spildevandsplan 2020 -2031	500
I alt Ledningsnet ny investering	500
Investering i eksisterende ledningsnet og klimatilpasning	
- Investering i eksisterende ledningsnet og klimatilpasningsprojekter	26.400
- LAR (lokal nedsivning af regnvand) - refusion	500
- Renovering og energioptimering af pumpestationer	2.600
- Ny hovedpumpestation Svendborg Havn	5.500
I alt Investering i eksisterende ledningsnet og klimatilpasning	35.000
Bassiner	
- Etablering af regnvandsbassiner, klimatilpasning	1.000
I alt Bassiner	1.000
Byggemodninger	
- Byggemodninger	2.400
- Nye stik 2025	600
I alt Byggemodninger	3.000
Renseanlæg	
- Ny Slamsuger	4.500
- Nye modtage- og omklædningsfaciliteter	2.350
- Struktur, energi- og ressourceoptimering Renseanlæg	1.000
- Vedvarende energianlæg på Renseanlæg	8.000
- Fremtidig slamhåndtering - afklaring	1.000
- Reinvesteringer Renseanlæg	3.150
Renseanlæg i alt	20.000
Samlede investeringer i Svendborg spildevand A/S i budgetåret *	59.500

Note

- * Enkelte investeringer er delvis medtaget fra budget 2024, hvorfor finansiering er garanteret og godkendt. I budgetåret 2025 er der tillige budgetteret med indbetalinger fra spildevandstilslutninger fra tidl. år samt i budgetåret. Det er vurderet, at der er brug for låneoptag i Svendborg Spildevand i budgetåret 2025 med 32 mill. kr.

Budget 2025 - Svendborg Spildevand A/S

Ledningsnet ny investering

Projekter under nyinvesteringer fremkommer bl.a. af Spildevandsplanen 2020-2031 og udgør en miljøforbedring jævnfør krav i vandplaner. Samtidig øger nyinvesteringerne forsyningens samlede ledningsnet og pumpesystem. Der er i 2025 afsat penge til kloakeringsprojekter jf. Spildevandsplan 2020-2031.

Investering i eksisterende ledningsnet og klimatilpasning

Investeringer i det eksisterende ledningsnet øger levetiden og sikrer dermed en forsvarlig udskiftningstakt.

Jf. fornyelsesplaner skal enkelte ledningsstrækninger strømpføres og udluftsventiler på trykledningen til Egsmade Renseanlæg skal renoveres.

Imødegåelse af klimaforandringer opnås bl.a. ved, at kapaciteten af et eksisterende ledningsanlæg øges eller suppleres af øvrige ledningsanlæg eller ved Lokal Afledning af Regnvand hvor vandet håndteres lokalt og på terræn. I 2025 er der afsat penge til udførelse af klimatilpasningsprojekter i områder i Vindeby, på Thurø, i Bjerreby samt i Østergade i Hesselager jf. tillæg til Spildevandsplanen. Der er ligeledes afsat penge til forbedringstiltag i forbindelse med godkendelse af RBU'er (regnvandsbetingede udløb). Desuden arbejdes der på en prioriteret plan for Fremtidens afløbssystem som en del af Vanddispositionsplanen.

LAR (Lokal Afledning af Regnvand) bidrager til klimatilpasning samt øger den rekreative værdi i nærområderne, ved etablering af grønne og bæredygtige løsninger. Der er afsat penge til LAR-refusioner ved etablering af private LAR-anlæg.

I henhold til tilstandsvurdering af pumpestationer udføres renovering og energioptimering af eksisterende pumpestationer, hvor styring og pumper optimeres til en mere effektiv og energibesparende drift. Desuden er der fokus på arbejdsmiljøet. I 2025 renoveres pumpestationer ved Drejød Færgehavn, Bratenvej, Rantzausmindevej m.fl.. Anlægsarbejdet i forbindelse med etablering af den nye hovedpumpestation i Havneparken afsluttes i 2025.

Bassiner

Bassiner, der udskiftes eller nyanlægges vil give det eksisterende system forøget levetid og mindske udledninger til vandmiljøet. Imødegåelse af klimaforandringer opnås bl.a. ved at øgningen af det samlede bassinvolumen så systemet kan håndtere større regnskyl i fremtiden. Bassinerne etableres enten med baggrund i krav fra vandplaner eller som en del af klimatilpasningsprojekter.

Byggemodninger

Byggemodninger opstår løbende, men er oftest planlagt i Spildevandsplanen eller Kommuneplanen. Det spiller positivt ind på miljøet, at Svendborg Kommune indarbejder LAR i kommende byggemodninger, hvor regnvand skal håndteres lokalt i stedet for at belaste det eksisterende kloaksystem. I 2025 er der afsat penge til byggemodninger ved Brolunden, Gemalvej, Ørbækvej samt etablering af nye stik.

Renseanlæg

Specielt på Egebjerg Syd og Egsmade vil arbejdet med reinvesteringer og energioptimering af anlæggene fortsætte. Desuden renoveres indløbsbrønden til Strandgården Renseanlæg og der skal indkøbes en ny slamsuger.

Med det nye Byspildevandsdirektiv samt vandrammedirektivet, ser vi ind i store investeringer i Renseanlæg i de kommende år. I 2025 er der afsat penge til en afklaring af metode for fremtidig slamhåndtering samt afklaring af fremtidig Renseanlægsstruktur m.v.

I 2025 er der desuden fortsat fokus på etablering af vedvarende energianlæg på Renseanlæg.

Budget 2025 - Vand og affald

Budget 2025 - Svendborg Affald A/S

Resultatopgørelse

i 1.000 kr.	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2025
Omsætning			
Restaffald	24.701	25.333	26.049
Boligbidrag	50.917	51.124	54.163
Erhvervsordninger	789	792	792
Andre driftsindtægter fra affaldsordninger	812	500	500
Omsætning i alt	77.219	77.749	81.504
Produktionsomkostninger			
Tømning af restaffaldsbeholdere	-19.522	-19.915	-21.753
Tømning af ressourcebeholdere	-5.057	-5.190	-6.151
Genbrugsstationer	-34.018	-31.796	-31.692
Genbrugsbilen	-10.361	-9.950	-10.604
Afskrivninger produktion	-5.958	-6.000	-6.100
Produktionsomkostninger i alt	-74.916	-72.851	-76.300
Resultat af primær drift	2.303	4.898	5.204
Administrationsomkostninger	-4.031	-4.040	-4.000
Finansielle poster	-633	-781	-628
Årets resultat før skat og regulering	-2.361	77	576

Balance

i 1.000 kr.	Regnskab 2023	Forventet 2024	Budget 2025
Anlægsaktiver	57.843	57.243	55.343
Lager	1.205	1.000	1.000
Tilgodehavender	4.655	4.190	4.148
Likvider	5.609	0	707
Aktiver	69.312	62.433	61.197
Egenkapital	5.678	5.678	5.678
Gæld til kommunekredit	39.203	35.759	31.489
Kortfristede gældsforpligtelser	24.431	20.996	24.030
Passiver	69.312	62.433	61.197

Investeringer

Investeringer, i 1.000 kr.	Budget 2025
Investering i anlæg, driftsmateriel og inventar	
- Komprimatorbil - EI	3.500
- Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	700
I alt investering i andre anlæg, driftsmateriel og inventar	4.200

Budget 2025 - Vand og affald

Budget 2025 - Svendborg Vejbelysning A/S

Resultatopgørelse

i 1.000 kr.	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2025
Omsætning			
Indtægter fra Svendborg Kommune	9.696	10.474	10.790
Omsætning i alt	9.696	10.474	10.790
Distributionsomkostninger			
El køb	-1.837	-2.600	-1.700
Drift af vejbelysningsnettet	-1.504	-1.450	-1.740
Afskrivninger distribution	-3.304	-3.500	-3.500
Distributionsomkostninger i alt	-6.645	-7.550	-6.940
Resultat af primær drift	3.051	2.924	3.850
Administrationsomkostninger	-680	-560	-550
Finansielle poster	-1.226	-285	-1.377
Årets resultat før skat og regulering	1.145	2.079	1.922

Balance

i 1.000 kr.	Regnskab 2023	Forventet 2024	Budget 2025
Anlægsaktiver	62.133	62.133	62.133
Tilgodehavender	621	500	450
Likvider	3.765	3.000	2.952
Aktiver	66.519	65.633	65.535
Egenkapital	10.026	11.648	13.147
Hensatte forpligtelser	2.547	2.674	2.808
Gæld til kommunekredit	20.654	20.051	19.080
Anden lang gæld	30.850	29.850	28.850
Kortfristede gældsforpligtelser	2.442	1.410	1.650
Passiver	66.519	65.633	65.535

Investeringer

Investeringer, i 1.000 kr.	Budget 2025
Investering i anlæg, driftsmateriel og inventar	
- Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3.500
I alt investering i andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3.500

Budget 2025 - Vand og affald

Budget 2025 - Svendborg Forsyningsservice A/S

Resultatopgørelse

i 1.000 kr.	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2025
Omsætning			
Svendborg Spildevand A/S	23.580	24.200	28.200
Svendborg Vand A/S	10.695	10.000	11.900
Svendborg Affald A/S	29.443	30.800	34.800
Svendborg Vejbelysning A/S	1.971	2.100	2.100
Omsætning i alt	65.689	67.100	77.000
Produktionsomkostninger			
Løn og personaleomkostninger	-50.504	-51.000	-56.300
Ejendomsomkostninger	-1.476	-1.300	-1.500
Autodrift	-93	-100	-100
Afskrivninger produktion	-891	-900	-900
Produktionsomkostninger i alt	-52.964	-53.300	-58.800
Resultat af primær drift	12.725	13.800	18.200
Administrationsomkostninger	-11.437	-11.500	-12.250
Afskrivninger administration	-497	-500	-250
Finansielle poster	495	-776	-441
Årets resultat før skat	1.286	1.024	5.259

Balance

i 1.000 kr.	Regnskab 2023	Forventet 2024	Budget 2025
Anlægsaktiver	33.185	34.285	36.135
Tilgodehavender	6.667	6.334	6.017
Likvider	3.600	0	523
Aktiver	43.452	40.619	42.675
Egenkapital	7.563	8.362	12.464
Hensatte forpligtelser	581	639	1.796
Gæld til kommunekredit	13.642	12.283	10.897
Kortfristede gældsforpligtelser	21.666	19.335	17.518
Passiver	43.452	40.619	42.675

Investeringer

Investeringer, i 1.000 kr.	Budget 2025
Investering i anlæg, driftsmateriel, inventar og software	
- Andre anlæg, driftsmateriel, inventar og software	3.000
I alt investering i andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3.000

Budgetforudsætninger - Svendborg Vand A/S

Omsætning

Variabelt bidrag

Der er forudsat solgt 1.895.947 m³ vand, fastsat med baggrund i realiseret salg i 2023 tillagt udviklingstendens og forventning til 2024.

Fast bidrag

Der forudsættes at kunne opkræves 15.066 faste bidrag (omregnet), fastsat med baggrund i realiserede tal fra 2023, tillagt udviklingstendens og forventning til nye stik i 2024 og 2025.

Det faste bidrag stiger fra 808 kr. i 2024 til 840 kr. i 2025. Det faste bidrag stiger iht. indeks for jord, asfalt og byggeomkostningsindeks, anbefalet af DANVA.

Tilslutningsbidrag

Der er indregnet tilslutningsbidrag fra 50 tilslutninger i 2025.

Takster for tilslutning er reguleret efter indeks for jordarbejder. Dette har medført at en tilslutning (hoved-, forsyningslednings- og stikledningsbidrag) stiger med 3,6%, fra 32.930 kr. i 2024 til 34.110 kr. i 2025.

Omkostninger

Drift og administration

De faktiske driftsomkostninger (FADO) for 2025 forventes at falde med ca. 2,86% i forhold til realiseret FADO i 2023. Ovenstående fald er primært afledt af fortsat effektiv drift samt færre driftslokationer for 2025, herunder afhændelse af Stenodden Vandværk, Landet Vandværk med tilhørende boringer samt kunder i området.

FADO: Faktiske driftsomkostninger ekskl. afskrivninger

Afskrivninger

Afskrivningerne er fremskrevet på baggrund af anlægskartotek og planlagte investeringer.

Rente

Nye lån er indregnet med en rente på 2,50%. Herudover kommer kommunal lånegaranti på 0,75%.

Investeringer

Investeringsbudgettet tager udgangspunkt i UR-planen (udbygnings- og renoveringsplanen) samt Masterplanen for fremtidens vand. Investeringsplanen beskriver et aktivitetsniveau i 2025 på 77.300 tkr. og yderligere 122.320 tkr. i overslagsårene (2026-2034).

Låneoptagelse

Der budgetteres med hjemtagelse af lån for 75.000 tkr. i 2025 og yderligere 67.000 tkr. i overslagsårene. Med de skitserede takst, afdrag og investeringsniveauer vil langfristet gæld være forøget med 45.376 tkr. i 2034, set i forhold til 2024.

Budgetforudsætninger - Svendborg Spildevand A/S

Omsætning

Variabelt bidrag

Der er forudsat afledt 2.590.888 m³ spildevand, fastsat med baggrund i realiseret afledning i 2023, tillagt udviklingstendens og forventning til 2024.

Fast bidrag

Der forudsættes at kunne opkræves 19.363 faste bidrag, fastsat med baggrund i realiserede tal fra 2023 tillagt udviklingstendens. Det faste bidrag kan jf. lovgivningen maksimalt udgøre 784,00 kr. ekskl. moms. I budgettet for 2025 er det besluttet (byrådsbeslutning), at det faste bidrag skal fastsættes til 50% af det maksimale bidrag, hvorfor det faste bidrag udgør 392 kr. ekskl. moms.

Tilslutningsbidrag

Takst for tilslutning er reguleret efter bestemmelse i betalingsvedtægt med indeks for jordarbejder. Takst for tilslutning af regn- og spildevand stiger fra 62.716 kr. i 2024 til 64.896 kr. i 2025 (ekskl. moms)

Vejbidrag

Der er i budget 2025 indregnet kommunalt vejbidrag med 1.646 tkr., samt statsveje med 358 tkr. Der er på landsplan tvivl omkring hvilken model der skal anvendes ift. beregning af kommunalt vejbidrag og statsveje, hvorfor der kan komme ændringer til det indregnede bidrag for 2025 (og tidl. år).

Omkostninger

Drift og administration

De faktiske driftsomkostninger (FADO) for 2025 forventes at stige med ca. 4,58% i forhold til realiseret FADO i 2023. Ovenstående stigning er primært afledt af den generelle prisudvikling i markedet, samt de klimaudfordringer vi har oplevet ultimo 2023 og primo 2024 med store regnmængder, som medfører væsentligt øgede driftsomkostninger.
FADO: Faktiske driftsomkostninger ekskl. afskrivninger

Afskrivninger

Afskrivningerne er fremskrevet på baggrund af anlægskartotek og planlagte investeringer.

Rente

Nye lån er indregnet med en rente på 2,50%. Herudover kommer kommunal lånegaranti på 0,75%.

Investeringer

Oversigten beskriver investeringsniveauet som følge af gennemførelse af aktiviteter i henhold til 'Spildevandsplanen, kloakfornyelse, bassiner og klimatilpasning mv. Investeringsplanen beskriver et aktivitetsniveau i 2025 på 59.500 tkr. og yderligere 455.000 tkr. i overslagsårene (2026-2034).

Låneoptagelse

Der budgetteres med hjemtagelse af lån for 32.000 tkr. i 2025 og yderligere 273.000 tkr. i overslagsårene. Med de skitserede takst, afdrag og investeringsniveauer vil langfristet gæld være steget med 21.041 tkr. i 2034 set i forhold til 2024.

Budgetforudsætninger - Svendborg Affald A/S

Omsætning

Tømningsbidrag (restaffald)

Tømningsbidraget er beregnet ud fra forventede antal tilmeldte beholdere, samt den indgåede kontrakt med renovatør og udmeldte "forventede" forbrændingstakster fra Fjernvarme Fyn (ny underleverandør fra 2024), samt beslægtede og afledte omkostninger i ordningen.

Boligbidrag

Boligbidraget fastlægges efter, hvilken type bolig man bor i, iht. BBR-betegnelsen:

- Parcelhus, rækkehus, dobbelthus mv.
- Lejlighed
- Værelse
- Sommerhus
- Kolonihave

Boligbidraget dækker de samlede udgifter til afhentning af pap/papir samt glas/metal ved husstanden, brug af genbrugsstationer samt ordning for farligt affald, genbrugsbilen og haveaffaldsbilen.

Driftsgebyr, erhverv

For erhvervets adgang til genbrugsstationer skal taksterne justeres i relation til affaldsbekendtgørelsen.

Der er installeret kamerascanning på vores genbrugspladser. Herved sikrer vi mindst mulig administration og mest korrekt metode for erhvervet ift., at sikre en korrekt indtjening.

Taksten for 2025 er uændret i forhold til 2024 og andrager 132 kr. pr. indkørsel (ex. moms).

Omkostninger

Drift og administration

De faktiske driftsomkostninger (FADO) for 2025 forventes at stige med ca. 8,2% i forhold til realiseret FADO i 2023. Ovenstående stigning er primært afledt af væsentlig større affaldsmængder modtaget i 2023 og 2024 samt prisstigninger på flere fraktioner, herunder bl.a. forbrændingsprisen (restaffald), som stiger med ca. 60% i 2025.

FADO: Faktiske driftsomkostninger ekskl. afskrivninger

Der er ikke indregnet forventede besparelser i ordningerne ift. konsekvenserne af det udvidede producentansvar, som træder i kraft den 1. oktober 2025, da de økonomiske konsekvenser stadig er usikre pt.

Afskrivninger

Afskrivningerne er fremskrevet på baggrund af anlægskartotek og planlagte investeringer.

Investeringer

Der er budgetteret med i alt 4.200 tkr. til investeringer i 2025, hvori primært indgår investering til komprimatorbil, containere og renovering/udvikling af genbrugspladserne.

Låneoptagelse

Det er ikke vurderet nødvendigt at optage lån til finansiering af investeringerne.

Budgetforudsætninger - Svendborg Vejbelysning A/S

Omsætning

Omsætningen for 2025 er budgetteret med 10.790 tkr.

Omsætningen er fastsat af Kommunen og følger derfor KL's indeks, fratrasket et effektiviseringskrav.

Omkostninger

Drift og administration

Strømodgiften i 2025, er budgetteret til 1.700 tkr. Udgiften er tilpasset det forventede elforbrug, prisen på el, samt stigninger på nettariffen, som vi har set igennem 2023 og 2024.

Drift af vejbelysningsnettet er hjemtaget ultimo 2022 og er i dag fuldt indkørt ift. optimal planlægning og drift.

Afskrivninger

Afskrivningerne er fremskrevet på baggrund af anlægskartotek og planlagte investeringer.

Investeringer

Investeringer tager udgangspunkt i de oplæg til renovering og energioptimering af belysningsanlæg, der er beskrevet i "Tillæg til Belysningsplan 2013, Vejbelysning i Svendborg 2020 - 2025", politisk godkendt i oktober 2019.

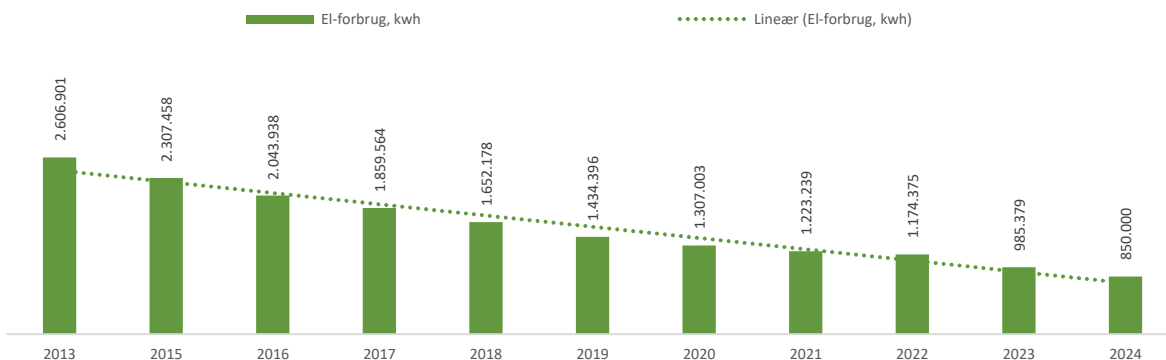
Der budgetteres ikke med lånoptagelse i 2025 og årene fremover.

Belysningsplan

Svendborg Kommune vedtog i august 2013, en Belysningsplan. Planen danner grundlag for optimering, drift- og vedligeholdelse af belysningsanlæg i Svendborg Kommune. Planen er gældende for en 10-årig periode.

Der er foretaget tillæg til belysningsplanen, så den er gældende til og med 2025.

Resultatet er, at sammen med optimering af belysningsanlæggene, er kvalitet og belysningsmateriel blevet mere robust, driftsøkonomisk og driftssikkert. Vi har samtidigt taget ansvar for miljøet, opnået en stor energibesparelse og udleder dermed mindre CO₂, jf. nedenfor (2024 er forventet kwh) :

Budgetforudsætninger - Svendborg Forsyningservice A/S

Omsætning

Koncernintern omsætning

Omsætningen er budgetteret på baggrund af regnskab 2023 og 2024, samt forventninger til regnskab 2025. Omsætningen dækker omkostningerne vedr. de koncerninterne ydelser.

Omkostninger

Løn og personaleomkostninger

Omkostningerne er fastsat ud fra realiserede tal fra 2023 og 2024 samt forventning til 2025.

Administrationsomkostninger

Omkostningerne er fastsat ud fra realiserede tal fra 2023 og 2024 samt forventning til 2025.

Afskrivninger

Afskrivningerne er fremskrevet på baggrund af anlægskartotek og planlagte investeringer.

Investeringer

Der er budgetteret med i alt 3.000 tkr. til investeringer i 2025, som primært vedrører investering i varmepumpe og energioptimering på matriklen Ryttermarken 21, samt opgradering af servere, it-sikkerhed mv.

Låneoptagelse

Det er ikke vurderet nødvendigt at optage lån til finansiering af investeringerne.

Budget 2025 - Vand og affald

10 års budget - Svendborg Vand A/S

Resultatopgørelse

i 1.000 kr.	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029	Budget 2030	Budget 2031	Budget 2032	Budget 2033	Budget 2034
Omsætning										
Vandbidrag - variabel andel	18.959	19.215	19.473	19.735	20.000	20.268	20.540	20.815	21.093	21.376
Vandbidrag - fast andel	12.656	12.825	12.996	13.169	13.344	13.522	13.702	13.884	14.068	14.255
Tilslutningsbidrag	369	386	403	420	438	456	474	492	510	529
Andre driftsindtægter	600	606	612	618	624	631	637	643	650	656
Omsætning i alt	32.584	33.031	33.484	33.942	34.406	34.876	35.352	35.834	36.321	36.815
Produktionsomkostninger										
Boringer	-380	-384	-388	-392	-395	-399	-403	-407	-411	-416
Vandværker	-4.150	-4.192	-4.233	-4.276	-4.319	-4.362	-4.405	-4.449	-4.494	-4.539
Afskrivninger produktion	-2.200	-2.303	-2.368	-3.066	-3.075	-3.084	-3.094	-3.103	-3.112	-3.122
Produktionsomkostninger i alt	-6.730	-6.878	-6.989	-7.733	-7.789	-7.845	-7.902	-7.960	-8.018	-8.076
Distributionsomkostninger										
Ledningsnet, trykf. og stik	-5.700	-5.738	-5.776	-5.815	-5.854	-5.894	-5.934	-5.974	-6.015	-6.056
Afskrivninger distribution	-5.500	-5.748	-5.724	-5.591	-5.591	-5.591	-5.591	-5.591	-5.591	-5.591
Distributionsomkostninger i alt	-11.200	-11.486	-11.500	-11.406	-11.445	-11.485	-11.524	-11.565	-11.606	-11.647
Resultat af primær drift	14.654	14.667	14.994	14.804	15.173	15.547	15.925	16.309	16.698	17.092
Administrationsomkostninger	-3.200	-3.232	-3.264	-3.297	-3.330	-3.363	-3.397	-3.431	-3.465	-3.500
Finansielle poster	-3.468	-5.683	-6.162	-6.114	-6.026	-5.930	-5.826	-5.684	-5.536	-5.381
Årets resultat før skat og regulering	7.986	5.752	5.568	5.392	5.817	6.253	6.702	7.194	7.697	8.211

Budget 2025 - Vand og affald

10 års budget - Svendborg Vand A/S

Balance

i 1.000 kr.	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029	Budget 2030	Budget 2031	Budget 2032	Budget 2033	Budget 2034
Anlægsaktiver	472.533	493.902	498.210	501.054	503.888	506.713	509.529	512.335	515.132	517.920
Lager	1.000	950	903	857	815	774	735	698	663	630
Tilgodehavender	3.920	3.998	3.918	3.997	3.917	3.995	3.915	3.994	3.914	3.992
Likvider	1.164	1.257	1.391	1.510	1.791	2.201	1.755	1.526	1.528	771
Aktiver	478.617	500.108	504.422	507.417	510.410	513.684	515.934	518.554	521.238	523.313

Egenkapital	231.952	236.439	240.782	244.988	249.525	254.403	259.631	265.242	271.246	277.650
Gæld til kommunekredit	132.094	198.467	212.004	209.237	205.199	200.844	196.174	190.222	183.987	177.470
Anden lang gæld	31.597	32.933	34.270	35.607	36.944	38.281	39.617	40.954	42.291	43.628
Kortfristede gældsforpligtelser	82.974	32.269	17.366	17.585	18.742	20.156	20.512	22.136	23.714	24.565
Passiver	478.617	500.108	504.422	507.417	510.410	513.684	515.934	518.554	521.238	523.313

Investeringer

i 1.000 kr.	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029	Budget 2030	Budget 2031	Budget 2032	Budget 2033	Budget 2034
Gundvand, boringer og vandværker	58.700	12.620	5.600	4.700	4.700	4.700	4.700	4.700	4.700	4.700
Investeringer i ledningsnet	18.600	16.800	6.800	6.800	6.800	6.800	6.800	6.800	6.800	6.800
Målerudskiftning og mindre anlæg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringer i alt	77.300	29.420	12.400	11.500	11.500	11.500	11.500	11.500	11.500	11.500

* Det ekstra investeringsbehov i 2025-2027 skyldes bl.a. Etablering af nyt Skovmølleværk, ny kildeplads ved Holmdrup samt udskiftning til fjernaflæste målere. Svendborg Kommune.

Der afsættes 6 mio. kr. årligt til reinvesteringer i ledningsanlæg. Reinvesteringsbehovet er vurderet til at skulle være minimum ca. 6 mio kr. pr. år. for at opretholde en forsvarlig ledningsalder.

Budget 2025 - Vand og affald

10 års budget - Svendborg Spildevand A/S

Resultatopgørelse

i 1.000 kr.	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029	Budget 2030	Budget 2031	Budget 2032	Budget 2033	Budget 2034
Omsætning										
Vandafledningsbidrag - variabel andel	92.982	92.982	92.982	92.982	92.982	92.982	92.982	92.982	92.982	92.982
Vandafledningsbidrag - fast andel	7.590	7.838	8.016	8.117	8.219	8.322	8.427	8.533	8.640	8.748
Vejafvandingsbidrag	2.004	2.004	2.004	2.004	2.004	2.004	2.004	2.004	2.004	2.004
Tilslutningsbidrag og særbidrag	2.225	2.245	2.264	2.284	2.303	2.323	2.342	2.362	2.381	2.401
Andre driftsindtægter	650	650	650	650	650	650	650	650	650	650
Omsætning i alt	105.452	105.720	105.917	106.037	106.159	106.281	106.406	106.531	106.658	106.786
Produktionsomkostninger										
Rens og slambehandling	-26.000	-26.260	-26.523	-26.788	-27.056	-27.326	-27.600	-27.876	-28.154	-28.436
Afskrivninger produktion	-4.300	-4.462	-4.441	-4.468	-4.441	-4.441	-4.441	-4.420	-4.420	-4.420
Produktionsomkostninger i alt	-30.300	-30.722	-30.964	-31.256	-31.497	-31.768	-32.041	-32.296	-32.574	-32.856
Distributionsomkostninger										
Ledningsnet og stik	-5.000	-4.963	-4.929	-4.898	-4.871	-4.848	-4.827	-4.809	-4.794	-4.782
Pumpestationer og bassiner mv.	-14.000	-14.140	-14.281	-14.424	-14.568	-14.714	-14.861	-15.010	-15.160	-15.312
Afskrivninger distribution	-29.000	-29.649	-29.566	-29.672	-29.566	-29.566	-29.566	-29.480	-29.480	-29.480
Distributionsomkostninger i alt	-48.000	-48.751	-48.776	-48.995	-49.005	-49.127	-49.254	-49.299	-49.434	-49.573
Resultat af primær drift	27.152	26.246	26.177	25.787	25.656	25.386	25.111	24.936	24.649	24.356
Administrationsomkostninger	-3.500	-3.535	-3.570	-3.606	-3.642	-3.679	-3.715	-3.752	-3.790	-3.828
Finansielle poster	-8.848	-8.531	-8.447	-8.730	-8.701	-8.698	-8.720	-8.512	-8.333	-8.148
Årets resultat før skat og regulering	14.804	14.180	14.160	13.450	13.313	13.009	12.676	12.672	12.526	12.380

Budget 2025 - Vand og affald

10 års budget - Svendborg Spildevand A/S

Balance

	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029	Budget 2030	Budget 2031	Budget 2032	Budget 2033	Budget 2034
i 1.000 kr.										
Anlægsaktiver	1.620.820	1.639.709	1.668.702	1.687.562	1.706.555	1.725.548	1.736.541	1.747.641	1.758.741	1.769.841
Lager	2.057	1.851	1.666	1.499	1.349	1.215	1.093	1.071	1.050	1.039
Tilgodehavender	20.000	20.400	19.992	19.592	19.200	18.816	18.440	18.071	17.710	17.356
Likvider	11.551	11.534	11.978	12.010	12.183	12.325	12.338	12.645	12.145	11.804
Aktiver	1.654.427	1.673.494	1.702.338	1.720.664	1.739.288	1.757.904	1.768.412	1.779.428	1.789.646	1.800.040
Egenkapital	1.300.252	1.311.312	1.322.356	1.332.847	1.343.231	1.353.379	1.363.266	1.373.150	1.382.920	1.392.577
Gæld til kommunekredit	234.770	243.511	245.855	258.384	261.344	264.595	268.071	263.971	260.229	255.811
Anden lang gæld	85.831	86.783	87.716	88.629	89.522	90.397	91.251	92.087	92.902	93.699
Kortfristede gældsforpligtelser	33.575	31.888	46.411	40.803	45.190	49.534	45.824	50.221	53.595	57.953
Passiver	1.654.427	1.673.494	1.702.338	1.720.664	1.739.288	1.757.904	1.768.412	1.779.428	1.789.646	1.800.040

Investeringer

	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029	Budget 2030	Budget 2031	Budget 2032	Budget 2033	Budget 2034
i 1.000 kr.										
Ledningsnet nyinvestering	500	0	10.000	0	0	0	0	0	0	0
Ledningsnet renovering / Klimatilpasning	35.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Bassiner	1.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Byggemodninger	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Renseanlæg	20.000	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Investeringer i alt	59.500	53.000	63.000	53.000	53.000	53.000	45.000	45.000	45.000	45.000

* Det ekstra investeringsbehov i 2025-2030 skyldes færdiggørelsen af ny hovedpumpestation på Svendborg Havn samt forventede øgede investeringer på renseanlæg til håndtering af slam samt kommende krav om fjerde rensetrin. Investeringsniveauet for renseanlæg i 2025 indeholder desuden etablering af vedvarende energianlæg på renseanlæg. I 2027 forventes det, at projektet med etablering af den ekstra trykledning til Egsmade Renseanlæg kan fortsættes.

Budget 2025 - Vand og affald

10 års budget - Svendborg Affald A/S

Resultatopgørelse

i 1.000 kr.	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029	Budget 2030	Budget 2031	Budget 2032	Budget 2033	Budget 2034
Omsætning										
Restaffald	26.049	29.494	29.634	29.809	30.051	30.193	30.435	30.599	30.771	31.017
Boligbidrag	54.163	54.626	54.926	55.449	56.058	56.266	56.876	57.399	57.698	58.221
Erhvervsordninger	792	792	792	792	792	792	792	792	792	792
Andre driftsindtægter fra affaldsordninger	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500
Omsætning i alt	81.504	85.412	85.853	86.549	87.401	87.751	88.603	89.289	89.761	90.530
Produktionsomkostninger										
Tømning af restaffaldsbeholdere	-21.753	-21.867	-22.085	-22.306	-22.529	-22.754	-22.982	-23.212	-23.444	-23.678
Tømning af ressourcebeholdere	-6.151	-5.858	-5.917	-5.976	-6.036	-6.096	-6.157	-6.218	-6.281	-6.343
Genbrugsstationer	-31.692	-31.649	-31.925	-32.204	-32.487	-32.771	-33.059	-33.350	-33.643	-33.940
Genbrugsbilen	-10.604	-11.489	-11.604	-11.720	-11.837	-11.955	-12.075	-12.196	-12.317	-12.441
Afskrivninger produktion	-6.100	-6.113	-6.126	-6.139	-6.153	-6.166	-6.180	-6.194	-6.208	-6.222
Produktionsomkostninger i alt	-76.300	-76.975	-77.657	-78.345	-79.041	-79.743	-80.453	-81.169	-81.893	-82.624
Resultat af primær drift	5.204	8.437	8.196	8.204	8.360	8.008	8.150	8.120	7.869	7.906
Administrationsomkostninger	-4.000	-4.030	-4.070	-4.111	-4.152	-4.194	-4.235	-4.278	-4.321	-4.364
Finansielle poster	-628	-572	-511	-450	-389	-328	-266	-204	-169	-140
Årets resultat før skat og regulering	576	3.836	3.615	3.642	3.819	3.486	3.649	3.638	3.379	3.402

10 års budget - Svendborg Affald A/S

i 1.000 kr.

i 1.000 kr.	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029	Budget 2030	Budget 2031	Budget 2032	Budget 2033	Budget 2034
Anlægsaktiver	55.343	51.730	48.104	44.464	40.312	36.145	31.965	27.772	23.564	19.342
Lager	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Tilgodehavender	4.148	4.106	4.065	4.024	3.984	3.944	3.905	3.885	3.866	3.862
Likvider	707	860	780	713	809	557	453	823	561	1.184
Aktiver	61.197	57.696	53.949	50.202	46.105	41.647	37.323	33.480	28.991	25.389

Kortfristede gældsforpligtelser

Egenkapital	5.678	5.678	5.678	5.678	5.678	5.678	5.678	5.678	5.678	5.678
Gæld til kommunekredit	31.489	27.194	22.873	18.524	14.148	9.744	5.311	849	0	0
Kortfristede gældsforpligtelser	24.030	24.824	25.398	26.000	26.279	26.225	26.334	26.953	23.313	19.711
Passiver	61.197	57.696	53.949	50.202	46.105	41.647	37.323	33.480	28.991	25.389

i 1.000 kr.

[illegible]

Budget 2025 - Vand og affald

10 års budget - Svendborg Vejbelysning A/S

Resultatopgørelse

i 1.000 kr.	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029	Budget 2030	Budget 2031	Budget 2032	Budget 2033	Budget 2034
Omsætning										
Indtægter fra Svendborg Kommune	10.790	10.898	11.007	11.117	11.228	11.340	11.453	11.568	11.684	11.801
Omsætning i alt	10.790	10.898	11.007	11.117	11.228	11.340	11.453	11.568	11.684	11.801
Distributionsomkostninger										
El køb	-1.700	-1.683	-1.666	-1.650	-1.633	-1.617	-1.601	-1.585	-1.569	-1.553
Drift af vejbelysningsnettet	-1.740	-1.757	-1.773	-1.790	-1.807	-1.824	-1.842	-1.859	-1.877	-1.895
Afskrivninger distribution	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
Distributionsomkostninger i alt	-6.940	-6.940	-6.939	-6.940	-6.940	-6.941	-6.942	-6.944	-6.945	-6.948
Resultat af primær drift	3.850	3.958	4.067	4.177	4.288	4.399	4.511	4.624	4.738	4.853
Administrationsomkostninger	-550	-556	-561	-567	-572	-578	-584	-590	-596	-602
Finansielle poster	-1.377	-1.356	-1.335	-1.313	-1.290	-1.268	-1.246	-1.223	-1.201	-1.179
Årets resultat før skat og regulering	1.922	2.046	2.172	2.298	2.425	2.553	2.682	2.811	2.942	3.073

Budget 2025 - Vand og affald

10 års budget - Svendborg Vejbelysning A/S

Balance

	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029	Budget 2030	Budget 2031	Budget 2032	Budget 2033	Budget 2034
i 1.000 kr.										
Anlægsaktiver	62.133	61.512	60.897	60.288	59.685	59.088	58.497	57.912	57.333	56.760
Tilgodehavender	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450
Likvider	2.952	3.014	3.187	3.472	3.870	4.381	5.007	5.747	6.603	7.576
Aktiver	65.535	64.976	64.534	64.210	64.005	63.919	63.954	64.109	64.386	64.785

Egenkapital	13.147	14.743	16.437	18.229	20.121	22.113	24.204	26.397	28.692	31.088
Hensatte forpligtelser	2.808	18.096	17.098	16.085	15.057	14.030	13.002	11.975	10.948	9.920
Gæld til kommunekredit	19.080	18.096	17.098	16.085	15.057	14.030	13.002	11.975	10.948	9.920
Anden lang gæld	28.850	27.850	26.850	25.850	24.850	23.850	22.850	21.850	20.850	19.850
Kortfristede gældsforpligtelser	1.650	-13.809	-12.948	-12.039	-11.081	-10.103	-9.105	-8.089	-7.051	-5.994
Passiver	65.535	64.976	64.534	64.210	64.005	63.919	63.954	64.109	64.386	64.785

Investeringer

[illegible]

Budget 2025 - Vand og affald

10 års budget - Svendborg Forsyningservice A/S

Resultatopgørelse

i 1.000 kr.	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029	Budget 2030	Budget 2031	Budget 2032	Budget 2033	Budget 2034
Omsætning										
Salg Svendborg Spildevand A/S	28.200	28.226	28.251	28.277	28.303	28.329	28.355	28.380	28.406	28.432
Salg Svendborg Vand A/S	11.900	11.909	11.919	11.928	11.938	11.947	11.957	11.966	11.975	11.985
Salg Svendborg Affald A/S	34.800	34.831	34.863	34.894	34.926	34.957	34.989	35.020	35.052	35.084
Salg Svendborg Vejbelysning A/S	2.100	2.102	2.104	2.106	2.108	2.111	2.113	2.115	2.117	2.119
Omsætning i alt	77.000	77.069	77.137	77.206	77.275	77.344	77.413	77.482	77.551	77.620
Produktionsomkostninger										
Løn og personaleomkostninger	-56.300	-56.857	-57.345	-57.838	-58.335	-58.838	-59.345	-59.858	-60.376	-60.899
Ejendomsomkostninger	-1.500	-1.515	-1.530	-1.545	-1.561	-1.577	-1.592	-1.608	-1.624	-1.641
Autodrift	-100	-101	-102	-103	-104	-105	-106	-107	-108	-109
Afskrivninger produktion	-900	-900	-900	-900	-900	-900	-900	-900	-900	-900
Produktionsomkostninger i alt	-58.800	-59.373	-59.877	-60.386	-60.900	-61.419	-61.944	-62.474	-63.009	-63.549
Resultat af primær drift	18.200	17.696	17.260	16.820	16.375	15.924	15.469	15.008	14.542	14.071
Administrationsomkostninger	-12.250	-12.373	-12.496	-12.621	-12.747	-12.875	-13.004	-13.134	-13.265	-13.398
Afskrivninger administration	-250	-250	-250	-250	-250	-250	-250	-250	-250	-250
Finansielle poster	-441	-400	-357	-315	-270	-228	-182	-139	-108	-100
Periodens resultat før skat	5.259	4.673	4.158	3.634	3.107	2.572	2.033	1.485	919	323

Takstblad
Affald, Vand og Spildevand
2025

Indholdsfortegnelse	Sidetal
Affaldsordninger	
- <i>Takster for husholdninger</i>	2 - 4
- <i>Takster for erhverv</i>	5 - 7
Vandforsyning	8 - 9
Spildevand	10 - 12
Gebyrer	13
Priseksempel	14
Betalingsbetingelser	15
Henvendelser	16

Affaldstakster iht. regulativ for husholdningsaffald

> Affald fra husholdninger <

Alle husstande får indsamlet restaffald og madaffald hver 14. dag.

Alle husstande får indsamlet pap/papir samt glas/metal hver 4. uge

- Sommerhuse, dog kun hver 8. uge i perioden 1/10 - 31/3

- Kolonihaver, dog kun i perioden 1/4 - 30/9

>> Boligbidragsgebyr <<

Boligbidraget dækker udgifterne til afhentning af pap/papir samt glas/metal ved husstanden, brug af genbrugsstationer samt ordning for farligt affald, genbrugsbilen, plastindsamling, tekstiler og haveaffald (særordning for sommerhuse og kolonihaver).

Prisen er pr. år, men deles i to og opkræves halvårligt (marts / juli).

Taksten for **Boligbidraget** fastlægges efter hvilken type beboelse, man bor i iht. BBR-betegnelsen (www.bbr.dk).

Type husstand*	kr. inkl. moms
Parcelhus, rækkehus og dobbelthus	2.440,00
Lejlighed	1.715,00
Værelse	975,00
Sommerhus	975,00
Kolonihave	250,00

* Tømning af ressourcspand hver 2. uge er kun muligt ved pladmangel ift. antal/størrelse af beholdere og/eller efter særskilt aftale med Vand og Affald. Prisen er lig erhvervsaffalds ekstraordinære afhentning på side 6 (tabel 2).

>> Restaffaldsgebyr <<

Taksten for restaffald dækker udgifter til afhentning af restaffald og madaffald ved husstanden.

Madaffaldet er inkluderet i taksten for restaffald, både som en del af en rumopdelt beholder, og i en separat beholder.

Prisen er pr. år, men deles i to og opkræves halvårligt (marts / juli)

Taksten for **Restaffald** fastlægges ud fra størrelsen på beholder man har til rådighed til sit restaffald.

Priser for alm. tømning hver 14. dag (standardløsninger for alm. husholdninger)	kr. inkl. moms
240 liter spand, to rum	1.050,00
370 liter spand, to rum	1.625,00

På enkelte adresser (typisk sammenbyggede byhuse) hvor det fysisk ikke er muligt at have 2 spande, vil der være mulighed for, efter særskilt aftale med Vand og Affald, at få en sækkeløsning til samme pris som en 240 liter 2-rums spand.

To eller flere adresser kan gå sammen om en fællesløsning, efter aftale med Vand og Affald.

Fællesløsning er hvor mere end én boligenhed er fælles om affaldsbeholdere. Hvis der ikke er en ejer, forening eller lign., som betaler, så skal opkrævningsadressen være den samme som der hvor spandene står.

Affaldstakster iht. regulativ for husholdningsaffald

>> Restaffaldsgebyr << (fortsat)

Et-rums-beholdere (kun efter aftale med Vand og Affald)

Priser for alm. tømning hver 14. dag*	kr. inkl. moms
140 liter spand, ét rum	765,00
190 liter spand, ét rum	1.040,00
240 liter spand, ét rum	1.315,00
370 liter spand, ét rum	2.025,00
400 liter container, ét rum	2.190,00
660 liter container, ét rum	3.615,00
770 liter container, ét rum	4.215,00
Midi-/vippecontainer pr. m ³	4.375,00
Nedgravet løsning pr. m ³	4.375,00

* Ugetømning er kun muligt ved pladmangel ift. antal/størrelse af beholdere og/eller efter særskilt aftale med Vand og Affald. **Ugetømning afregnes til takst x 2.**

Afhentning på grund

Priser for afhentning på grund (årlig pris pr. spand)	kr. inkl. moms
Afhentning på grund 0 - 25 meter fra skel	175,00
Afhentning på grund 25 - 50 meter fra skel	350,00

Vand og Affald skal godkende alle anmodninger om afhentning på grund. Adgangsvejen skal opfylde arbejds-tilsynets krav/bekendtgørelse. Vejledning kan ses på VA's hjemmeside: www.vandogaffald.dk

Affaldstakster iht. regulativ for husholdningsaffald

>> Tillægspriser for ekstraydelser <<

Priser for eftertømninger / ekstra tømninger	kr. inkl. moms
Tømning, pga. beholder ej sat frem, energi-/ressourcebeholder (kørselsomk.)	100,00
Tømning af ekstra sæk	50,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 140 liter spand	140,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 190 liter spand	160,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 240 liter spand	180,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 370 liter spand	230,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 400 liter container	240,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 660 liter container	340,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 770 liter container	380,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, midi-/vippecontainer pr. m ³	500,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, nedgravet løsning pr. m ³	500,00
Ekstra tømning af ressourcebeholder, pr. beholder	140,00
Ekstra tømning af ressourcebeholder, midi-/vippecontainer pr. tømning	340,00
Ekstra tømning af ressourcebeholder, nedgravet løsning pr. tømning	340,00

Priser for ændring af beholdere*	kr. inkl. moms
Ændring af spand / minicontainer (kapacitetsændring pr. enhed)	200,00
Dispensation (min. 6 mdr. ubeboet, og spand/minicontainer hjemtages)	300,00
Lås på spand / container (inkl. ombytning)	500,00
Ekstra nøgle til gravitationslås	50,00

* Nytilflyttere og alm. flytninger, her opkræves ingen gebyrer for ændring / eller for udlevering af spande, inden for 3 mdr. fra overtagelsesdatoen.

Affaldstakster iht. regulativ for erhvervsaffald

> Affald fra erhverv (inkl. offentlige inst.) <

>> Genbrugsstationer <<

Priser for adgang for erhverv	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Pris pr. besøg*	132,00	165,00

* Prisen er uafhængig af køretøj, trailer og affaldstyper. Dog opkræves farligt affald og dagrenovationslignende affald særskilt jf. nedenfor.

Vilkår for adgang:

- Varevogne max. 3.500 kg. + trailer
- Kun håndaflysning på pladserne
- Adgang også for udenbys virksomheder

Priser for aflevering af affald på genbrugsstationer	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Spildolie til genbrug	0,00	0,00
Andet farligt affald - pr. kg.	8,00	10,00
Rest-/madaffald, pr. sæk	24,00	30,00

>> Restaffaldsgebyr <<

Prisen for restaffald dækker udgifter til afhentning af restaffald og madaffald. Madaffaldet er inkluderet i prisen for restaffald, både som en del af en rumopdelt beholder, og i en separat beholder.

Priser pr. år for alm. tømning hver 14. dag*	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
140 liter spand	672,00	840,00
190 liter spand	912,00	1.140,00
240 liter spand (kan leveres som 2-rums beholdere)	1.160,00	1.450,00
370 liter spand (kan leveres som 2-rums beholdere)	1.784,00	2.230,00
400 liter container	1.928,00	2.410,00
660 liter container	3.184,00	3.980,00
770 liter container	3.712,00	4.640,00
Midi-/vippecontainer pr. m ³ (kun Kommunale institutioner)	3.848,00	4.810,00

* Ugetømning er kun muligt ved pladsmangel ift. antal/størrelse af beholdere og/eller efter særskilt aftale med Vand og Affald. **Ugetømning afregnes til takst x 2.**

Afhentning på grund

Priser for afhentning på grund (årlig pris pr. spand)	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Afhentning på grund 0 - 25 meter fra skel	140,00	175,00
Afhentning på grund 25 - 50 meter fra skel	280,00	350,00

Vand og Affald skal godkende alle anmodninger om afhentning på grund. Adgangsvejen skal opfylde arbejds-tilsynets krav/bekendtgørelse. Vejledning kan ses på VA's hjemmeside: www.vandogaffald.dk

Affaldstakster iht. regulativ for erhvervsaffald

>> Gebyr for Ressourcefraktioner <<

Pris for ressourcefraktioner dækker over afhentning af pap/papir samt glas/metal. Prisen er underordnet fraktion.

Pris for tømning af resourcespande dækker over tømning hver 4. uge, på fastlagte tømmedage.

Priser for tømning af resourcespande*	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Tømningspris pr. lokation / erhverv / institution	408,00	510,00

* For erhverv er det i ordningen kun muligt at have resourcespande i størrelserne 240 og 370 liter (2-rums beholdere), svarende til hvad en alm. husholdning har i mængde og art.

Priser pr. år for tømning hver 14. dag (ekstraordinært)*	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Spande (pr. beholder)	200,00	250,00
Containere (pr. beholder)	400,00	500,00

* Tømning hver 2. uge er kun muligt ved pladsmangel ift. antal/størrelse af beholdere og efter særskilt aftale med Vand og Affald.

>> Gebyr for brug af Genbrugsbil (kun off. Institutioner) <<

Pris for afhentning med genbrugsbilen dækker over afhentning én gang om måneden, på fastlagte tømmedage.

Priser for indsamling med genbrugsbilen	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Afhentning pr. lokation / institution	600,00	750,00

Affaldstakster iht. regulativ for erhvervsaffald

>> Tillægspriser for ekstraydelser <<

Priser for eftertømninger / ekstra tømninger	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Tømning, pga. ej sat frem, energi-/ressourcebeh. (kørselsomk.)	80,00	100,00
Tømning af ekstra sæk	40,00	50,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 140 liter spand	112,00	140,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 190 liter spand	128,00	160,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 240 liter spand	144,00	180,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 370 liter spand	184,00	230,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 400 liter container	192,00	240,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 660 liter container	272,00	340,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, 770 liter container	304,00	380,00
Ekstra tømning af restaffaldsbeholder, midi-/vippecontainer pr. m ³	400,00	500,00
Ekstra tømning af ressourcebeholder, pr. beholder	112,00	140,00
Ekstra tømning af ressourcebeholder, midi-/vippecontainer pr. tømning	272,00	340,00
Ekstra tømning af ressourcebeholder, nedgravet løsning pr. tømning	272,00	340,00

Priser for ændring af beholdere	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Ændring af spand / minicontainer (kapacitetsændring pr. enhed)	160,00	200,00
Ændring af midi-/vippecontainer (kapacitetsændring pr. enhed)	320,00	400,00
Lås på spand / container (inkl. ombytning)	400,00	500,00

Vandforsyning iht. vandregulativ
>> Forbrugerpriser - vand <<

Variabel bidrag for vand pr. m ³	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Vand	10,00	12,50
Grøn afgift til staten	6,37	7,96

Fast bidrag pr. år efter målerstørrelse	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Qn 2,5 (til alm. boliger)	840,00	1.050,00
Qn 6	1.020,00	1.275,00
Qn 10	2.020,00	2.525,00
DN 50	3.380,00	4.225,00
DN 80	8.092,00	10.115,00
DN 100	13.492,00	16.865,00

Privat brønd/boring	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Administrationsgebyr for målerinstall. i privat brønd/boring, pr. år	252,00	315,00
Ejendomme med egen brønd uden måler, drikkevandsbidrag og grøn afgift til staten, af 170 m ³ pr. år*	1.353,63	-

* For ejere af ejendomme, der forsynes med vand fra egne borerier/brønde, og som skal betale vandafgift, forhøjes afgiftsbeløbet med 25% (grøn afgift til staten: 7,96 kr.)

Andre forbrugstakster	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Vand aftappet fra vandkiosk - pr. m ³ (vand og kloak inkl. statsafgifter)	53,97	67,46
Afprøvning af vandmåler på grundejerens foranledning. Pris ved ingen målerfejl	880,00	1.100,00
Midlertidigt forbrug (f.eks. Byggevand), minimum 5 m ³ (vand og kloak inkl. statsafgifter)	269,85	337,31
Leje af brandhanemateriel ved aftapning (ekskl. forbrug, som afregnes særskilt)	492,00	615,00
Opsætning/nedtagning af vandmåler, pr. udkørsel	492,00	615,00
Pris for ødelagt/bortkommen måler (frostsprængt):		
- Qn 2,5 (til boliger)	452,00	565,00
- Qn 6	672,00	840,00
- Qn 10	1.112,00	1.390,00
- DN 50	2.780,00	3.475,00
- DN 80	4.180,00	5.225,00
- DN 100	5.172,00	6.465,00
Betaling for lukning af vand - indenfor arbejdstiden	492,00	615,00
Betaling for lukning af vand - udenfor arbejdstiden	752,00	940,00
Betaling for genåbning af vand - indenfor arbejdstiden	492,00	615,00
Betaling for genåbning af vand - udenfor arbejdstiden	752,00	940,00
Vandstik ikke i brug	840,00	1.050,00
Leje af byggevandsmålerkasse (Qn 2,5)	400,00	500,00
Leje af byggevandsmålerkasse (Qn 6)	1.600,00	2.000,00

Vandforsyning iht. vandregulativ

>> Tilslutningsbidrag - Vand <<

For vandtilslutning betales et **tilslutningsbidrag**, som består af et **hovedbidrag**, et **forsyningsledningsbidrag** og et **stikledningsbidrag**.

Hovedbidrag	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Hovedbidrag til etablering og vedligehold af vandværker og borer <i>Hovedbidraget reguleres efter målerstørrelse:</i>	11.952,00	14.940,00
<i>Målerstørrelse Vandstrøm Fordelingstal</i>		
<i>Qn 2,5 0,00 < qd < 0,95 1,00</i>		
<i>Qn 6 0,95 < qd < 1,75 1,50</i>		
<i>Qn 10 1,75 < qd < 3,50 3,00</i>		
<i>DN 50 3,50 < qd < 5,40 5,00</i>		
<i>DN 80 5,40 < qd < 12,00</i>		
<i>DN 100 - 20,00</i>		
Flere boliger på samme stikledning, fælles måler (pr. boligenhed)	8.968,00	11.210,00
Et-værelses-, kollegie, ungdoms- eller ældreboliger (pr. boligenhed)	3.580,00	4.475,00

Forsyningsledningsbidrag	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Forsyningsledningsbidrag til etablering og renovering af ledning	10.220,00	12.775,00
Flere boligenheder på samme stikledning (pr. boligenhed) med fælles måler	7.676,00	9.595,00
Et-værelses-, kollegie, ungdoms- eller ældreboliger (pr. boligenhed)	3.076,00	3.845,00

For sprinklerstik gælder, at der ikke skal installeres vandmåler. Hoved- og forsyningsledningsbidraget beregnes ud fra den målerstørrelse, som svarer til den dimensionsgivende vandstrøm (qd).

Stikledningsbidrag	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Stikledningsbidrag til etablering af stikledning og stophane:		
- 32/40/50 mm	11.948,00	14.935,00
- 63 mm	13.636,00	17.045,00

Tee-indskæring og større dimension stikledning udføres efter regning.

Betingelsen for at en ejendom kan tilsluttes er, at Vand og Affald har modtaget betaling for tilslutning/indgået aftale.

>> Vandmålere med puls- eller analog signalgiver <<

Nyinstallation

Ved nyinstallation af vandmåler med puls- eller analog signalgiver afholdes udgiften af rekvirent eller ejer af ejendommen fratrækket katalogpris for en tilsvarende standardvandmåler.

Udskiftning

Ved udskiftning af en vandmåler til måler med puls- eller analog signal afholdes udgiften ligeledes af rekvirent eller ejer. Målerprisen fratrækkes restværdien af standardvandmåleren, idet fradraget (restværdien) af den installerede vandmåler nedskrives årligt med 10% af katalogprisen på udskiftningsdatoen.

Afregning for vandforbrug

I tilfælde af forskel mellem målervisning målt ved puls- eller analog signal og visningen på målerens mekaniske tælleværk vil afregningen finde sted på basis af det mekaniske tælleværks visning.

Spildevand iht. betalingsvedtægter
>> Forbrugerpriser - kloak (vandaflædningsbidrag) <<

Variabel bidrag for spildevand pr. m ³	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Spildevand (afløb)	37,60	47,00

* Inkl. afgift af spildevand til staten

Den variable betaling for vandaflædning er ændret, idet der er indført en trappemodel i 2014, hvor opkrævningen nedsættes i forhold til forbruget, hvis dette er større end 500 m³. Betingelsen for reduktion er, at forbruget er til erhverv på ejendommen, der drives på markedsmæssige vilkår. Ansøgning skal sendes til Naturstyrelsen, som vi modtager data fra.

Trappemodel	Trin 1 (0 - 500 m ³)	Trin 2 (>500 - 20.000 m ³)	Trin 3 (>20.000 m ³)
Takst ved de forskellige trin	Ingen reduktion	20% under trin 1	60% under trin 1

Fast bidrag pr. år	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Fast bidrag pr. spildevandsførende stik	392,00	490,00

Aflædning fra egen brønd uden måler	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Ejendomme med egen brønd uden måler sættes til standardforbrug 170 m ³ pr. år	6.392,00	7.990,00

Ejendomme med husstands-pumpestationer	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Ejendomme, hvor Svendborg Spildevand A/S' spildevandspumper er tilsluttet ejers el-installation (tryksatte systemer), får tilbage pr. m ³	-1,34	-1,67

Tømningsordning, pr. tømning	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Årlig tømning af bundfældningstank op til 3 m ³ efter planlagt rute*	720,00	900,00
Tillæg pr. m ³ for tanke over 3 m ³	200,00	250,00
Tillæg for tømning uden for planlagt rute, pr. time	976,00	1.220,00
Forgæves kørsel, pr. gang	500,00	625,00

* Dæksel til bundfældningstank må maksimalt veje 30 kg.

Spildevand iht. betalingsvedtægter

>> Tilslutningsbidrag - kloak <<

Tilslutningsbidrag - Boliger*	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Tilslutningsbidrag pr. boligenhed	64.896,00	81.120,00
For ejendomme hvor kun spildevand pålignes	38.940,00	48.675,00

* Ved anmodning fra off./privat bygherre om etablering af kloakstik skal der ligge en garantistillelse for eller forudbetaling af tilslutningsbidraget.

Tilslutningsbidrag - Erhverv*	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Tilslutningsbidrag pr. påbegyndt 800 m ² matrik. areal	64.896,00	81.120,00
For ejendom. hvor kun spildevand udledes, pr. 800 m ² matrik. areal	38.940,00	48.675,00

* Ved anmodning fra off./privat bygherre om etablering af kloakstik skal der ligge en garantistillelse eller en forudbetaling af tilslutningsbidraget.

>> Afgift af spildevand til staten for ejendomme der ikke er tilsluttet offentlig kloak <<

Afgifter	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Nedsivning efter en kommunal tilladelse eller både mekanisk og biologisk rensning, nitrifikation, denitrifikation, kemisk fældning og filtrering, pr. m ³	0,83	-
Både mekanisk og biologisk rensning, nitrifikation, kemisk fældning og filtrering, pr. m ³	1,00	-
Både mekanisk og biologisk rensning, nitrifikation, denitrifikation og kemisk fældning, pr. m ³	1,67	-
Både mekanisk og biologisk rensning, nitrifikation og denitrifikation, pr. m ³	1,84	-
Både mekanisk og biologisk rensning, nitrifikation og filtrering eller kemisk fældning, pr. m ³	2,17	-
Samletank for toiletvand eller både mekanisk og biologisk rensning og nitrifikation, pr. m ³	2,34	-
Både mekanisk og biologisk rensning, pr. m ³	2,67	-
Både mekanisk, rensning og kemisk fældning, pr. m ³	3,17	-
Andre, pr. m ³	6,34	-

Spildevand iht. betalingsvedtægter

>> Andre spildevandstakster <<

Fast bidrag for målerinstallation til måling af vandforbrug

Målinger	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Måling af erhvervsmæssigt vandforbrug, der ikke ledes til kloak (Prisen dækker indkøb, administration og udskiftning af vandmåler)	252,00	315,00
Fast bidrag for måler på regnvandsanlæg til registrering af mængden af afledt spildevand	252,00	315,00

Afværgvand (vandaflædningsbidrag fra afværgboringer), inkl. spildevandsbidrag til staten Reduceret bidrag efter godkendelse af Svendborg Spildevand A/S

Priser, pr. m ³	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Afværgvand	28,00	35,00

Spildevand leveret på renseanlæg

Priser, pr. m ³	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Spildevand pr. m ³ leveret på renseanlæg	28,00	35,00

Særbidrag for erhverv

Alle ejendomme, der afleder særligt forurenede spildevand*, skal betale særbidrag, såfremt afledningen giver anledning til særlige foranstaltninger i forbindelse med etablering og drift af spildevandsforsyningsselskabets spildevandsanlæg. Særbidraget opkræves af spildevandsforsyningsselskabet i overensstemmelse med reglerne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om særbidrag for særligt forurenede spildevand.

Bekendtgørelse nr. 1375 af 2015 fastsætter nærmere om opgørelse af udgifter i § 6 på baggrund af opgørelse af forureningsindhold efter §§ 3 og 4. Naturstyrelsens vejledning til bekendtgørelsen indeholder forslag til gangbare formler.

Spildevandsudlederen skal for egen regning på Svendborg Spildevand A/S' forlangende etablere afløbsledninger og prøvetagningsbrønde i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til prøvetagningen. Spildevandsudlederen er pligtig til at give Svendborg Spildevand de oplysninger, der er nødvendige for bidragsberegningen, herunder udgifter til energiforbrug, behandlingsomkostninger, slambortskaffelse, vedligeholdelse, løn og afskrivninger, der hidrører fra den særlige renseløsning.

* Ved særlig forurenede spildevand forstås spildevand med et højere indhold af forurenende stoffer end husspildevand.

>> Gebyrer <<

Gebyrer	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Rykkergebyr - rykker 1 (momsfri)	100,00	-
Rykkergebyr - rykker 2 (momsfri)	100,00	-
Rykkergebyr - rykker 3 - oversendelse til Inkasso	0,00	-
Gebyr for manglende aflæsning	200,00	250,00
Gebyr for forgæves kørsel til en indgået aftale eller ejer undlader at reagere på gentagne henvendelser	500,00	-

Restancer forrentes efter Rentelovens bestemmelse.

Sikkerhedsstillelse

Vand og affald er berettiget til at forlange sikkerhed for fremtidig levering af vand, når forbrugeren er registreret med restance. Undlader forbrugeren at stille sikkerhed, er Vand og Affald berettiget til at afbryde forsyningen. Eventuelle følger af en afbrydelse er Vand og Affald uvedkommende. Forbrugeren bliver varslet skriftligt om dagen for afbrydelsen. Sikkerhedsstillelsen forrentes ikke.

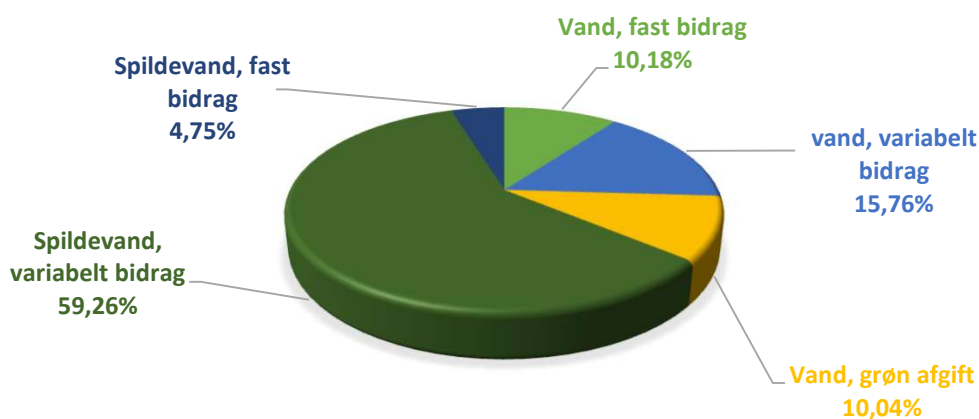
>> Pris eksempler <<

Omkostning/pris (hvis man er tilsluttet anlæg fra Svendborg Vand A/S og Svendborg Spildevand A/S)

Priser, pr. m ³	Kr. excl. moms	Kr. inkl. moms
Vand	10,00	12,50
Grøn afgift på vand til staten	6,37	7,96
Kloak, variabel bidrag	37,60	47,00
I alt	53,97	67,46

Samlet årlig pris for en familie med et årsforbrug på 130 m ³	År 2024 Kr. inkl. moms	År 2025 Kr. inkl. moms
Variable bidrag	8.315,13	8.770,13
Faste afgifter	1.485,00	1.540,00
I alt	9.800,13	10.310,13

Ovenstående omkostninger fordeler sig således:

Omkostning/pris (hvis man bor i parcelhus og har en 240 l restaffaldsbeholder).

Samlet årlig pris for en familie	År 2024 Kr. inkl. moms	År 2025 Kr. inkl. moms
Boligbidrag, som dækker omkostninger til genbrugsbilen, haveaffald, genbrugsstationer, farligt affald, og ressourcespand ved husstanden	2.315,00	2.440,00
Tømning af 240 l restaffaldsbeholder	1.040,00	1.050,00
I alt	3.355,00	3.490,00

Samlet årlig omkostning for den viste familie	År 2024 Kr. inkl. moms	År 2025 Kr. inkl. moms
Vand, Spildevand og affald	13.155	13.800
I alt	13.155	13.800

>> Betalingsbetingelser <<

Der opkræves á conto 2 gange årligt. På grundlag af selvaflæsningen pr. 31. december foretages årsafregningen samtidig med opkrævning af 1. rate for det efterfølgende år.

For storforbrugere afregnes månedsvis eller kvartalsvis efter selvaflæsning.

Ved overskridelse af forfaldsdatoen opkræves et gebyr samt rente efter rentelovens bestemmelser.

OVERSIGT OVER BETALINGSFRISTER

Måned	Betalingsfrist	Kørselstype
Januar	06.01.2025	Flytteopgørelser
	20.01.2025	Storforbrugere
Februar	05.02.2025	Flytteopgørelser
	20.02.2025	Storforbrugere
Marts	02.03.2025	Særbidrag, afregning og 1. á conto rate
	05.03.2025	Årsopgørelse og 1. á conto rate
	20.03.2025	Storforbrugere
April	04.04.2025	Flytteopgørelser
	22.04.2025	Storforbrugere
Maj	05.05.2025	Flytteopgørelser
	20.05.2025	Storforbrugere
Juni	01.06.2025	Særbidrag, 2. á conto rate
	06.06.2025	Flytteopgørelser
	20.06.2025	Storforbrugere
Juli	04.07.2025	Flytteopgørelser og 2. á conto rate
	21.07.2025	Storforbrugere
August	05.08.2025	Flytteopgørelser
	20.08.2025	Storforbrugere
September	01.09.2025	Særbidrag, 3. á conto rate
	05.09.2025	Flytteopgørelser
	22.09.2025	Storforbrugere
Oktober	06.10.2025	Flytteopgørelser
	20.10.2025	Storforbrugere
November	05.11.2025	Flytteopgørelser
	20.11.2025	Storforbrugere
December	01.12.2025	Særbidrag, 4. á conto rate
	05.12.2025	Flytteopgørelser
	22.12.2025	Storforbrugere

>> Henvendelser <<

Ikrafttræden

Dette takstblad er gyldigt fra den 1. januar 2025 og erstatter tidligere udgaver.

Henvendelser

**Vand og Affald
Ryttermarken 21
5700 Svendborg**

Telefon: 6321 5515

Afregning og flytning

Telefon: 6321 5518

Telefontider:

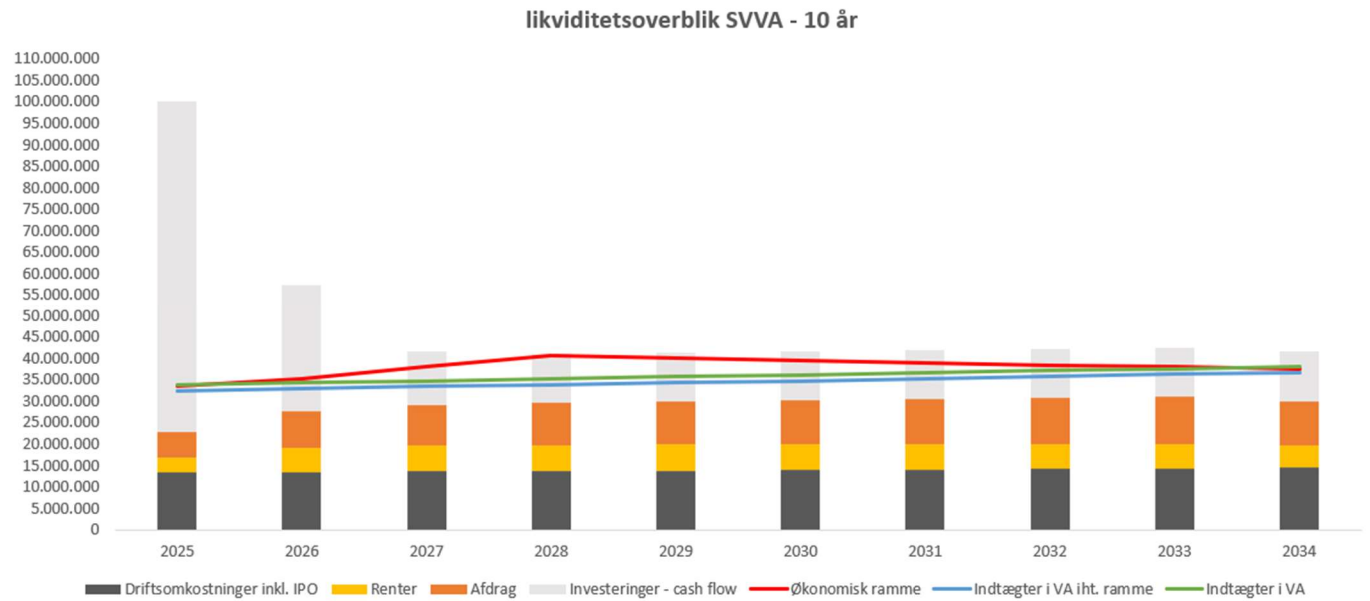
Mandag - Torsdag 8.00 - 14.30

Fredag 8.00 - 14.00

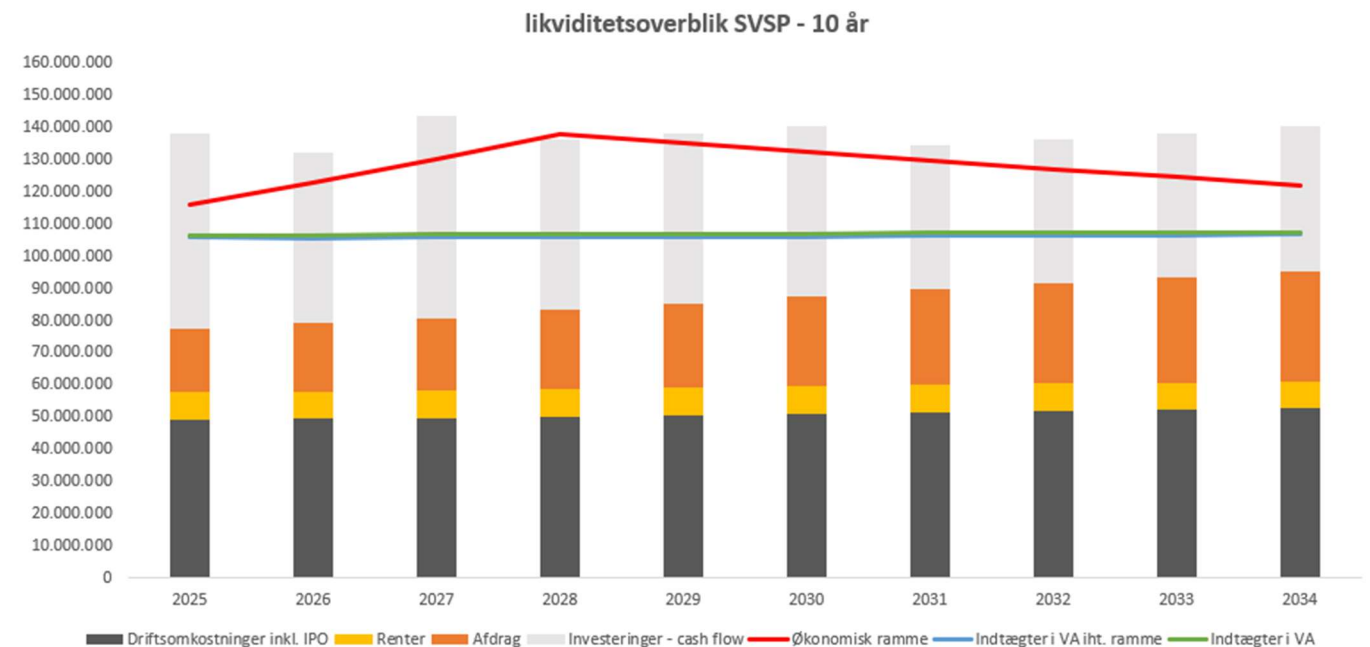
E-mail: post@vandogaffald.dk
Hjemmeside: www.vandogaffald.dk

Likviditetsoverblik - 10 år (Vand & Spild)

Svendborg Vand A/S:

Svendborg Spildevand A/S:

Status på VE-aktiviteter november 2024

VE anlæg på VA-lokationer

Udrulning af anlæg er i fuld gang og pt er der etableret anlæg med i alt en samlet produktion på 873.000 kWh/år. Det samlede potentiale er op til 3.300.000 kWh, hvis alle projekter er mulige at realisere i 2025. Kort statusnotat er vedhæftet. Ansøgning om solceller på Egsmade Renseanlæg er indsendt og vedhæftet som bilag. Vi fik i 2015 afslag, men siden da har to tilsvarende steder opnået tilladelse.

Skårup Bæredygtige Energifællesskab (SBE)

Opsætning af VE-anlæg: Skårups Bæredygtige Energifællesskab (SBE) har fået tilsagn om 100.000 kr. fra SEAF og et tilsvarende beløb fra Merkur Fonden, som skal bruges til opsætning af solceller. SBE er i dialog med lokale interessenter (herunder Svendborg Kommune) om, hvor solcellerne kan opsættes.

SBE har desuden søgt Landdistriktspuljen og Energistyrelsens tilskudspulje om midler til bl.a. forundersøgelser vedr. opgradering af vindmøller ved Klingstrup Gods og opsætning af stort batteri.

Formidling: SBE har modtaget 60.000 kr. fra Skårup Borgerbudget til formidlingsaktiviteter og har yderligere søgt midler til dette hos Landdistriktspuljen.

Deling af energi: De første delinger af energi er planlagt til november. Her deltager Klingstrup Gods, Skårup Kultur- og Idrætscenter, Svendborg Kommune og to private borgere. Når de første børnesygdomme er udryddet og prisstrukturer er godkendt af generalforsamling i første kvartal 2025, inviteres flere interessenter med. Der er fortsat god interesse fra de større interessenter i Skårup.

Svendborg VE's rolle: Bestyrelsen i SBE er kompetent og kan varetage de fleste opgaver selv, i samarbejde med EBO Consult og Strømfordel (som bestyrelsen har indgået aftaler med vedr. administration og håndtering af køb/salg af strøm). Svendborg VE følger stadig projektet, og deltager på bestyrelsesmøder, men vores rolle er indskrænket. Det forventes, at projektet kan evalueres i første halvår af 2025.

Større fællesejet solcellemark

Plan- og lokaludvalget behandler den 5. november sag om proces for større VE-anlæg. Der forventes en åben proces hvor det større SEF-projekt med deltagelse af SVE og SFV kan ansøge. Sagsfremstilling fra PLU den 5. november er vedhæftet.

Mindre fællesejede solcellemarker og solceller på kommunale tage

Begge projekter har afventet ressourcer, og tiltrådt projektudvikler til vedvarende energi har haft indledende møder med hhv. Plan samt CETS. Samarbejde med Fåborg Midtfyn Kommune/ Forsyning(FFV) er etableret i relation til solceller på kommunale tage og erfaringer er indhentet fra bl.a. Århus kommune. Stand og viden om de kommunale tage i Svendborg er en udfordring.

Status – VE-anlæg på VA-lokationer 1. nov 2024

- **Monteret**

Monteringen af solceller startede i uge 28, og følgende anlæg er stort set monteret:

1. Ryttermarken 21 Administration - Produktion ca. 200.000 KWh
2. Ryttermarken 21 Vandværk - Produktion ca. 200.000 KWh
3. Heldagervej 1 A Højdebeholder- Produktion ca. 100.000 KWh
4. Genbrugsstation i Hesselager - Produktion ca. 60.000 KWh
5. Miljøvej 10 – Genbrugsstation udvidelse af eksisterende anlæg med en produktion 28.000 KWh som så i alt nu er på 60.000 KWh
6. Bobjergvej 3B – Vandværk – Produktion på ca. 28.000 KWh sættes i drift uge 46
7. Rødmevej – Rensningsanlæg – Jordanlæg - Produktion på ca. 225.000 KWh montering startet i uge 45

I alt samlet forventet produktion på 873.000 KWh/år som er idriftsat i 2024

- **Planlagte**

1. Langemarken – Rensningsanlæg – Produktion 441.000 KWh
2. Egsmølle – Rensningsanlæg – Produktion 1.4MWh - Dispensation ansøgt ved kystdirektoratet d. 11/10-2024
3. Ryttermarken 21 – den brændte hal – anslået produktion 150.000 KWh
4. Purreskovvej 47 – Rensningsanlæg – Sol / Vind anslået 400.000 KWh
5. Batteri på udvalgte steder.
6. AI kunstig intelligens på alle anlæg

- **Overblik**

Monteret dags dato:	873.000 KWh
Muligt i 2025	2.441.000 KWh
Samlet potentiale	3.3 MWh

NOTAT

TIL: Vand og Affald
FRA: WSP Danmark
EMNE: Begrundelse dispensation solcelleanlæg indenfor strandbeskyttelseslinjen
DATO: 06-09-2024

BEGRUNDELSE

Ansøgningen har til hensigt at bane vejen for etableringen af et solcelleanlæg som en del af det tekniske anlæg på Egsmade renseanlæg (for ejendommen på Skårupøre Strandvej 54D i Svendborg Kommune). Renseanlæggets placering inden for strandbeskyttelseslinjen gør det nødvendigt at opnå dispensation iht. naturbeskyttelseslovens § 15. Vand og Affald (Svendborg Forsyning) ønsker med det ansøgte solcelleanlæg på terræn at forstærke virksomhedens klimaaftryk. Der planlægges yderligere batterikapacitet, som yderligere skal bidrage til større selvforsyning. For at opfylde de nationale klimamål er det nødvendigt, at renseanlægget forsynes med CO₂-neutral energi. Egenproduktion af strøm vil yderligere styrke anlæggets robusthed overfor strømsvigt.

I 2015 blev der givet afslag på en dispensationsansøgning. Siden da har en række omstændigheder ændret sig vedrørende udbredelsen af vedvarende energi. Modsat tidligere dispensationsansøgning har ansøger haft fokus på at designe et solcelleanlæg, hvor panelerne er afskærmet fra omgivelserne. Denne dispensationsansøgning skal ses i lyset af to lignende sager fra 2023 på henholdsvis Aarsdalevej 71B, 3740 Svaneke, og Kragholmvej 40H, 5900 Rudkøbing (Bilag 3 og 4).

Kystdirektoratet har i de tidligere sager (Svaneke og Rudkøbing) lagt vægt på, at renseanlæggene udgør nødvendig infrastruktur af stor samfundsmæssig betydning. Ligesom disse solcelleanlæg skal Egsmade renseanlæg kun generere strøm til brug på renseanlægget i en skala, som skal sikre det nuværende og fremtidige energibehov.

TEKNISK BESKRIVELSE

Der er planlagt et solcelleanlæg på 0,7 ha, som skal selvforsyne Vand og Affalds (Svendborg Forsyning) største renseanlæg Egsmade, med grøn energi (Bilag 5). Solpanelerne er sydvendte og placeret i en højde på 96 cm over terræn, med 3 meter imellem (Bilag 1). Der er undersøgt om mulighed for etablering af solcellepaneler på bygningernes syd- og øst/vest vendte tage, hvilket er nedprioriteret da det kun vil udgøre knap 10% (ca. 650 m²) af den samlede energiproduktion.

Det ansøgte solcelleanlæg er beregnet til at dække 30 % af renseanlæggets nuværende årlige strømforbrug, hvilket vil øges ved fremtidige investeringer i batterikapacitet samt driftsoptimering. Rensningsanlægget har i foråret 2024 gennemgået en driftsoptimering og forbruger derfor nu 1,4 mio. kWh/årligt (fra 1,8 mio. kWh/årligt), hvilket stadig betragtes som en betydelig mængde. Hvis Egsmade rensningsanlæg skal opnå en klimaneutral drift, er et solcelleanlæg et nødvendigt skridt i den rigtige retning.

VISUEL FREMTRÆDEN

Det kommende solcelleanlæg vil være 100 % visuelt skærmet fra det omkringliggende område, både fra vand og land. Dette opnås ved at sænke højden på solcellepanelerne og formindske sigtbarheden over diget, så det er skærmet fra alle retninger. Dette kriterium har været vigtigt for Kystdirektoratet i to eksisterende dispensationssager.

For at minimere udsynet til solpanelerne er der (visualiseret i Bilag 1) følgende tiltag:

- Lavtstående solcellepanel med stativ 96 cm over terræn (Bilag 2). Panelerne er sydvendte. Området, hvor solcelleanlægget skal placeres, har en kote på mellem 1,2 og 0,9 m i den nordlige side (mod Skårupøre Strandvej) og mellem 1,1 og 0,8 m i den sydlige del. Arealet vil blive afrettet, så solcelleanlægget står plant. Dermed vil solcellepanelerne højst være i kote 2,16 m.
- Der vil som midlertidig løsning, iht. gældende lokalplan (vedr. beplantningsbælte), blive etableret vegetation på og omkring diget for at fjerne synligheden af solcellepanelerne. Vegetationen vil bestå af en biodivers blomsterblanding.
- Vand og Affald har planer om at hæve diget rundt om Egsmade renseanlæg indenfor den næste årrække. Jævnfør oplæg til digeforstærkning fra 2019 af rådgiver M.S. Rosbæk vil det være behov for en forhøjelse af diget svarende til 3,8 meter øst og 3,37 meter nord, syd og øst, for at modstå en 100-års hændelse (Bilag 6). Ved denne digeforhøjelse vil der ikke være nogen udsigt til solpanelerne.

På baggrund af ovenstående ændringer vil solcelleanlægget ikke være synligt uden for renseanlæggets matrikel. Visualiseringen i Bilag 1 illustrerer sigtbarheden til solpanelerne fra nord mod syd for både personbiler og fodgængere. Personbilers perspektiv går fra 1,3 m.o.t., og fodgængeres perspektiv starter i 1,7 m.o.t. gældende for en gennemsnitsmand. Solpanelerne vil ikke være synlige for bilister ved de nuværende forhold på Egsmade renseanlæg. Fodgængere vil kunne se toppen af panelerne, men ikke hvis der genetableres beplantningsbælte eller digerne forhøjes. Ydermere er Skårupøre Strandvej langs renseanlæggets nordlige side ikke ligefrem fremkommelig til fods og vil derfor sjældent genere fodgængere. På den anden side af Skårupøre Strandvej er der stigende terræn med tæt skov uden beboelse, hvilket derfor ikke vil have nogen genevirkning.

Fra syd, vest og øst er der ingen risiko for indkigningsgener ligeledes visualiseret i bilag 1, hvilket dels skyldes afskærmning fra høje træer og eksisterende bebyggelse. Tværsnittet, dronebilleder og fotos taget fra kajak uden for renseanlægget beviser, at solcellepanelerne på ingen måde er synlige uden for renseanlæggets matrikel.

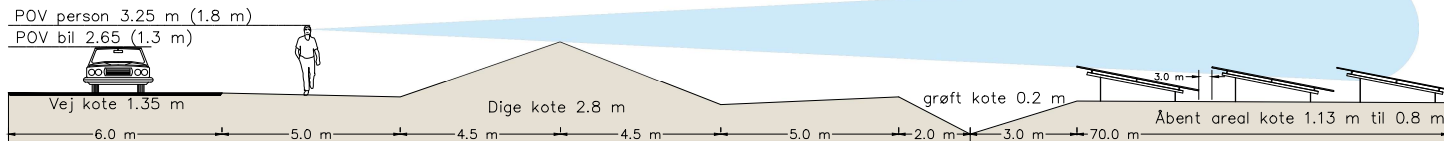

VURDERING AF NATUR- OG MILJØKONSEKVENSER

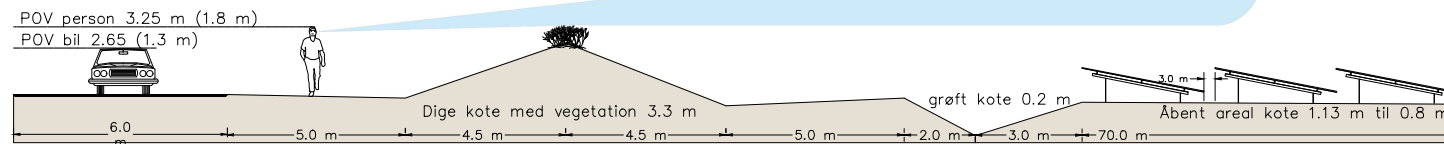
Der er ingen relevante Natura 2000-områder i nærheden af det pågældende areal. På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested vurderes det, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter. Renseanlæggets høje jordvold og trådhegn udgør en hård afgrænsning til de omkringliggende naturområder. Svendborg Kommune stiller krav til udarbejdelse af VVM (Vurdering af Virkninger på Miljøet) i forbindelse med solcelleanlægget.

Daniel A. Hjortnæs
Civil ingeniør, infrastruktur

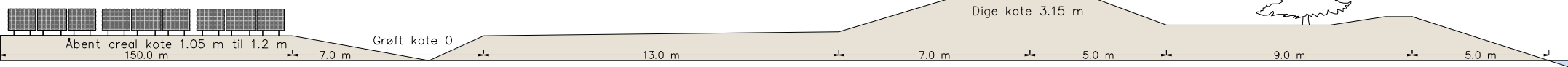
Nord-syd tværsnit u. vegetation

Nord-syd tværsnit m. vegetation

Vest-Øst tværsnit

Dronebillede af Egsmade rensningsanlæg

Billede taget 1.6 meter over havets overflade øst for rensningsanlægget

Kære Peter L. Jørgensen

Kystdirektoratet har den 11.10.2024 modtaget din ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen (naturbeskyttelseslovens § 15).

Hvis Kystdirektoratet får brug for flere oplysninger for at kunne behandle ansøgningen, eller hvis Kystdirektoratet eventuelt vil besigtige forholdene på ejendommen, vil du høre fra os.

Du kan læse mere om reglerne om strandbeskyttelseslinjen på Kystdirektoratets hjemmeside: <https://kyst.dk/kystzonen/strandbeskyttelse>

Du kan læse mere om vores sagsbehandlingstider her: <https://kyst.dk/kystzonen/strandbeskyttelse/ansoeg-om-dispensation>

Ved henvendelser vedrørende sagen bedes oplyst sagsnummer 24/08265.

Med venlig hilsen

Kystdirektoratet
+45 99 63 63 63 | kdi@kyst.dk

Miljøministeriet
Kystdirektoratet | Højbovej 1 | 7620 Lemvig | Tlf. +45 99 63 63 63 | kdi@kyst.dk | www.kyst.dk

Dine personoplysninger anvendes i den sag, som du har indsendt dine oplysninger i forbindelse med. Afgivelsen af oplysningerne kan være en forudsætning ifølge en lov, som Kystdirektoratet administrerer efter. Hvis dine oplysninger ikke registreres til brug for sagen, kan det eventuelt betyde, at sagen ikke kan færdiggøres. Kystdirektoratet indhenter endvidere oplysninger til brug for behandling af din sag fra hjemmesider som OIS, Tinglysning.dk m.m. Når vi træffer afgørelse i din sag, kan ansøgningen blive offentliggjort på vores hjemmeside. Vi videregiver alene dine oplysninger, hvis du har en sag her i styrelsen og videresendelse er nødvendig for din sag f.eks. hvis din sag påklages og skal videresendes til klagenævnet.

Kystdirektoratet er dataansvarlig for dine oplysninger. Kystdirektoratets adresse er Højbovej 1, 7620 Lemvig, CVR nr. 33157274. Du kan kontakte Kystdirektoratet på kdi@kyst.dk og telefon.: 99636363

Du kan anmode om **indsigt** i de oplysninger, der behandles i forbindelse med din henvendelse. Du har efter anmodning krav på at få berigtiget oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende, ligesom du kan anmode om at få begrænset behandling og gøre indsigelse mod behandling af dine oplysninger.

Hvis vi modtager en anmodning om **aktindsigt** efter miljøoplysningsloven og offentlighedsloven kan det betyde, at der vil blive givet fuld aktindsigt i dine oplysninger.

Oplysningerne opbevares i Kystdirektoratets journaliseringssystem, og vil blive overført til Rigsarkivet efter reglerne i arkivlovgivningen efter afslutning af journalperioden, hvor sagen afsluttes. Kystdirektoratet vil i en periode derefter stadig have adgang til at søge oplysninger frem i en historisk udgave..

Du kan kontakte vores databeskyttelsesrådgiver på dpo@mim.dk og telefon.: 93 59 70 11 og få oplyst dine rettigheder. Du har mulighed for at klage til Datatilsynet Borgergade 28,5, 1300 København K, tlf.: 33 19 32 00, mail dt@datatilsynet.dk over vores behandling af dine persondata.

Vores hjemmel til behandling af dine personoplysninger findes i følgende regelsæt: Finansloven, budgetvejledningen, persondataforordningen, arkivlovgivningen og delegationsbekendtgørelsen for Kystdirektoratet/Naturstyrelsen

[Naturstyrelsens persondatapolitik](#)

Punkt 2 Planlægning for vedvarende energi

3

Udskriv

Beslutningstema

Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til kriterier og proces for planlægning for nye vindmøller og solcelleanlæg i Svendborg Kommune.

Indstilling

Direktionen indstiller til Plan- og Lokalsamfundsudvalget, at det overfor Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen anbefales,

- at godkende kriterier for ny ansøgningsrunde for vindmølle og solenergiplanlægning/hybridprojekter.
- at godkende proces for indkaldelse af ansøgninger til vindmølle- og solenergi/hybridprojekter.

Direktionen indstiller til Teknik- og Miljøudvalget,

- at orienteringen om sagen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Den 25. juni 2024 besluttede Kommunalbestyrelsen, at planlægningen for vedvarende energianlæg (VE-anlæg) i form af sol- og vindenergi frem mod 2030 skal være mere ambitiøs.

Etablering af flere eller mere effektive VE-anlæg er et led i den grønne omstilling. Det danske elnet er dog endnu ikke udbygget til at kunne håndtere al den elektricitet, som i fremtiden skal transporteres fra der, hvor strømmen produceres på markerne, og ud til forbrugerne. Derfor skal de vedvarende energianlæg placeres med omtanke, så en udbygning af elnettet kan udnyttes bedst muligt til gavn for forbrugeren og samfundsøkonomien. Administrationen anbefaler derfor, at større solcelleparker i Svendborg Kommune fremadrettet skal placeres sammen med vindmøller i såkaldte hybridprojekter, så der er flere typer af vedvarende elproduktion. Det vil sikre en større spredning af grøn strøm fordelt hen over døgnets timer. En solenergi park indrettes, så den kan håndtere en max-produktion; typisk midt på dagen om

sommeren. Og det er altså kun hér, at den fulde kapacitet i anlægget udnyttes. Det kan opvejes ved at kombinere med vind, da vinden blæser på alle tider af døgnet året rundt – også når det er mørkt. Forbruget er størst om morgenen og aftenen. Og store dele af året producerer solenergianlæg ikke strøm på disse tidspunkter.

Derudover er interesserne til det danske arealforbrug under stort pres, og en opgørelse fra 2017 (Prioritering af Danmarks areal i fremtiden, Teknologirådet) viser, at der var arealinteresser for 140% af Danmark. Med det seneste krav om udtagning af lavbundslande, ønsket om mere natur og dermed omlægning af landbrugsjordens udnyttelse, er kompleksiteten i arealforvaltningen ikke blevet mindre. Det vil stille krav til, at alle kommuner planlægger arealerne med flere funktioner for øje og samtidig tager hensyn til den landskabelige helhed.

Der er siden seneste igangsættelse af planlægning for et større VE-anlæg udstedt ny bekendtgørelse for Planlægning for lokalplanpligtige solenergianlæg (BEK nr. 440 af 03/05/2024). Kommuneplanen skal fremover indeholde en række mere præcise retningslinjer for fremtidige solenergianlæg. Mange af disse hensyn varetager Svendborg Kommune i forvejen, men de vil nu også blive indarbejdet i kommuneplanen.

I forlængelse af fælles temadrøftelse i Plan- og Lokalsamfundsudvalget og Teknik- og Miljøudvalget anbefaler administrationen derfor disse kriterier for fremtidig planlægning af VE-anlæg:

- at der fremover kun planlægges for større solenergianlæg i kombination med vindmølleprojekter (hybridprojekter). Vindmøller kan opstilles uden at indgå i et hybridprojekt
- at et projekt i udgangspunktet skal rumme mindst 2-3 vindmøller
- at VE-anlæg skal understøtte og fremme multifunktionel anvendelse
- at VE-anlæg skal udformes med afsæt i en landskabsarkitektonisk helhedsplan
- at anbefalede afstandskrav til naboer fra solenergibekendtgørelsen som udgangspunkt skal overholdes
- at der løbende igangsættes VE-planlægning uden en øvre ramme for andel solenergi og vindmøller. Der kan arbejdes med tre VE-projekter ad gangen med forskudte tidsplaner

- at inddragelse af borgere og nærmeste naboer sker inden politisk igangsættelse
- at der fortsat kan planlægges mindre borgerdrevne VE-anlæg (under 10 ha) - også rene solenergianlæg.

Disse kriterier er sammenfaldende med de kriterier og retningslinjer, som har været drøftet på politisk temamøde og som administrationen forventer at anbefale vedtaget i forbindelse med den kommende kommuneplanrevision. Det forventes fremsat omkring årsskiftet 2024/2025. Øvrige anbefalede kriterier for placering af anlæg og udformning af projektområde i forlængelse af hidtidig praksis fremgår af bilag 1 (Bilag 1, planlægning for VE).

Proces

Administrationen anbefaler, at der igangsættes en åben ansøgningsrunde, hvor ansøgere for vindmølle- og hybridprojekter kan indsende ansøgninger. Se forslag til proces for ny ansøgningsrunde i bilag 2 (Bilag 2, proces for VE-ansøgningsrunde).

Det foreslås, at ansøgningsrunden har frist den 31. januar 2025. Alle ansøgere skal udfylde ansøgningsskemaet, som fremgår af bilag 3 (Bilag 3, VE-ansøgningsskema 2025).

Økonomiske og erhvervsmæssige konsekvenser

I henhold til §14 i Lov om fremme af vedvarende energi skal opstillere af VE-anlæg indbetale et beløb til en kommunal Grøn pulje. Opstillere skal indbetale 313.000 kr. pr. MW. for landvindmøller og 125.000 kr. pr. MW for solceller. Midlerne fra Grøn Pulje skal fortrinsvist støtte projekter ansøgt af nære naboer til det vedvarende energianlæg samt projekter, der fremmer grønne tiltag i kommunen.

CO₂-Konsekvensvurdering

Nye og store anlæg til produktion af vedvarende energi vil reducere CO₂-udledningen fra elforbruget væsentligt.

Lovgrundlag

Planloven

Sagen afgøres i

Kommunalbestyrelsen

KODEKS

for god selskabsledelse i kommunale forsyningsselskaber

Version 2, 2022

KODEKS FOR GOD SELSKABSLEDELSE I FORSYNINGSELSESKABERNE

DATO: september 2022

ISBN:

978-87-92651-31-0

Udgiver:

DANVA, Dansk Fjernvarme, Dansk Affaldsforening, Danske Vandværker og KL

Udarbejdet af:

DANVA, Vandhuset, Godthåbsvej 83, 8660 Skanderborg

September 2022

Indholdsfortegnelse

Forord	3
1 Introduktion	5
1.1 Målgruppe	5
1.2 Soft law og dens betydning	5
1.3 Følg eller forklar	5
1.4 Opbygning af kodekset	6
2 Samspil med ejer og øvrige interessenter	7
2.1 Bestyrelsens samspil med ejer	7
2.2 Ejere og bestyrelsesmedlemmer	9
3 Åbenhed og gennemsigtighed	10
4 Bestyrelsens opgaver og ansvar	12
5 Bestyrelsens sammensætning og organisering	15
5.1 Bestyrelsens kompetencer og sammensætning	15
5.2 Bestyrelsens uafhængighed	17
5.3 Bestyrelsens organisering	18
5.4 Bestyrelsens størrelse, valgperiode, evaluering og vederlag	19
6 Bestyrelsens samarbejde med den daglige ledelse	21
 Bilag 1: Skema til redegørelse vedrørende Anbefalingerne for god Selskabsledelse	 23
1. Redegørelse for god selskabsledelse i selskab [navn] [dd-mm] -20 [xx] periode)	24
2. Samspil med ejer(e) og øvrige interessenter	24
3. Åbenhed og gennemsigtighed	25
4. Bestyrelsens opgaver og ansvar	26
5. Bestyrelsens sammensætning og organisering	27
6. Bestyrelsens samarbejde med den daglige ledelse	29
 Bilag 2: Kodeksets tilblivelse	 30

Forord

God selskabsledelse handler om de styringsmæssige rammer omkring en virksomhed – om ejerens, bestyrelsens og den daglige ledelses rolle og ansvar og ikke mindst om samspillet mellem disse styringsniveauer. God selskabsledelse skal bidrage til, at virksomhedens interessenter kan have tillid til, at virksomheden arbejder bedst muligt i henhold til det formål, den er sat i verden for.

DANVA tog initiativ til udarbejdelse af det første sæt anbefalinger til god selskabsledelse tilbage i 2017, og analyser viser, at det er blevet et udbredt ledelsesværktøj rundt om i selskaberne. Foreningen har nu fundet det relevant, i samarbejde med Dansk Fjernvarme, Danske Vandværker, Dansk Affaldsforening og KL, med en opdatering af anbefalingerne. Den generelle samfundsudvikling har de sidste 4-5 år kastet udfordringer af sig, som bestyrelserne har skullet forholde sig til med stadig større alvor, f.eks. trusler mod cybersikkerhed, bæredygtighed og den grønne omstilling. Derudover registreres der en positiv udvikling i selskabernes ledelsespraksis, der gør nogle af de oprindelige anbefalinger fra 2017 overflødige. Den første version var f.eks. præget af, at selskabsgørelsen af de kommunale vand- og spildevandsenheder stadig var relativt ny, og at en del kommuner stadig var usikre på, hvordan de bedst og mest professionelt udøvede aktivt ejerskab over for deres selskaber. Der er vi et andet sted i dag. Derfor har vi i denne opdaterede version udeladt anbefalinger til ejerne og udelukkende begrænset os til anbefalinger om forhold, som bestyrelserne har mulighed for at påvirke, herunder hvordan bestyrelserne kan understøtte aktiv ejerskabsudøvelse.

Der har i forbindelse med opdateringen af kodekset været en dialog med en række af sektorens aktører. Her er der også blevet udtrykt ønske om færre og mere relevante anbefalinger. Vi har derfor i denne opdaterede version bestræbt os på, i videst muligt omfang, at udelade anbefalinger om emner, der enten fremgår af lovkrav eller som allerede er gængs praksis. Publikationen skal endvidere ikke anses som et juridisk notat.

Anbefalingerne er, som sagt, rettet mod selskabernes bestyrelser. Bestyrelser indgår sammen med bl.a. lovgivning, som en del af det styringsgrundlag, der skal sikre, at selskaberne leverer det, som samfundet forventer af dem. Jo bedre bestyrelserne løfter deres opgaver og ansvar, jo mindre er behovet for andre styringstiltag. Dette kodeks skal derfor også ses som et budskab til interessenterne, herunder lovgiverne, om, hvad der kan forventes af forsyningsselskabernes bestyrelser. Det er med andre ord et bidrag til at skabe et hensigtsmæssigt lokalt ledelsesrum i vores forsyningsselskaber. Derfor har vi i denne version bestræbt os på at balancere mellem, at anbefalingerne skal udfordre og udvikle god ledelsespraksis, uden at vi kommer for langt fra den faktiske virkelighed. Det har været centralt for dette udviklingsarbejde at sikre ejerskab til anbefalingerne i selskaberne. Udvikling af god selskabsledelse er en løbende proces, men vi kan med disse anbefalinger forvente, at alle selskaber forsøger at følge dem. Vi minder om, at det i den forbindelse anses som efterlevelse af anbefalingerne, hvis et selskab angiver, at det ikke følger en given anbefaling men i stedet forklarer, hvorfor selskabet har valgt ikke at følge anbefalingen, og hvordan selskabet i stedet har valgt at indrette sig.

Kodekset er udviklet med fokus på forsyningsselskaber under kommunalt ejerskab via aktieselskabsformen, men en række af anbefalingerne vil have relevans, og dermed være til inspiration, for en bredere organisatorisk sammenhæng. Dansk Affaldsforening, Dansk Fjernvarme og Danske Vandværker har deltaget i processen med udviklingen af kodekset og har således bidraget med perspektivering i forhold til deres typiske ejerskabsformer. Organisationerne deler en ambition om et stadigt tættere samarbejde om bl.a. opfølgning på god selskabsledelse med henblik på at styrke billedet i offentligheden af den samlede forsyningssektors ledelsespraksis.

De opdaterede anbefalinger afløser kodekset af juni 2017 og træder i kraft 1. oktober 2022. Der opfordres således til, at der rapporteres om god selskabsledelse ud fra dette kodeks første gang i 2023 i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

1 Introduktion

1.1 Målgruppe

Anbefalingerne er målrettet bestyrelser i kommunalt ejede forsyningsselskaber. Anbefalingerne kan også, helt eller delvist, tjene til inspiration for andre danske forsyningsselskaber uanset ejerskab. Anbefalingerne kan ikke på alle områder overføres til kommunalt ejede § 60 selskaber.

1.2 Soft law og dens betydning

Anbefalingerne for god selskabsledelse er "soft law". Det vil sige, at det netop handler om *anbefalinger*, som kan og bør følges, men hvor der også kan være begrundelser for at afvige i det konkrete tilfælde, som man så redegør for ved "comply or explain"-princippet ("Følg eller forklar"-princippet). Hvor lovgivningen oftest angiver en minimumsstandard, er anbefalingerne i dette kodeks i stedet at anse som "best practice" inden for selskabsledelse.

Fordelen ved at operere med soft law er, at fremtidige ændringer ikke kræver, at man skal igennem et omfattende lovgivningsarbejde. Man kan relativt hurtigt ændre anbefalingerne for god selskabsledelse, efterhånden som man opnår ny indsigt i og nye erfaringer med, hvad der virker bedst i forhold til governance.

1.3 Følg eller forklar

Selskaberne er meget forskellige, bl.a. med hensyn til størrelse og antal forsyningsarter. Kodekset handler ikke om at ensrette selskaberne. "Følg eller forklar"-princippet er et fleksibelt værktøj, som netop tilgodeser selskabernes forskellige udgangspositioner. Forventningen er, at alle selskaber hvert år redegør for deres tilgang til god selskabsledelse, eksempelvis i forbindelse med årsrapporten og/eller via deres hjemmeside. Der er udarbejdet et skema til brug for redegørelsen, jf. bilag 1.

Redegørelsen bør konkret forholde sig til anbefalingerne og angive, hvorvidt man følger en anbefaling, eller forklare, hvorfor man ikke gør, og hvordan man i stedet har valgt at indrette sig.

BOKS 1.1 **Redegørelse for god selskabsledelse**

➡ Det **anbefales**, at alle forsyningsselskaber hvert år redegør for god selskabsledelse og offentliggør redegørelsen, eksempelvis i forbindelse med årsrapporten eller på deres hjemmeside.

Kommentar:

Arbejdet med redegørelsen af god selskabsledelse bør ikke blot håndteres som en formalitet med simpel afkrydsning af skemaet i bilag 1. Bestyrelsen bør tage en grundig drøftelse

af de enkelte temaer og gennemføre en kritisk vurdering af den nuværende og fremtidige praksis på de forskellige områder.

1.4 Opbygning af kodekset

Kodekset er opbygget med udgangspunkt i fem hoveddele:

- Samspil med ejerkommunen og øvrige interessenter
- Åbenhed og gennemsigtighed
- Bestyrelsens opgaver og ansvar
- Bestyrelsens sammensætning og organisering
- Samspillet mellem bestyrelse og daglig ledelse.

Hvert emne indledes med en beskrivelse af baggrunden for, at emnet skal have bestyrelsens bevågenhed. Herefter følger konkrete anbefalinger til bestyrelsens ageren. Efter anbefalingerne gives, i et kommentarfelt, råd til, hvordan bestyrelsen kan tolke og efterleve anbefalingerne.

Som udgangspunkt benævnes et selskabs ejer som ejerkommunen, også selv om mange selskaber har flere ejere. Kun de steder, hvor det indholdsmæssigt gør en forskel, bliver der skelnet mellem én eller flere ejerkommuner.

2 Samspil med ejer og øvrige interessenter

2.1 Bestyrelsens samspil med ejer

Opgave- og ansvarsfordelingen mellem kommunen(erne) som ejer(e) og selskabet tager udgangspunkt i den overordnede tredeling af ansvar og roller, som følger af selskabsloven og den kommunalretlige grundsætning om, at kommunalbestyrelsen generelt har forpligtelse til at handle økonomisk forsvarligt¹.

Ansvarsfordeling

Ejerkommunen:

- Skal sikre en bestyrelsessammensætning, der er passende i forhold til selskabets forretning og situation – under hensyntagen til vedtægterne i øvrigt
- Har pligt til at føre et overordnet tilsyn og tage stilling til udviklingen i selskabet
- Har pligt til at reagere, såfremt udviklingen i selskabet tilsiger det, f.eks. hvis der er tegn på, at kommunens midler i selskabet er truet
- Skal tage stilling til den overordnede strategiske ramme for selskabet.

Bestyrelsen:

- Har det overordnede ansvar for beslutninger vedrørende drift og investeringer
- Skal varetage overordnet strategisk ledelse, dvs. bl.a. tage aktiv del i udarbejdelsen af selskabets overordnede strategi og mål samt træffe beslutninger vedrørende sager, der går ud over den daglige drift, herunder påse bogføringen, regnskabsaflæggelsen, risikostyring og interne kontroller
- Har ansvaret for at være sparringspartner for og varetager en kontrolfunktion i forhold til direktionen
- Har pligt til at understøtte kommunens overordnede aktive ejerskabsudøvelse, bl.a. ved at sikre, at ejerkommunen fra selskabet modtager relevant information.

Direktionen:

- Har ansvaret for den daglige drift af selskabet
- Har pligt til at understøtte bestyrelsens overordnede strategiske ledelse ved løbende og på passende niveau at informere om forhold i virksomheden og inddrage bestyrelsen i beslutninger af usædvanlig karakter eller af stor betydning for selskabet.

Af ovenstående følger, at bestyrelsen – uafhængigt af ejeren – skal handle ud fra, hvad der tjener selskabet bedst. Der er dermed forudsat armslængde mellem ejer og selskab.

Etableringen af armslængde mellem forsyningsselskabet og ejerkommunen var netop et af argumenterne bag selskabsgørelsen af vand- og spildevandsselskaberne i 2010. Det er særligt væsentligt, da ejerkommunen ikke blot har en ejerrelation til selskaberne. I en række sammenhænge har ejerkommunen også et tæt operativt samarbejde med selskaberne og definerer desuden, som myndighed, en række rammer for forsyningsselskabets virke. Denne virkelighed stiller store krav til aktørernes håndtering af de forskellige roller.

Kommunens ejerskabsudøvelse bør hvile på følgende overordnede principper²:

¹ Social- og Indenrigsministeriet, 2016, Bedre styringsmuligheder i forsyningssektorerne.

² Inspireret af Statens ejerskabspolitik fra 2015.

-
- **Aktivt ejerskab.** Kommunalbestyrelsen bør udøve aktivt ejerskab. Mens det er forsyningsselskabets ledelse, der har ansvaret for at drive selskabet, skal kommunen, med et aktivt ejerskab, sætte mål for forsyningsselskabets værdiskabelse og tage stilling til den overordnede strategiske ramme.
 - **Åbenhed og gennemsigtighed.** Kommunens varetagelse af et ejerskab hviler på principper om åbenhed og gennemsigtighed.
 - **Troværdighed og legitimitet.** Det er afgørende, at der er troværdighed og legitimitet omkring kommunens håndtering af sin ejerrolle, så alle kan have tillid til, at ejerskabet udøves professionelt og sagligt. Det gælder også for de øvrige roller, som kommunen har i relation til selskabet, hvad enten der er tale om myndighedsopgaver eller køb af serviceydelser.
 - **Respekt for bestyrelsens rolle og kompetence.** Kommunens ejerskab skal udøves med respekt for bestyrelsens kompetence. Kommunen bør varetage sit ejerskab i overensstemmelse med selskabsloven og princippet om armslængde mellem ejer og bestyrelse.

Det er ejerkommunens ansvar at skabe rammerne for udøvelse af et aktivt ejerskab med respekt for bestyrelsens rolle og kompetence. Det kan ske gennem bestyrelsesudpegning, en ejerstrategi og løbende ejerdialoger. Men bestyrelsen bør aktivt overveje, hvordan den bedst understøtter og inspirerer kommunen i dens ejerskabsudøvelse.

BOKS 2.1

Bestyrelsens understøttelse af aktivt ejerskab

☞ Det **anbefales**, at bestyrelsen - hvis kommunen ikke selv har taget initiativ - aktivt foranstalter en dialog med kommunen om formulering eller opdatering af en ejerstrategi. Denne bør indeholde et sæt retningslinjer for kommunikation og samspil mellem ejerkommunen og forsyningsselskabet og tage afsæt i dels ansvarsfordelingen mellem ejer, bestyrelse og daglig ledelse, dels en tydelig adskillelse af kommunens forskellige roller i relation til selskabet.

☞ Det **anbefales**, at ejerstrategien offentliggøres på selskabets hjemmeside.

☞ Det **anbefales**, at bestyrelsen søger afstemt med kommunen, at dialogen med kommunen i ejerskabsanliggende sker med en enhed, der er adskilt fra myndighedsudøvende forvaltningsgrene eller fra forvaltningsgrene, der står i et kunde-/leverandørforhold til forsyningsselskabet.

Kommentar:

Kommunens ejerstrategi bør være et dynamisk dokument, som kommunalbestyrelsen med passende interval evaluerer. Anbefalingen om, at bestyrelsen bør sikre tilstedeværelsen af en ejerstrategi eller tage initiativ til at få udarbejdet eller revideret en ejerstrategi i de tilfælde, hvor en sådan ikke findes eller er ajourført, ændrer ikke på, at en ejerstrategi er kommunens ansvar og primære styringsdokument over for selskabet. Men ofte kan det være bestyrelsen og selskabet, der først oplever behovet for en dialog om ejerstrategien. For uden at kende ejerens eksakte vilje, er det svært at navigere som bestyrelse. Derfor er det vigtigt, at bestyrelsen i det tilfælde aktivt søger at mobilisere ejeren.

De større kommuner har efterhånden organiseret sig med medarbejdere tæt på borgmesteren og kommunaldirektøren, som understøtter kommunens ejerskabsrolle adskilt fra f.eks. myndighedsrollen. I mindre kommuner opleves det derimod ofte svært at holde ejerskabsanliggende adskilt fra den myndigheds- og samarbejdsrolle, der udøves fra en fagforvaltning. Bestyrelsen skal i situationer med manglende adskillelse under alle omstændigheder, via formanden, sikre en god dialog med borgmesteren og eventuelt økonomiudvalget om ejerskabsforhold.

2.2 Ejere og bestyrelsesmedlemmer

Som følge af en vis konsolidering i forsyningssektoren ser vi flere eksempler på kommuner, der går sammen om at drive et forsyningsselskab. Vi ser også et stigende antal forsyningsselskaber, som omfatter flere forsyningsarter, der er organiseret med et antal netselskaber i en koncernlignende konstruktion med et holdingselskab eller fælles serviceselskab. Disse konstruktioner kræver særlig opmærksomhed omkring ligestilling af ejerne samt sikring af et fælles informations- og beslutningsgrundlag i bestyrelserne.

I bestyrelsessammenhænge er alle medlemmer af bestyrelsen deltagere på lige fod uanset størrelsen af ejerandelen. Ejerandelene er således kun relevante i forhold til generalforsamlingen.

BOKS 2.2

Ligestilling af ejere og bestyrelsesmedlemmer

➤ Det **anbefales**, at bestyrelsesformanden ved flere ejere søger kommunernes eventuelle forskellige interesser afstemt og den mellemkommunale dialog adskilt fra bestyrelsesarbejdet.

➤ Det **anbefales**, at der i forbindelse med en koncern-/holdingstruktur overvejes dannet en tilnærmet enhedsbestyrelse, som sikrer alle bestyrelsesmedlemmer lige adgang til informationer.

Kommentar:

Det giver mindre mening at tale om en mellemkommunal dialog adskilt fra bestyrelsesarbejdet i de tilfælde, hvor flere kommuner sammen ejer et forsyningsselskab, og de alle lader sig repræsentere i bestyrelsen på højt politisk lederniveau, f.eks. af borgmesteren. I det tilfælde afstemmes politikken i bestyrelsesrummet. Men når man personmæssigt adskiller ejer- og bestyrelsesrollen, er anbefalingen om den mellemkommunale dialog, adskilt fra bestyrelsesarbejdet, vigtig.

Hensigten med anbefalingen om at overveje en tilnærmet enhedsbestyrelse i koncerner er at sikre åbenhed, transparens og et fælles informationsgrundlag for alle bestyrelsesmedlemmer. "Tilnærmet" refererer til, at nogle deltager som observatører og ikke er fuldgyltige medlemmer. Erfaringer viser, at det giver et bedre flow i bestyrelsesarbejdet og et stærkere sammenhold på tværs af de forskellige positioner i bestyrelsen. Også selvom det medfører flere personer i bestyrelsesrummet. Der påhviler de medlemmer, der formelt kun er valgt til et eller to af de underliggende driftsselskaber, et ansvar for at respektere deres observatørstatus i de øvrige selskaber, så de ikke aktivt søger at påvirke beslutninger, som de ikke skal stå til ansvar for.

3 Åbenhed og gennemsigtighed

Åbenhed og gennemsigtighed omkring selskabernes forhold og udvikling er en forudsætning for, at ejeren kan udøve et aktivt ejerskab og har mulighed for at understøtte og påvirke udviklingen i selskaberne. Derudover er det væsentligt, at offentligheden har adgang til information om selskaberne – dels qua ejerskabets natur, hvor kommunen(erne) varetager ejerskabet på borgernes vegne, dels fordi selskaberne har en væsentlig samfundsmæssig betydning.

Dette afstedkommer både et behov for hensigtsmæssig information til ejeren og offentligheden og for, at selskaberne kan håndtere anmodninger om aktindsigt.

Det selskabsretlige udgangspunkt er klart: Bestyrelsens møder udgør et fortroligt forum. Men det ligger inden for bestyrelsens kompetence at tage stilling til retningslinjer for, hvordan og med hvem, der kan ske en drøftelse af selskabets forhold.

Hensyn til åbenhed og gennemsigtighed bør afvejes i forhold til drøftelserne og fortroligheden i bestyrelsesarbejdet. Endvidere er der et hensyn til bevarelsen af selskabsfølsomme og personfølsomme oplysninger.

Års- og delårsrapporter er en primær kilde til information om et selskabs udvikling og økonomiske stilling for selskabets ejere, kreditorer og andre interessenter. Det påhviler medlemmerne af bestyrelsen og direktionen at sikre, at den finansielle rapportering er forståelig og afbalanceret, og at den giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver, finansielle stilling samt resultat og pengestrømme. Ledelsesberetningen skal indeholde en retvisende redegørelse for de forhold, som beretningen omhandler, herunder værdiskabelse samt risici og udfordringer.

For at ejere og andre relevante interessenter kan vurdere selskabets økonomiske og formålsbestemte situation, er det endvidere vigtigt, at der er åbenhed og gennemsigtighed om selskabets forretningsmæssige risici og risikostyring, herunder at der er systemer til evaluering og kontrol af de risici, der er knyttet til virksomhedens aktiviteter. Dette omfatter både umiddelbart kvantificerbare risici - eksempelvis investeringsrisici – samt mere overordnede risici – eksempelvis valg af strategi, forretningsområde og risikoen for grundlæggende ændringer i virksomhedens rammebetingelser.

Selskabets hjemmeside fungerer som et naturligt udgangspunkt for at dele informationer med offentligheden. På hjemmesiden bør følgende som minimum ligge: Den seneste årsrapport, den seneste (eventuelle) delårsrapport, ejernes ejerstrategi, selskabets vedtægter, den seneste indkaldelse til generalforsamling, det materiale, der er forelagt seneste generalforsamling, samt information om selskabets ledelse (bestyrelse og direktion).

Det er herudover også vigtigt at skabe mulighed for, at ejer, kunder og øvrige interessenter, inklusiv det omkringliggende samfund, kan indgå i en konstruktiv dialog med selskabet, og at der skabes rammer for et godt samspil med et bredere politisk og kundemæssigt bagland, som fremmer forståelsen af selskabets opgaver og strategier.

BOKS 3.1

Åbenhed og gennemsigtighed

➔ Det **anbefales**, at selskabet har en kommunikationsstrategi til at sikre en åben og løbende information til og dialog med selskabets interessenter og offentligheden om væsentlige begivenheder.

☞ Det **anbefales**, at bestyrelsen tager stilling til og, i ledelsesberetningen, redegør for de væsentligste strategiske og forretningsmæssige risici samt for selskabets risikostyring.

☞ Det **anbefales**, at selskabets hjemmeside som minimum sikrer adgang til den seneste årsrapport, den seneste (eventuelle) delårsrapport, ejernes ejerstrategi, redegørelse for selskabets ledelse, selskabets vedtægter, den seneste indkaldelse til generalforsamling, det materiale, der er forelagt seneste generalforsamling, samt information om selskabets ledelse (bestyrelse og direktion).

☞ Det **anbefales**, at bestyrelsen én gang årligt tilrettelægger et informations- eller dialogmøde målrettet hele kommunalbestyrelsen og/eller interesserede kunder, eventuelt i forlængelse af generalforsamlingen eller i et særskilt ejer- eller kundeforum.

☞ Det **anbefales**, at bestyrelsen, inden for aktieselskabslovens krav om tavshedspligt, fastlægger retningslinjer for, hvordan, samt af hvem og med hvem, der kan ske en drøftelse af selskabets forhold.

Kommentar:

Med hensyn til anbefalingen om et årligt informations- eller dialogmøde med eksterne interessenter har enkelte forsyningsselskaber de senere år arbejdet med at udvikle generalforsamlingsformatet for at skabe et bredere ejerskab til selskabet. Nogle har bl.a. suppleret de formelle generalforsamlingshandlinger med faglige oplæg, der appellerer til en bredere kreds i kommunalbestyrelsen og/eller hos kunderne, f.eks. om selskabets bidrag til den grønne omstilling, byudvikling, de fremtidige udfordringer og teknologiske muligheder mv. Andre selskaber deltager med passende intervaller i temamøder med kommunalbestyrelsen, mens andre arrangerer ejerdage, kundefora o.l.

Aktieselskabslovens krav om tavshedspligt kan nogle gange forekomme ulogisk for politikere og forbrugervalgte i bestyrelsen. Men loven er klar: Bestyrelsesmedlemmer må ikke, uberettiget, videregive oplysninger, de har fået kendskab til som led i varetagelse af deres hverv i selskabet. Bestyrelsen har dog ret til at fastlægge retningslinjer for håndtering af tavshedspligten, f.eks. ved, efter hvert møde, eksplicit at aftale, hvad der kan kommunikeres fra det pågældende møde og af hvem. Uanset indholdet af sådanne retningslinjer har det enkelte medlem altid et personligt ansvar for, at videregivelse af oplysninger ikke skader selskabet.

4 Bestyrelsens opgaver og ansvar

Bestyrelsen skal sikre værdiskabelsen i selskabet både på kort og langt sigt, herunder sikre, at selskabet leverer i forhold til ejernes og øvrige interessenters krav og forventninger.

Bestyrelsen er ansvarlig for selskabets strategi og for at følge op på gennemførelse af strategien. Det er vigtigt, at bestyrelsen løfter sit strategiske ansvar i tæt samspil med direktionen. Det indebærer bl.a. gennemførelse af årlige strategimøder/-seminarer og forløb om udvikling af de flerårige selskabsstrategier, hvor bestyrelsen – for at kunne påvirke og tage ejerskab – konsulteres flere gange i strategiprocessen, inden den sanktionerer den endelige strategi.

Forsyningsselskaber er, som kritisk infrastruktur, født med et samfundsmæssigt formål om effektiv forsyningssikkerhed af god kvalitet til rimelige takster. Det fratager ikke bestyrelsen ansvaret for at forholde sig til selskabets samfundsmæssige ansvar ud over det lovgivningsmæssige. Det går også under begrebet *purpose*³ eller formålsdrevet ledelse og handler om selskabets overordnede sigte for langsigtet værdiskabelse for selskabets ejere, øvrige interessenter og samfundet. For at understøtte selskabets vedtægtsmæssige formål, bør bestyrelsen forholde sig til selskabets overordnede formål og samfundsansvar.

Forsyningssektoren har en helt central rolle i forhold til bæredygtighed, herunder den grønne omstilling i samfundet. Mange forsyningsselskaber arbejder allerede med bæredygtighedsstrategier eller har FN's verdensmål som ramme for deres selskabsstrategi. Et selskabs bæredygtighed omfatter eksempelvis selskabets økonomiske, finansielle, miljømæssige og innovationsmæssige bæredygtighed samt bæredygtighed i relation til Corporate Social Responsibility (CSR), Environment, Social and Governance impact (ESG) og selskabets rolle som positiv bidragsyder til (lokal)samfundet som helhed. Bestyrelsen bør sikre, at den har et balanceret fokus på alle de forhold, der indgår i en samlet bæredygtighedsbetragtning. Omgivelsernes forventninger til bæredygtighed i bred forstand bliver mere og mere udtalte, så bæredygtighedsdagsordenen handler også om risikostyring.

En anden central udfordring i forsyningssektoren i disse år er truslen fra IT- og cyberkriminalitet. Selskaberne står over for store investeringer i sikkerhedsløsninger bl.a. på grund af kommende EU-baserede krav. Geopolitiske usikkerheder har desuden givet forsyningssikkerhed en anden betydning og relevans – ikke blot i forhold til sikkerhedsproblematikken men også på grund af pris- og leveranceudfordringer for energi- og forsyningssektoren. Bestyrelsen har et ansvar for, at selskabet har forholdt sig til beredskabsrelevante emner for dermed at sikre effektiv forsyning under skiftende vilkår.

Disse aktuelle udfordringer skal håndteres sammen med løbende fokus på den langsigtede udvikling af selskabet. Vi har i selskaberne at gøre med investeringer, der afskrives over mange årtier. Det fordrer bestyrelsens fokus på sikring af kapitalberedskabet gennem langsigtede finansieringsstrategier. Og det fordrer, at selskaberne hele tiden kan håndtere aktuelle udfordringer og problemstillinger i skæret af det lange lys på sikring af infrastrukturen. I den forbindelse er det også en vigtig bestyrelsesopgave at forholde sig til strukturudviklingen i forsyningssektoren, og hvad det betyder for selskabets strategiske positionering.

MeToo-bevægelsen og sagerne om sexisme og krænkelse har gjort det klart, at bestyrelserne også har et ansvar for den adfærd, der præger dagligdagen, og for hvordan ledere

³ Komitéen for god Selskabsledelse har i deres seneste opdaterede version fra 2020 introduceret "purpose" som nyt begreb i deres anbefalinger. De enkelte selskaber skal selvfølgelig fortsat bruge de begreber, der giver mening for dem.

og medarbejdere opfører sig overfor hinanden. Etablering af den nu lovpligtige whistleblower-ordning, der er gældende for større selskaber, er blot ét instrument i den sammenhæng, som også adresserer antikorruption og økonomisk, etisk adfærd. Bestyrelsen bør herudover løbende sætte fokus på ordentlig adfærd og lægge et etisk perspektiv på den gode forvaltning af magt og ansvar.

Opnåelse af selskabets strategiske mål forudsætter, at bestyrelsen ansætter en kompetent direktion til at varetage den daglige ledelse og herunder sikrer, at den daglige ledelse løbende udvikles. Det er bestyrelsens opgave, eventuelt gennem en direktørinstruks, at fastlægge arbejdsdelingen mellem bestyrelsen og direktionen og sikre klare retningslinjer for ansvarlighed, planlægning, opfølgning og risikostyring.

BOKS 4.1

Bestyrelsens opgaver og ansvar

- Det **anbefales**, at bestyrelsen forholder sig til selskabets overordnede formål og samfundsansvar som led i at understøtte selskabets vedtægtsmæssige formål og langsigtede værdiskabelse. Selskabet bør forklare herom i ledelsesberetningen og/eller på selskabets hjemmeside.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen løbende drøfter de væsentligste risici og udviklingen inden for de væsentlige risikoområder, herunder finansieringsrisici, cyberrisici og beredskab generelt, samt sikrer strategi og handlingsplaner for håndtering af disse.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen, med passende intervaller, sætter etik på dagsordenen og beder ledelsen redegøre for, hvordan den sikrer en kultur og værdier i selskabet, der lever op til samfundets etiske normer.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen, i forbindelse med strategiarbejdet, både rammesætter processen for strategiudviklingsarbejdet og den overordnede strategiske retning for selskabet.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen, mindst én gang årligt, drøfter, og løbende følger op på, selskabets overordnede strategiske mål.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen påser, at selskabet betragter bæredygtighedsmål som en integreret del af selskabsstrategien, f.eks. med reference til FN's verdensmål.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen udarbejder retningslinjer for direktionen, herunder krav til rapporteringen til bestyrelsen.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen, i alle selskaber, også i de mindre selskaber med under 50 ansatte, etablerer en whistleblower-ordning.

Kommentar:

Bestyrelsens involvering i strategiarbejdet bør ske på to niveauer. Dels ved aktiv deltagelse i udvikling af de flerårige strategiplaner, dels gennem et årligt strategimøde eller -seminar, hvor man gør status på strategieksekveringen og eventuelt justerer kursen eller identificerer nye indsatsområder. Den flerårige strategi kan ikke fastlægges på et enkelt strategimøde, og det vil normalt kræve en veltilrettelagt proces, hvor bestyrelsen, hen over et forløb, konsulteres ad flere omgange for at sikre ejerskab til strategien i både bestyrelsen, le-

delsen og organisationen. Vi anbefaler, at arbejdet med en ny strategi starter med, at bestyrelsen udsteder nogle overordnede rammer for både processen og de strategiske ambitioner og dermed giver ledelsen mandat til at drive strategiarbejdet.

Anbefalingen om, at bestyrelsen én gang årligt forholder sig til selskabets overordnede strategiske mål skal opfattes som et minimum. Den skal naturligvis til enhver tid tage de strategiske emner op, når der opstår et behov. Men det vurderes som formålstjenligt i årshjulet at forpligtige sig på én gang årligt at evaluere strategien, status på implementeringen og eventuelle behov for justering af mål og/eller indsatser.

Drøftelse af kultur og værdier i forsyningens regi kan gøres med passende intervaller for bl.a. på denne måde at sikre, at det diskuteres, om der er behov for en (opdateret) Metoo-politik eller CSR-politik for, at forsyningen er på omgangshøjde med samfundets etiske normer. Omfanget af drøftelserne vil ganske naturligt være forskellige og tilpasset forsyningens kontekst, og anbefalingen skal ikke forstås således, at standarden skal være OECDs retningslinier for ansvarlig virksomhedsadfærd.

Hensynet til bæredygtighed bør være integreret i forsyningsselskabernes strategier. Vi henviser specifikt i den sammenhæng til at tage afsæt i FN's verdensmål, idet der kan argumenteres for, at forsyningsselskaber, som offentlige selskaber, har en særlig forpligtelse til at følge anbefalinger, som er initieret af verdenssamfundet. Men der findes naturligvis andre tilgange til arbejdet med bæredygtighed, herunder, ikke mindst, i relation til den grønne omstilling.

Selskaber med mere end 49 ansatte er omfattet af lovgivningskrav om whistleblower-ordning.

5 Bestyrelsens sammensætning og organisering

5.1 Bestyrelsens kompetencer og sammensætning

Bestyrelsen skal grundlæggende besidde de nødvendige kompetencer til at kunne udfylde den kontrol- og ledelsesmæssige rolle, der følger af ansvaret. Kompetencebehovet bør kunne udledes af ejerstrategien og selskabsstrategien, og bestyrelsen bør følgelig sammensættes, så den har kompetencerne til at sikre udvikling og eksekvering af de målsætninger, der følger af ejerstrategien.

Bestyrelsesformanden bør tage initiativ til udarbejdelse af et overblik over, hvilke kompetencer bestyrelsen samlet set bør råde over. En sådan kompetenceprofil bør i det konkrete tilfælde forholde sig til bestyrelsens kompetencemæssige behov i relation til bl.a.:

- Sektorkendskab
- Viden om/erfaring med strategiarbejde og kendskab til forretningsmodeller
- Viden om/erfaring med ledelses- og organisationsevaluering
- Politisk tæft og forståelse for fællesskabets interesser
- Viden om/erfaring med økonomi og risikostyring
- Viden om/erfaring med bæredygtighed
- Viden om/erfaring med digitalisering samt IT- og cybersikkerhed
- Juridisk indsigt, herunder selskabsret
- Viden om/erfaring med kommunikation og netværkspleje.

Afhængig af målsætningerne i ejerstrategien og selskabets udfordringer vil der være forskellige kompetencebehov, ligesom der, over tid, vil ske en udvikling, der eventuelt kalder på en justering af det samlede kompetencebehov i bestyrelsen. Ejerkommunen og bestyrelsesformanden bør derfor med passende intervaller tage bestyrelsens kompetencebehov op til drøftelse.

Kompetencer er ikke en statisk størrelse, og kompetencer kan også tilegnes efter indtrædelse i bestyrelsen, herunder gennem deltagelse i uddannelsesprogrammer. Det kan eksempelvis være gennem åbne kursusudbud og gennem særligt tilrettelagte forløb for den enkelte bestyrelse eller for det enkelte bestyrelsesmedlem. I den forbindelse skal de forbrugervalgte og de medarbejdervalgte medlemmer ikke overses, da tilstedeværelsen af en fælles bestyrelsesfaglig referenceramme er vigtig for samarbejdet i bestyrelsen.

Valget af medlemmer til bestyrelsen finder formelt sted gennem stemmeafgivning på generalforsamlingen. Praksis for bestyrelsessammensætningen i mange forsyningsselskaber er, at store dele af bestyrelserne udpeges som del af konstitueringsaftalen, der følger resultatet af kommunalvalget. Hovedparten af de udpegede bestyrelsesmedlemmer er derfor medlem af kommunalbestyrelsen eller politisk udpegede. Dertil sidder der typisk lovpligtige medarbejdervalgte og lovpligtige forbrugervalgte medlemmer i bestyrelserne.

I tillæg til ejerens direkte udpegning bør det overvejes, at ejeren giver bestyrelsen mulighed for at tage bestik af sin kompetencesammensætning og vurdere behov for eventuelle supplerende kompetencer for på den baggrund at supplere sig med yderligere medlemmer

med særlige kompetencer. Disse medlemmer skal så efterfølgende godkendes af generalforsamlingen. Det er centralt, at bestyrelsen indstiller medlemmerne, således at medlemmer med særlige kompetencer ikke bliver en del af konstitueringsaftalen.

BOKS 5.1

Bestyrelsens kompetencer og sammensætning

- Det **anbefales**, at bestyrelsesformanden tager initiativ til at få udarbejdet et samlet overblik over kompetencebehovet i bestyrelsen. Kompetencebehovet bør bl.a. afspejle målsætningerne i ejerstrategien og selskabsstrategien.
- Det **anbefales**, at bestyrelsesformanden tager initiativ til en dialog med ejerkommunen om kompetencebehovet og, sammen med denne, lægger en strategi for, hvordan de nødvendige og komplementære kompetencer kan sikres gennem udpegning, rekruttering og uddannelse.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen midt i kommunalbestyrelsens valgperiode tager initiativ til en evaluering med repræsentanter for ejerkommunen om rammerne for bestyrelsessammensætningen, herunder om der vedtægtsmæssigt skal gives plads til at kunne rekruttere eksterne medlemmer til bestyrelsen.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen tager bestik af sin samlede kompetencesammensætning efter ejerens, kundernes og medarbejdernes valg af bestyrelsesmedlemmer, sammenholdt med kompetencebehovet, og på den baggrund vurderer, om der er behov for at supplere med eksterne medlemmer. I givet fald skal disse yderligere medlemmer efterfølgende godkendes af generalforsamlingen.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen aktivt påvirker de udpegende myndigheder til at understøtte en passende diversitet i bestyrelsen (kønsmæssigt, aldersmæssigt mv.).
- Det **anbefales**, at bestyrelsesmedlemmerne gennemfører en bestyrelsesuddannelse med vægt på både de særlige styringsmæssige og regulatoriske forhold i sektoren samt bestyrelsens rolle og samarbejde.

Kommentar:

Det er formålstjenligt fra tid til anden at vurdere, om de governancemæssige rammer om selskaberne er optimale. Eventuelle ændringer i vedtægterne, herunder f.eks. i principperne for bestyrelsessammensætningen, skal imidlertid forberedes grundigt. Det er baggrunden for, at det anbefales, at man, midt i kommunalbestyrelsens valgperiode, gennemfører en evaluering af de governancemæssige rammer, så eventuelle ændringer kan forberedes i god tid inden et kommende kommunalvalg.

Erfaringer tilsiger, at hvis man ønsker at supplere bestyrelsen med eksterne generalforsamlingsvalgte medlemmer, uden for kommunalbestyrelsens midte, får man den største effekt, hvis man tager minimum to eksterne medlemmer ind i bestyrelsen, som rekrutteres gennem en grundig proces. Det bør i den sammenhæng overvejes at rekruttere bestyrelsesmedlemmer uden for det geografiske "forsyningsområde" for at sikre en højere grad af uafhængighed, jfr. også afsnit 5.2.

Trenden med, i stigende grad, at overveje medlemmer uafhængig af kommunalbestyrelsen i forsyningsbestyrelser underbygges af det politiske forlig af 25. juni 2022 vedrørende klimaaftale om grøn strøm og varme. Denne indeholder, at der i de kommunale fjernvarmeselskaber skal være en klar adskillelse af myndighed og drift, og at bestyrelsen skal bestå af mindst to uafhængige medlemmer.

For at fremme diversitet i bestyrelsen bør der opstilles måltal for repræsentation, og i forlængelse heraf bør der iværksættes initiativer med henblik på at fremme interessen for forsyningsområdet hos en bredere kreds. Forsyningsområdet kan tales ind i mange højaktuelle dagsordener omkring klima, miljø, bosætning mv., som appellerer til alle køn og f.eks. en mere differentieret aldersgruppe.

Med hensyn til bestyrelsesuddannelse er det den generelle erfaring, at det er nyttigt, at den samlede bestyrelse deltager i et fælles uddannelsesforløb, f.eks. brancheforeningernes kurser. Samlet deltagelse giver mulighed for at tilegne sig en fælles forståelse og begrebsdannelse om bestyrelsesarbejdet, og om hvordan centrale dilemmaer i arbejdet håndteres professionelt.

5.2 Bestyrelsens uafhængighed

Udpegningen af kommunalbestyrelsesmedlemmer til ejerkommunens eget selskab kan medføre en risiko for uklarhed i den overordnede ansvarsfordeling mellem ejeren og bestyrelsen. Det er således centralt, at de udpegede kommunalbestyrelsesmedlemmer fra ejerkommunen er meget bevidste om deres rolle som bestyrelsesmedlemmer, jf. selskabslovens krav om at træffe beslutninger udelukkende på selskabets præmisser.

Komitéen for god selskabsledelse anbefaler, at mindst halvdelen af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer skal kunne anses som uafhængige. En rettesnor for vurderingen af uafhængighed er indsat i boksen nedenfor.

Uafhængighed, jf. Komitéen for god Selskabsledelse 2020

For at være uafhængig må den pågældende ikke:

- være eller inden for de seneste 5 år have været medlem af direktionen eller ledende medarbejder i selskabet, et datterselskab eller et associeret selskab,
- inden for de seneste 5 år have modtaget større vederlag fra selskabet/koncernen, et datterselskab eller et associeret selskab i anden egenskab end som medlem af bestyrelsen,
- repræsentere eller have tilknytning til en kontrollerende aktionærs interesser,
- inden for det seneste år have haft en væsentlig forretningsrelation (f.eks. personlig eller indirekte som partner eller ansat, aktionær, kunde, leverandør eller ledelsesmedlem i selskaber med tilsvarende forbindelse) med selskabet, et datterselskab eller et associeret selskab,
- være eller inden for de seneste 3 år have været ansat eller partner hos ekstern revisor,
- være direktør i et selskab, hvor der er krydsende ledelsesrepræsentation med selskabet,
- have været medlem af bestyrelsen i mere end 12 år, eller
- være i nær familie med personer, som ikke betragtes som uafhængige.

Efter komitéens opfattelse er medarbejderrepræsentanter ikke uafhængige.

Et kommunalbestyrelsesmedlem fra ejerkommunen, som har sæde i bestyrelsen i ejerkommunens enejede forsyningsselskab, må – jf. definitionen – betragtes som repræsentant for en kontrollerende aktionærs interesser og dermed som afhængig.

Den nuværende praksis med udpegning af kommunalpolitikere efter konstitueringsaftalen medfører, at det i realiteten er meget svært at opnå uafhængighed for halvdelen af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer i den forstand, der opereres med i 'Anbefalinger for god selskabsledelse' og i Statens ejerskabspolitik. Da medarbejderrepræsentanter heller ikke er at betragte som uafhængige medlemmer, vanskeliggøres målet om et flertal af uafhængige medlemmer yderligere.

Kommunalpolitikernes rolle med at sikre fællesskabets interesse på tværs af institutionelle grænser vurderes samtidig at have en selvstændig værdi i bestyrelserne for forsyningsselskaberne.

Det afgørende er derfor, at der gøres tydeligt rede for de eventuelle "afhængigheder", som det enkelte bestyrelsesmedlem har. Uafhængighed defineres af bestyrelsen, og der bør ved vurderingen tages udgangspunkt i de reelle forhold snarere end de formelle forhold. Det handler om at skabe transparens.

BOKS 5.2

Bestyrelsens uafhængighed

➤ Det **anbefales**, at bestyrelsesmedlemmerne informeres om, at de ved deres indtrædelse i bestyrelsen har anerkendt selskabslovens krav om at træffe beslutninger på selskabets præmisser og uafhængigt af ejerne og andre særinteresser.

➤ Det **anbefales**, at der årligt gøres tydeligt rede for de eventuelle "afhængigheder", som det enkelte bestyrelsesmedlem har, og at oplysningerne gøres offentligt tilgængelige, som en del af redegørelsen for god selskabsledelse, f.eks. på selskabets hjemmeside.

Kommentar:

Et kommunalbestyrelsesmedlem er ikke at opfatte som et afhængigt medlem i det tilfælde, hvor flere kommuner er sammen om at drive et selskab, og hvor det pågældende medlem ikke er udpeget af en kommune med majoritets ejerskab.

5.3 Bestyrelsens organisering

Formanden for bestyrelsen er bindeled mellem kommunen som ejer og selskabets ledelse. Dette indebærer, at kommunikationen mellem kommunen og selskabet i ejerskabsansliggende som udgangspunkt går via formanden. Kommunikation via andre kanaler bør følges op ved orientering af formanden.

Formanden vælges som hovedregel direkte af generalforsamlingen, hvilket medvirker til at give vedkommende den nødvendige legitimitet i forhold til at udfylde rollen som forbindelsesled mellem ejer og selskab.

Anvendelse af bestyrelsesudvalg kan for nogle selskaber være en fordel, idet nogle opgaver hensigtsmæssigt og effektivt kan varetages af et udvalg. For større selskaber er det eksempelvis med varetagelse af risikostyringen i et revisionsudvalg. Det centrale er, at bestyrelsen organiserer sig på en sådan måde, at den mest hensigtsmæssigt kan varetage sine opgaver.

BOKS 5.3

Bestyrelsens organisering

➤ Det **anbefales**, at bestyrelsen henstiller til ejeren, at bestyrelsesformanden vælges direkte på generalforsamlingen, og at bestyrelsen konstituerer sig med næstformand og eventuelle øvrige poster.

➤ Det **anbefales**, at bestyrelsen drøfter, om bestyrelsens arbejde har et sådant omfang, og/eller om selskabets forhold er af så kompleks karakter, at der med fordel kan nedsættes bestyrelsesudvalg.

Kommentar:

Om formanden vælges på generalforsamlingen eller af bestyrelsen, som en del af dennes konstituering, er et spørgsmål om, hvor personen henter sin primære ledelsesmæssige legitimitet – hos ejeren eller blandt kollegaerne i bestyrelsen. Da det er normalt, og hensigtsmæssigt, at formanden vælges af generalforsamlingen, kan det at lade næstformanden være en del af konstitueringen i bestyrelsen give den samlede bestyrelsesledelse en bred legitimitet.

Nedsættes der et udvalg, er det vigtigt med et klart kommissorium for udvalget, hvoraf det fremgår, at udvalget alene har en forberedende funktion forud for behandlingen i bestyrelsen. Bestyrelsen skal bevare det fulde ansvar for beslutningerne.

Bestyrelsesudvalg kan være faste eller midlertidige. Der er stor tradition for at etablere ad hoc-udvalg, hvor der er særligt krævende opgaver, eller hvor det er uhensigtsmæssigt, at hele bestyrelsen deltager, f.eks. i forbindelse med toplederrekruttering.

5.4 Bestyrelsens størrelse, valgperiode, evaluering og vederlag

Forsyningsselskaber skal i henhold til selskabsloven have et flertal af generalforsamlingsvalgte medlemmer. Dertil kan medarbejderne have ret til at være repræsenteret i selskabets bestyrelse alt efter selskabets størrelse. Endelig kan der være lovbaserede bestemmelser for specifikke forsyningsarter. Vandselskaberne skal således gennemføre valg af, som udgangspunkt, to forbrugerrepræsentanter til bestyrelsen.

I praksis er størrelsen af bestyrelsen en afvejning mellem at sikre en tilstrækkelig bred kompetencesammensætning til at efterleve målsætningerne i ejerstrategien og samtidig sikre en bestyrelsesstørrelse, der kan agere effektivt og beslutningsdygtigt.

Erfaringer tilsiger, at en bestyrelse på mellem seks og ni medlemmer er en effektiv størrelse. Da der skal være et flertal af generalforsamlingsvalgte medlemmer, giver det, sammen med de to forbrugervalgte og to medarbejdervalgte, mindst ni medlemmer i vandselskaberne. I de øvrige forsyningsselskaber vil bestyrelserne sandsynligvis kunne være mindre.

For at sikre balancen mellem fornyelse og kontinuitet i bestyrelsesarbejdet bør der defineres en øvre grænse for, hvor mange gange et medlem kan genvælges og/eller antallet af år et medlem kan have en bestyrelsespost i forsyningen.

Der findes en række værktøjer, som med fordel kan bringes i anvendelse til evaluering af bestyrelsens præstationer og kompetencer. Det er god kutyme, at en bestyrelse med passende intervaller evaluerer sit arbejde og bidrag til værdiskabelse. Herunder med et passende interval i form af en ekstern evaluering. Med ekstern menes en evaluering, der indtager assistance fra personer, der ikke er tilknyttet selskabet, med henblik på at sikre en åben dialog. Resultatet bør afrapporteres til ejer men ikke nødvendigvis offentliggøres. Bestyrelsens eksterne evaluering bør koordineres med ejerkommunens og bestyrelsesformandens overordnede evaluering af bestyrelsens samlede kompetencebehov.

En væsentlig forudsætning for at tiltrække de nødvendige kompetencer til bestyrelsen er at tilbyde et konkurrencedygtigt vederlag. Fastsættelse af bestyrelsesvederlaget skal bl.a. tage hensyn til selskabets størrelse og kompleksitet samt størrelsen af arbejdsbyrden og vederlaget i sammenlignelige selskaber. Der bør være klarhed over honoreringen til bestyrelsen.

BOKS 5.4

Bestyrelsens størrelse, valgperiode, evaluering og vederlag

- Det **anbefales**, at bestyrelsen i forsyningsselskaberne består af en operativ størrelse, ofte med 6-11 medlemmer.
- Det **anbefales**, at bestyrelsen, mindst hvert tredje år, gennemfører en ekstern evaluering.
- Det **anbefales** at skabe klarhed over honoreringen af bestyrelsen, eksempelvis via en vederlagspolitik.

Kommentar:

Med hensyn til valgperioden er de generalforsamlingsvalgte medlemmer principielt på valg hvert år. I konstitueringsaftalen ligger der dog implicit en forventning om, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne vælges til selskabsbestyrelsen for en fireårig periode. For at skabe anledning til løbende refleksion om kompetencerne og de enkelte medlemmers bidrag i bestyrelserne kan det dog overvejes, om det vil være hensigtsmæssigt med en norm for at operere med en bestyrelsesperiode, som er længere end ét år men kortere end fire år. F.eks. at de generalforsamlingsvalgte medlemmers fortsatte deltagelse vurderes hvert andet år. De kan til enhver tid genvælges, og generalforsamlingen kan til enhver tid udskifte medlemmer.

Den eksterne bestyrelsesevaluering kan med fordel suppleres med årlige interne evalueringer, enten som et punkt på et bestyrelsesmøde eller som 1:1 samtaler mellem bestyrelsesformanden og de enkelte medlemmer.

Det er i praksis udbredt, at der sikres gennemsigtighed i honoreringen til bestyrelsen, og dette kan gøres på forskellig vis, for eksempel via noter i årsrapporter og vederlagspolitik.

6 Bestyrelsens samarbejde med den daglige ledelse

Bestyrelsen skal varetage den overordnede og strategiske ledelse af selskabet, inden for rammerne, udstukket af lovgivningen og ejerkommunen, og sikre rammerne for den daglige ledelse af selskabet. Direktionen skal varetage den daglige ledelse af selskabet.

Udvælgelse og ansættelse af direktionen må karakteriseres som bestyrelsens vigtigste enkeltopgave. Det er entydigt bestyrelsens ansvar at sikre en god ledelse af selskabet gennem ansættelse af en kvalificeret leder – herunder at sikre, at lederen, gennem sin aflønning og ansættelseskontrakt, er styret af hensigtsmæssige incitamenter set i forhold til virksomhedens formål og strategier. Honorering af direktionen bør, under hensyntagen til at fastholde legitimiteten over for ejeren, fastsættes således, at den kan siges at være markedskonform, når man skeler til andre selskaber af lignende størrelse, forsyningsarter, anlægsbudgetter mv.

Det er vigtigt, at direktionen kender bestyrelsens forventninger, og at bestyrelsen og direktionen evaluerer på samarbejdet. En vurdering af lederen vil typisk ske inden for følgende tre områder:

- En vurdering af de opnåede resultater i forhold til de mål, der er sat for selskabet.
- En vurdering af samarbejdet med bestyrelsen – herunder kemi, hvordan bestyrelsen føler sig informeret, og hvordan man erfarer, at lederen eksekverer på de beslutninger, der træffes i bestyrelsen.
- En vurdering af lederens profil over for medarbejdere og virksomhedens eksterne interessenter.

Udfordringen kan være at finde en passende balance mellem at arbejde for et godt og tillidsfuldt samarbejde med den daglige leder samtidig med, at man sikrer en passende distance mellem bestyrelse og direktion. Det er vigtigt, at man er i stand til at praktisere et tillidsfuldt samarbejde og samtidig skabe en kultur for at kunne forholde sig professionelt og kritisk til lederens arbejde. Ansvar for den daglige drift, personale mv. ligger entydigt hos lederen, og bestyrelsen skal være opmærksom på ikke at træde ind over lederens ansvarsområder. Bestyrelsen skal udelukkende interessere sig for det, som lederen skal stå til ansvar for over for bestyrelsen, herunder om der forefindes de nødvendige politikker for, hvordan man driver selskabet i dagligdagen – eksempelvis HR-politikker, IT-politikker, kommunikationspolitikker, finansieringspolitikker, etc.

BOKS 6.1

Bestyrelsens samarbejde med den daglige ledelse

➤ Det **anbefales**, at bestyrelsen mindst én gang årligt evaluerer direktionens arbejde og resultater.

➤ Det **anbefales**, at bestyrelsen fastsætter en honorering af direktionen, der er konkurrencedygtig uden at være lønførende.

Kommentar:

Honorering af direktionen er et bestyrelsesanliggende. Som en del af en sektor med offentlig bevågenhed påhviler der imidlertid den enkelte bestyrelse et ansvar for at finde et aflønningsniveau, der kan forsvares på tværs af selskaber. Hvis et selskab praktiserer en aflønning, som er uden for normen, risikerer det at gå ud over hele sektorens renommé. Ved fastlæggelsen af lønpakker bør bestyrelsen, via benchmark, forsøge at tage hensyn til sammenlignelige selskabers aflønning og samtidig have for øje at kunne tiltrække de rette kompetencer. Fastlæggelsen af lønnen bør begrundes i vederlagsrapporten.

Det følger af årsregnskabslovens bestemmelser, at selskabet skal være transparent om direktionens aflønning.

Bilag 1: Skema til redegørelse vedrørende Anbefalingerne for god Selskabsledelse

Det følgende skema er en skabelon, som forsyningerne bør anvende, når der årligt afrapporteres om den enkelte forsynings arbejde med god ledelse. I denne redegørelse forholder forsyningen sig til anbefalingerne i kodekset og angiver, hvorvidt man følger en anbefaling eller forklarer, hvorfor man ikke gør, og hvordan man i stedet har valgt at indrette sig.

Mange forsyninger, der offentliggør dokumenter på deres hjemmeside, har erfaringer med maskinoplæsning af disse, og de viser, at der desværre kan være u hensigtsmæssigheder tilknyttet oplæsning af skemaer. Af hensyn til kravene om webtilgængelighed er skabelonen optimeret, og derudover anbefales det, at der et passende sted angives, at hvis den interesserede oplever, at indholdet ikke er tilgængeligt, kan forsyningens administration kontaktes.

1. Redegørelse for god selskabsledelse i selskab [navn] [dd-mm]-20[xx] periode)

1.1 Redegørelse for god selskabsledelse

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
1.1.1 Det anbefales , at alle forsyningsselskaber hvert år redegør for god selskabsledelse og offentliggør redegørelsen, eksempelvis i forbindelse med årsrapporten eller på deres hjemmeside.				

2. Samspil med ejer(e) og øvrige interessenter

2.1 Bestyrelsens understøttelse af aktivt ejerskab

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
2.1.1 Det anbefales , at bestyrelsen - hvis kommunen ikke selv har taget initiativ - aktivt foranstalter en dialog med kommunen om formulering eller opdatering af en ejerstrategi. Denne bør indeholde et sæt retningslinjer for kommunikation og samspil mellem ejerkommunen og forsyningsselskabet og tage afsæt i dels ansvarsfordelingen mellem ejer, bestyrelse og daglig ledelse, dels en tydelig adskillelse af kommunens forskellige roller i relation til selskabet.				
2.1.2 Det anbefales , at ejerstrategien offentliggøres på selskabets hjemmeside.				
2.1.3 Det anbefales , at bestyrelsen søger afstemt med kommunen, at dialogen med kommunen i ejerskabsanliggende sker med en enhed, der er adskilt fra myndighedsudøvende forvaltningsgrene eller fra forvaltningsgrene, der står i et kunde-/leverandørforhold til forsyningsselskabet.				

2.2 Ejere og bestyrelsesmedlemmer

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
2.2.1 Det anbefales , at bestyrelsesformanden ved flere ejere søger kommunernes eventuelle forskellige interesser afstemt og den mellemkommunale dialog adskilt fra bestyrelsesarbejdet.				
2.2.2 Det anbefales , at der i forbindelse med en koncern-/holdingstruktur overvejes dannet en tilnærmet enhedsbestyrelse, som sikrer alle bestyrelsesmedlemmer lige adgang til informationer.				

3. Åbenhed og gennemsigtighed

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
3.1 Det anbefales , at selskabet har en kommunikationsstrategi til at sikre en åben og løbende information til og dialog med selskabets interessenter og offentligheden om væsentlige begivenheder.				
3.2 Det anbefales , at bestyrelsen tager stilling til og i ledelsesberetningen redegør for de væsentligste strategiske og forretningsmæssige risici samt for selskabets risikostyring.				
3.3 Det anbefales , at selskabets hjemmeside som minimum sikrer adgang til den seneste årsrapport, den seneste (eventuelle) delårsrapport, ejernes ejerstrategi, redegørelse for selskabets ledelse, selskabets vedtægter, den seneste indkaldelse til generalforsamling, det materiale, der er forelagt seneste generalforsamling, samt information om selskabets ledelse (bestyrelse og direktion).				
3.4 Det anbefales , at bestyrelsen én gang årligt tilrettelægger et informations- eller dialogmøde målrettet hele kommunalbestyrelsen og/eller interesse-rede kunder, eventuelt i forlængelse af generalforsamlingen eller i et særskilt ejer- eller kunde-forum.				

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
3.5 Det anbefales , at bestyrelsen inden for aktieselskabslovens krav om tavshedspligt fastlægger retningslinjer for, hvordan, samt af hvem og med hvem, der kan ske en drøftelse af selskabets forhold.				

4. Bestyrelsens opgaver og ansvar

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
4.1 Det anbefales , at bestyrelsen forholder sig til selskabets overordnede formål og samfundsansvar som led i at understøtte selskabets vedtægtsmæssige formål og langsigtede værdiskabelse. Selskabet bør forklare herom i ledelsesberetningen og/eller på selskabets hjemmeside.				
4.2 Det anbefales , at bestyrelsen løbende drøfter de væsentligste risici og udviklingen inden for de væsentlige risikoområder, herunder finansieringsrisici, cyberrisici og beredskab generelt, samt sikrer strategi og handlingsplaner for håndtering af disse.				
4.3 Det anbefales , at bestyrelsen med passende intervaller sætter etik på dagsordenen og beder ledelsen redegøre for, hvordan den sikrer en kultur og værdier i selskabet, der lever op til samfundets etiske normer.				
4.4 Det anbefales , at bestyrelsen i forbindelse med strategiarbejdet både rammesætter processen for strategiudviklingsarbejdet og den overordnede strategiske retning for selskabet.				
4.5 Det anbefales , at bestyrelsen mindst en gang årligt drøfter og løbende følger op på selskabets overordnede strategiske mål.				
4.6 Det anbefales , at bestyrelsen påser, at selskabet iagttager bæredygtigheds mål som en integreret del af selskabsstrategien,				

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
f.eks. med reference til FN's verdensmål.				
4.7 Det anbefales , at bestyrelsen udarbejder retningslinjer for direktionen, herunder krav til rapporteringen til bestyrelsen				
4.8 Det anbefales , at bestyrelsen i alle selskaber, også i de mindre selskaber med under 50 ansatte, etablerer en whistleblower-ordning.				

5. Bestyrelsens sammensætning og organisering

5.1 Bestyrelsens kompetencer og sammensætning

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
5.1.1 Det anbefales , at bestyrelsesformanden tager initiativ til at få udarbejdet et samlet overblik over kompetencebehovet i bestyrelsen. Kompetencebehovet bør bl.a. afspejle målsætningerne i ejerstrategien og selskabsstrategien.				
5.1.2 Det anbefales , at bestyrelsesformanden tager initiativ til en dialog med ejerkommunen om kompetencebehovet og sammen med denne lægger en strategi for, hvordan de nødvendige og komplementære kompetencer kan sikres gennem udpegnings, rekruttering og uddannelse.				
5.1.3 Det anbefales , at bestyrelsen midt i kommunalbestyrelsens valgperiode tager initiativ til en evaluering med repræsentanter for ejerkommunen om rammerne for bestyrelsessammensætningen, herunder om der vedtægtsmæssigt skal gives plads til at kunne rekruttere eksterne medlemmer til bestyrelsen.				
5.1.4 Det anbefales , at bestyrelsen tager bestik af sin samlede kompetencesammensætning efter ejerens, kundernes og medarbejdernes valg af bestyrelsesmedlemmer, sammenholdt med kompetencebehovet, og på den baggrund vurderer, om der er				

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
behov for at supplere sig med eksterne medlemmer. I givet fald skal disse yderligere medlemmer efterfølgende godkendes af generalforsamlingen.				
5.1.5 Det anbefales , at bestyrelsen aktivt påvirker de udpegede myndigheder til at understøtte en passende diversitet i bestyrelsen (kønsmæssigt, aldersmæssigt mv.).				
5.1.6 Det anbefales , at bestyrelsesmedlemmerne gennemfører en bestyrelsesuddannelse med vægt på både de særlige styringsmæssige og regulatoriske forhold i sektoren samt bestyrelsens rolle og samarbejde.				

5.2 Bestyrelsens uafhængighed

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
5.2.1 Det anbefales , at bestyrelsesmedlemmerne informeres om, at de ved deres indtrædelse i bestyrelsen har anerkendt selskabslovens krav om at træffe beslutninger på selskabets præmisser og uafhængigt af ejerne og andre særinteresser.				
5.2.2 Det anbefales , at der årligt gøres tydeligt rede for de eventuelle "afhængigheder", som det enkelte bestyrelsesmedlem har, og at oplysningerne gøres offentligt tilgængelige, som en del af redegørelsen for god selskabsledelse, f.eks. på selskabets hjemmeside.				

5.3 Bestyrelsens organisering

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
5.3.1 Det anbefales , at bestyrelsen henstiller til ejeren, at bestyrelsesformanden vælges direkte på generalforsamlingen, og at bestyrelsen konstituerer sig med næstformanden og eventuelle øvrige poster.				

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
5.3.2 Det anbefales , at bestyrelsen drøfter, om bestyrelsens arbejde har et sådant omfang, og/eller om selskabets forhold er af så kompleks karakter, at der med fordel kan nedsættes bestyrelsesudvalg.				

5.4 Bestyrelsens størrelse, valgperiode, evaluering og vederlag

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
5.4.1 Det anbefales , at bestyrelsen i forsyningsselskaberne består af en operativ størrelse, ofte med 6-11 medlemmer.				
5.4.2 Det anbefales , at bestyrelsen mindst hvert tredje år gennemfører en ekstern evaluering.				
5.4.3 Det anbefales at skabe klarhed over honoreringen til bestyrelsen, eksempelvis via en vederlagspolitik.				

6. Bestyrelsens samarbejde med den daglige ledelse

Anbefaling	Selskabet følger	Selskabet følger delvist	Selskabet følger ikke	Forklaring på følger delvist/følger ikke anbefalingen:
6.1 Det anbefales , at bestyrelsen mindst én gang årligt evaluerer direktionens arbejde og resultater.				
6.2 Det anbefales , at bestyrelsen fastsætter en honorering af direktionen, der er konkurrencedygtig uden at være lønførende.				

Bilag 2: Kodeksets tilblivelse

Udviklingen af kodekset er sket under ledelse af en styregruppe bestående af Lars Therkildsen, bestyrelsesformand for DANVA indtil maj 2022, Carl-Emil Larsen, direktør i DANVA og Susanne Vangsgård, chefkonsulent i DANVA. Dertil har der været en referencegruppe tilknyttet arbejdet. Referencegruppen har over tre møder bidraget med input og sparring.

Referencegruppen er udpeget for at bidrage med den unikke viden og indsigt i området, hver enkelt deltager besidder i kraft af sin baggrund og nuværende position. Det faglige indhold, vægtning og udarbejdelsen af kodekset er DANVAs ansvar alene.

Referencegruppens medlemmer er indsat i tabellen nedenfor.

Deltagere	Organisation
Lasse Frimand Jensen	Aalborg Forsyning
Bo Rasmussen	Novafos
Jens Christian Refsgaard	FORS
Steffen Husted Damsgaard	Lemvig Forsyning
Birgitte Mogensen	Vandcenter Syd
Carsten Nystrup	Novafos
Esge Homilius	Provas
Erik Hansen	Nyborg Forsyning
Mads Engbo	Finansministeriet
Katrine Bløcher/Jesper F. Christensen	Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Laila Kildesgaard	Kommunernes Landsforening
Kim Mortensen	Dansk Fjernvarme
Susan Münster	Danske Vandværker
Henrik Friis	Dansk Affaldsforening

Pluss Leadership har i arbejdet bistået med analyser, faglig viden og procesfacilitering.